

วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2557

วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์การศึกษา

พฤษภาคม 2557

รัชฎาภรณ์ ศรีรักษา. (2557). *วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษาศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธีกุล.

งานวิจัยนี้วิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ และวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 353 คน จากการวิจัยพบกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ดังต่อไปนี้ 1) กลวิธีทางวากยสัมพันธ์ 2) กลวิธีทางศัพท์ 3) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ส่วนกลวิธีการโต้ตอบของผู้คุกคามทางเพศ พบ 2 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีทางศัพท์ 2) กลวิธีวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ผลของการวิเคราะห์มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศสะท้อนให้เห็นได้จากกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศเป็นการคุกคามทางเพศหรือผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นเสมือนวัตถุ สิ่งของ อาหาร หรือสัตว์ ที่สื่อถึงเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น การคุกคามทางเพศเป็นการแสดงอำนาจหรือความต้องการครอบงำผู้ถูกคุกคามทางเพศ ส่วนมุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศเปลี่ยนแปลงไปจากผู้รับการกระทำเป็นผู้โต้ตอบกลับการกระทำด้วยกลวิธีที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น

THE DISCOURSE OF SEXUAL HARASSMENT IN EVERYDAY CONVERSATION: A STUDY
OF CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Education Degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

May 2014

Ratchadaporn Srirugsa. (2014). *The Discourse of Sexual Harassment in Everyday Conversation: A Study of Critical Discourse Analysis*. Master thesis, M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor committee: Asst. Prof. Dr. Siriporn Panyametheekul.

This research presents a critical discourse analysis of sexual harassment in everyday conversation. The purposes of this research were to examine the linguistic strategies used in the language of sexual harassers and those who were the victims of harassment and to study social perspectives. The sample consisted of 353 undergraduate students at Srinakharinwirot University. The results show three main strategies used by the harassers are: 1) syntactic strategy 2) lexical strategy and 3) Discourse – pragmatic strategy. As for the language used by victims, two main strategies were used 1) lexical strategy and 2) Discourse – pragmatic strategy. The social perspectives are reflected in the linguistic strategies. The sexual harassers showed their power by comparing the victims with objects, foods and animals. The comparisons were focused on a sexual theme. However, today's victims of harassment take a more active approach when dealing with harassers than they did in the past. The perspectives of those who were harassed varied depending on the behavior the harasser exhibited.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

วทกรรมการคุกคามทางเพศในชีวิตประจำวัน: การศึกษาวทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ของ

รัฐภาภรณ์ ศรีรักษา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธีกุล)

(อาจารย์ ดร. นันทนา วงษ์ไทย)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธีกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ปันนดา เลอเลิศยุติธรรม)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ หากขาดกำลังสำคัญจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธิกุล ที่เป็นมากกว่าประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ ท่านยังคงเป็นกำลังใจสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้ปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ออกมาเป็นผลงานที่มีคุณค่าและมีความหมาย แม้ท่านจะมีภาระงานที่แน่นขนัดแต่ท่านก็พร้อมที่จะเสียสละเวลาแม้ในวันหยุดพักผ่อนเพื่อรับฟังปัญหาของผู้วิจัยเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกขอบคุณในความเมตตาอันใหญ่หลวงนี้เป็นอย่างมาก ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยยังรู้สึกซาบซึ้งถึงความเอื้อเฟื้อจากครอบครัวปัญญาเมธิกุลและคณาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญาณิสสา นูรณะชัยทวี อาจารย์ที่ปรึกษาที่ดูแลการเขียนตลอดหลักสูตร รวมทั้งมอบความหวังใจและกำลังใจเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรรยา อาจารย์ ดร. นันทนา วงษ์ไทย อาจารย์ ดร. ณัฐยา พิริยะวิบูลย์ และอาจารย์ ดร.ปณินดา เลอเลิศยุติธรรม กรรมการสอบที่ให้คำชี้แนะรวมถึงผลักดันให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลงานที่ทรงคุณค่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร อาจารย์ ดร. สุพัชรา ทองกัลยา ที่ได้มอบความหวังใจระหว่างการทำปริญญาานิพนธ์ ตลอดจน อาจารย์ Nicole Lasas ที่ได้สละเวลาตรวจทานบทความย่อของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง นิสิตปริญญาตรี ปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสำรวจและแบบสอบถามให้แก่งานวิจัยนี้

ขอขอบคุณ พี่ น้อง ภาษาศาสตร์ทุกคน รวมถึงกำลังใจสำคัญจาก คุณปิยะพงษ์ เลาศรีรัตนชัย คุณพิมพ์นารา ไพลินอนุรักษ์ คุณอุ๋นอารี ตลาดเงิน คุณนิพัทธ์ ผึ้งไผ่งาม คุณสิริพร วิริยะรักษ์ และพระมหาธวัชชัย มาตาแก้ว ที่ได้ดูแลช่วยเหลือกันมาตลอดในระหว่างการเรียนและการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อทองเรียน คุณแม่ฉวีวรรณ ศรีรักษา ผู้ให้กำเนิดผู้วิจัยที่ให้ความรัก ความอบอุ่น และกำลังใจ ซึ่งนับว่าเป็นของขวัญอันล้ำค่าที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย รวมถึงสนับสนุนในเรื่องการศึกษา และทุกๆ เรื่อง ผู้วิจัยยังขอขอบคุณ พี่ชาย คุณณัฐพล ศรีรักษา ที่คอยเอาใจใส่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณตัวเองที่อดทนและพยายามในการเขียนปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ธัญญารัตน์ ศรีรักษา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สัญลักษณ์.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
วาทกรรม.....	5
วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	6
การคุกคามทางเพศ.....	16
ความหมายของการคุกคามทางเพศ.....	16
รูปแบบพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
การสรุปผลและอภิปรายผล.....	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ผลการสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ.....	31
ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ กับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	36
ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
กลวิธีทางวากยสัมพันธ์.....	38
กลวิธีทางศัพท์.....	40
กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์.....	41
ผลการวิเคราะห์กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	51
กลวิธีทางศัพท์.....	52
กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์.....	55
ผลการวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม.....	67
มุมมองของการคุกคามทางเพศวิเคราะห์จากแบบสำรวจพฤติกรรม การคุกคามทางเพศ.....	67
มุมมองการคุกคามทางเพศวิเคราะห์จากผู้คุกคามทางเพศ และผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ และกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	78
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศและมุมมองของการคุกคามทางเพศ.....	80
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	90
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ.....	32
2	สรุปกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ.....	36
3	เงื่อนไขวัจนกรรมกรเทัญชวณ.....	46
4	เงื่อนไขวัจนกรรมกรชม.....	47
5	เงื่อนไขวัจนกรรมกรตำหนิ.....	48
6	สรุปผลกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	51
7	เงื่อนไขวัจนกรรมกรปฏิเสธ.....	58
8	เงื่อนไขวัจนกรรมกรขอบคูล.....	61
9	เงื่อนไขวัจนกรรมกรชมชู่.....	63
10	เงื่อนไขวัจนกรรมกรประชดประชัน.....	65
11	พฤติกรรมกรคุกคามทางเพศ 19 พฤติกรรมที่ได้คะแนนมากกว่า หรือเท่ากับร้อยละ 50.....	68
12	พฤติกรรมกรคุกคามทางเพศ 7 พฤติกรรมที่ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 50.....	69
13	สรุปกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบ ของผู้ถูกคุกคามทางเพศ.....	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 กรอบการวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารตามแบบทฤษฎีวาทกรรม
วิเคราะห์เชิงวิพากษ์..... 7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

คนส่วนใหญ่รับรู้เรื่องการคุกคามทางเพศ (Sexual harassment) ผ่านข่าวอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นการล่อลวงเด็กหรือผู้หญิงทางอินเทอร์เน็ต เท่านั้น จึงคิดว่าการคุกคามทางเพศเป็นเรื่องไกลตัว แต่จริงๆ แล้วผู้คนที่ไปถูกคุกคามทางเพศแทบจะตลอดเวลาเพียงแต่ไม่ทราบว่า นั่นคือ การคุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็น การจ้องมองหน้าอก เรียวขา การใช้สายตามองเรื่ออย่างสำรวจ การแสดงท่าทางที่สื่อไปในทางเพศ เช่น ทำมือแสดงสัดส่วนร่างกาย พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนถือเป็นการคุกคามทางเพศ การคุกคามลักษณะนี้ผู้ถูกคุกคามอาจจะไม่รู้ตัวหรือไม่ได้สนใจ เพราะอาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่สาธารณะ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ สถานที่ออกกำลังกาย สวนสาธารณะ รถโดยสารประจำทาง สะพานลอย เป็นต้น ซึ่งผู้ถูกคุกคามไม่ได้รู้จักกับผู้คุกคามและเหตุการณ์จะผ่านไปอย่างรวดเร็ว ไม่ได้ก่อให้เกิดความรำคาญหรือหวาดกลัวมากนัก อย่างไรก็ตามปัจจุบันการคุกคามเกิดขึ้นกับทุกเพศ ทั้งเพศชาย เพศหญิง และเพศที่สาม ทุกบริบท โดยไม่เลือกเวลาและสถานที่ การคุกคามทางเพศเกิดขึ้นทั้งในหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน บริษัท สำนักงาน องค์กรต่างๆ มากมาย

ปัจจุบันผู้ถูกคุกคามเริ่มมีความตื่นตัวโดยการเรียกร้องสิทธิและเข้าแจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้คุกคาม ดังจะเห็นได้จากกรณีข่าวเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศผ่านสื่อต่างๆ เพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ข่าวที่พบในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ วันที่ 18 พฤษภาคม 2549

(1) พนักงานการบินไทยยื่นหนังสือร้องเรียนต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่องการคุกคามทางเพศจากการทำงาน กรณีถูกเรือของบริษัการบินไทย จำกัด (มหาชน) ขอให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขนโยบาย เพื่อคุ้มครองสิทธิพื้นฐานความเป็นมนุษย์ของพนักงานจากผู้โดยสารที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม

(นายกสมาคม พนง.ต้อนรับฯ – แอร์โฮสเตสยื่น 7 ข้อร้องเรียนต่อ ปธ.กก.สิทธิฯ. 2549: 1)

ตัวอย่าง ข่าวที่พบในหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 10 สิงหาคม 2553

(2) เจ้าหน้าที่หญิงระดับ 5 ของรัฐสภารายหนึ่ง ถูกอดีตประธานรัฐสภาพยายามใช้ตำแหน่งหน้าที่เข้ามาตีสนิท แล้วฉวยฉวยลามจนถึงขั้นละเมิดทางเพศ

(แฉอดีต ปธ. รัฐสภาหื่น – ขยี้ ขรก.สาว ซี 5. 2553: 1)

ตัวอย่าง ข่าวที่พบในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 23 กันยายน 2553

(3) ศิลปินตำรวจยศ พล.ต.ต. ตำแหน่งผู้บังคับการจังหวัดทางภาคเหนือ มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศตำรวจหญิงผู้ใต้บังคับบัญชาภายในสำนักงานของตนเอง โดยใช้การขู่บังคับว่าถ้าไม่ยินยอมจะถูกย้ายไปในพื้นที่ห่างไกล คลิปวิดีโอเป็นภาพจากกล้องวงจรปิด เผยให้เห็นภาพของนายตำรวจคนดังกล่าวกำลังลวนลามตำรวจหญิง

(ภาค 6 สัปดาห์ที่ เพ็ชรบูรณ์ ได้โดนตัดต่อคลิป. 2553: 1)

จากตัวอย่าง (1)-(3) เห็นได้ว่า การคุกคามทางเพศเป็นอาชญากรรมร้ายในสังคม โดยเฉพาะเพศหญิงซึ่งมักเป็นผู้ถูกคุกคาม อย่างไรก็ดี ปัจจุบันนักวิชาการตื่นตัวมากขึ้น มีการศึกษาสาเหตุการเกิดการคุกคามทางเพศ รูปแบบพฤติกรรมของผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคาม การเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้ถูกคุกคามทางเพศที่เป็นหญิง ขอบเขตทฤษฎีที่เกิดขึ้นจึงมักเป็นแนวทางที่รองรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการคุกคามต่อเพศหญิง แต่ในความเป็นจริงผู้ถูกคุกคามไม่ใช่แค่เพศหญิงเท่านั้น จากรายงานข่าวหรือจากหน้าหนังสือพิมพ์พบการคุกคามทางเพศกับเพศชายและเพศที่สามเช่นเดียวกัน ดังเห็นได้จากข่าวหนังสือพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ เช่น

ตัวอย่าง ข่าวที่พบจากเว็บไซต์สนุกดอทคอม วันที่ 6 มิถุนายน 2555

(4) นายหูหรือบราเธอร์หู ได้ชักฟ้าซอฟต์บอลของหลายโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในไต้หวัน ล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนชาย ในระยะเวลา 3-4 ปีที่ผ่านมา มีเด็กนักเรียนตกเป็นเหยื่อมากถึง 12 ราย และคาดว่าอาจจะมีผู้ตกเป็นเหยื่อมากกว่านี้ โดยนายหูมักจะจัดงานเลี้ยงบาร์บีคิวและขอปैसेเงินค่าขนมแก่นักเรียน จนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ จึงชวนมาเล่นที่ห้องพักของเขาเพียงลำพัง จากนั้น ได้ล่วงละเมิดทางเพศจนสำเร็จความใคร่ นายหูแต่งงานมีลูกชาย 1 คนและลูกสาว 1 คน นายหูนอกจากจะเป็นโค้ชซอฟต์บอลแล้ว ยังเป็นบาทหลวงของโบสถ์อีกด้วย

(ครูพละโรคจิต! ล่อลวงข่มขืนนักเรียนชาย 12 คน. 2555: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (4) เพศชายถูกคุกคามทางเพศโดยเพศชายเดียวกัน ซึ่งเป็นโค้ชและบาทหลวงในประเทศไต้หวัน ข่าวดังกล่าวเป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้ถูกคุกคามไม่ใช่เพศหญิงเพียงเพศเดียว แต่เพศชายก็ถูกคุกคามทางเพศเช่นกัน

ตัวอย่าง ข่าวที่พบจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 11 ธันวาคม 2552

(5) นักศึกษาข้ามเพศ ขอให้ยกเลิกกฎแต่งกายด้วยชุดนักศึกษาชายเข้าเรียน และร่วมพิธีพระราชทานปริญญาบัตร โดยให้เหตุผลว่าเป็นโรคทางใจชนิดหนึ่ง ซึ่งการที่มหาวิทยาลัยบังคับให้สตรีข้ามเพศแต่งกายเป็นชาย จึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง โดยใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเป็นเครื่องมือในการคุกคามทางเพศ

(นศ.ข้ามเพศ ร้อง ศธ. ขอแต่งชุดหญิง พิธีรับปริญญา. 2552: 1)

จากตัวอย่าง (5) เพศที่สามถูกคุกคามทางเพศ โดยการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยให้แต่งกายในเครื่องแบบนักศึกษาชาย ก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจ รู้สึกอับอาย และถูกทำร้ายจิตใจ อีกทั้งยังเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ

นอกจากตัวอย่างข้างต้นที่แสดงการคุกคามทางเพศในรูปแบบต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศเบื้องต้น พบตัวอย่างการคุกคาม ดังต่อไปนี้

(6) อาม: โพรโมสต์เล็กจ้ง

แก้ว: (เจียบ)

จากตัวอย่าง (6) อาม (ผู้คุกคาม) พูดว่า “โพรโมสต์เล็กจ้ง” จากการวิเคราะห์พบว่า โพรโมสต์ คือ ยี่ห้อนมยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งผู้คุกคามเปรียบเทียบ “โพรโมสต์” กับหน้าอกของผู้หญิง โดยบอกขนาดว่า “เล็ก” ซึ่งผู้คุกคามไม่ได้กล่าวคุกคามโดยตรง อย่างไรก็ตาม ถือว่าเป็นการละเมิดส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นการวิพากษ์วิจารณ์สีระของเพศหญิงด้วยการเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น ส่วนผู้ถูกคุกคามกลับเลือกที่จะโต้ตอบกลับด้วยการเจียบ

จะเห็นได้ว่าจากตัวอย่างข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าผู้คุกคามทางเพศมีกลวิธีการใช้ภาษาที่ใช้ในการคุกคามทางเพศอย่างไร และสนใจที่จะศึกษาว่าในบริบทสังคมไทยปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในการสื่อสารและการออกแสดงในสังคมอย่างหลากหลายนั้น ผู้ถูกคุกคามทางเพศจะมีกลวิธีการโต้ตอบกลับอย่างไร นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่าทหกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม โดยวิเคราะห์จากกลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศและผู้ถูกคุกคามทางเพศเลือกใช้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากการใช้ภาษา

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ
2. วิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ตระหนักและเข้าใจถึงการใช้ภาษาของผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามทางเพศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันตนเองและให้รู้เท่าทันการคุกคามที่เกิดขึ้น
2. สะท้อนมุมมองทางสังคมกับวาทกรรมการคุกคามทางเพศในสังคมไทย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจพฤติกรรม การคุกคามทางเพศและแบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 353 คน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การคุกคามทางเพศ (Sexual harassment) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นที่ต้องการหรือ ร้องขอ และการกระทำทางเพศที่ทำให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศรู้สึกอึดอัดใจ ซึ่งประกอบด้วย การคุกคามทางวาจา เช่น การวิจารณ์สรีระร่างกายในแง่ลบ การพูดตลกเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา เสื้อผ้า การพูดเรื่องตลกลามก/พฤติกรรมทางเพศ การทำให้เสียหน้า/ทำลายชื่อเสียง การข่มขู่ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ และการคุกคามทางอากัปกิริยา เช่น การมองเรื้อนร่างอย่างสำรวจ การแตะเนื้อต้องตัวอย่างตั้งใจ ตลอดจนการล่วงละเมิดทางเพศ

1.6 สัญลักษณ์

ขีดเส้นใต้ (_) หมายถึง เครื่องหมายที่บอกถึงกลวิธีการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ และกลวิธีที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้โต้ตอบการคุกคามทางเพศ โดยกลวิธีที่ขีดเส้นใต้มีทั้งคำ วลี และข้อความต่อเนื่อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 วาทกรรม (Discourse)
- 2.2 วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)
- 2.3 การคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment)
 - 2.3.1 ความหมายของการคุกคามทางเพศ
 - 2.3.2 รูปแบบพฤติกรรมกรรมการคุกคามทางเพศ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วาทกรรม (Discourse)

วาทกรรมแบ่งเป็น 2 มิติ คือ มิติทางสังคม (social oriented) ซึ่งคำว่า Discourse (capital D) เรียกว่า “วาทกรรม” เป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการอธิบายวิเคราะห์ เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดย มิเชล ฟูโกต์ และมีนักวิชาการไทยผู้ประมวลความคิดความหมายวาทกรรมตามแนวของฟูโกต์ คือ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2543: 19-20) กล่าวว่า วาทกรรมเป็นระบบที่ทำให้การพูด การเขียน ในสังคมหนึ่งๆ เป็นไปได้ กระบวนการที่ทำหน้าที่ในการสร้างอัตลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ รอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง (Valorize) ดังนั้น เพื่อที่จะเข้าใจวาทกรรม ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทางภาษา จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมร่วมด้วย ส่วนมิติทางภาษา (Linguistic oriented) ซึ่งคำว่า discourse (little d) มีคำเรียกหลายคำ เช่น “ปริเฉท” “วจนะ” “ข้อความต่อเนื่อง” และ “สัมพันธ์สาร” เป็นการศึกษาหน่วยทางภาษาตั้งแต่ระดับคำไปจนถึงเหนือประโยค หรือเรียกว่าการวิเคราะห์ตัวบท (Text analysis) การวิเคราะห์ในแนวทางนี้ทำให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาได้อย่างหลากหลายและชัดเจนขึ้น เช่น การเชื่อมโยงของรูปภาษาและความหมาย การอธิบายการใช้ภาษาที่เกิดจากความสัมพันธ์และปรากฏการณ์ทางสังคม เช่น อำนาจอุดมการณ์ เป็นต้น การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นเรื่องของระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ เงื่อนไข และความ เป็นไปได้ของการดำรงอยู่ของสรรพสิ่ง โดยมีการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป ตามแต่มุมมองของผู้ศึกษา ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมและบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.2 วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA)

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เป็นแนวทางการศึกษาวาทกรรมที่ผสมผสานระหว่างทฤษฎีทางภาษาศาสตร์กับทฤษฎีทางสังคม มุ่งเน้นการอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น ในการวิเคราะห์จะไม่มีอิทธิพลหรือความรู้สึกส่วนบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง เหมือนการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Social science) ซึ่งศึกษาสถานการณ์ทั้งด้านการครอบงำ และด้านการต่อต้านการครอบงำ ทำให้วาทกรรมเชิงวิพากษ์มีความเป็นอิสระในการวิเคราะห์ ในบพนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลาฟ (Fairclough. 1995) และแนวทางปริชานทางสังคมของแวน ไดค์ (van Dijk. 1997) ซึ่งเป็นแนวคิดที่โดดเด่นในสาขานี้

แฟร์คลาฟ กล่าวถึงวาทกรรมโดยอ้างแนวคิดด้านภาษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไว้ว่า

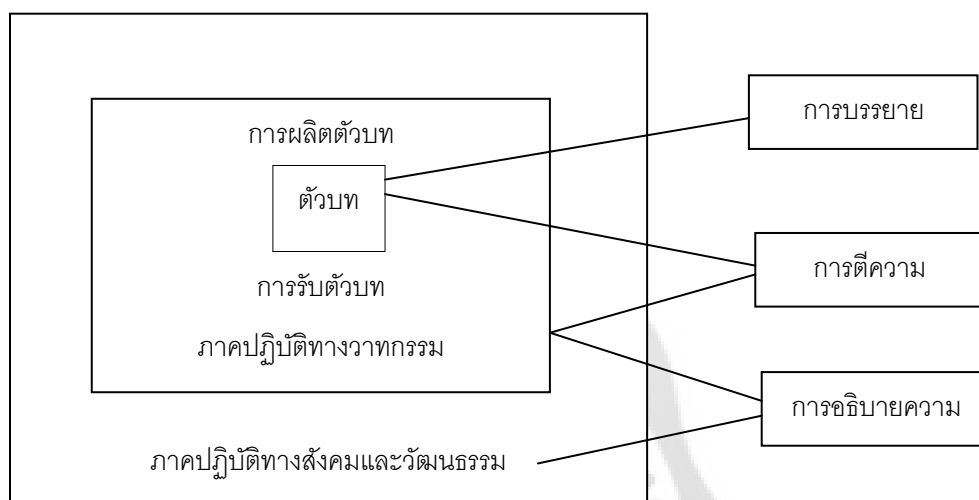
“Like many linguists, I shall use ‘discourse’ to refer to spoken and written language use, though I also want to extend it to include other types of semiotic activity (i.e. activity which produces meanings), such as visual imaged (photography, film, video, diagrams) and non-verbal communication (e.g. gestures). ...In referring to language use as discourse, I am signaling a wish to investigate it in a way that is informed by the social theory insights mentioned above, as a form of social practices.”

แฟร์คลาฟ “นิยาม วาทกรรม คือ การใช้ภาษาพูดและเขียน รวมถึงกิจกรรมที่สื่อความหมายต่างๆ เช่น การถ่ายภาพ ภาพยนตร์ วีดิโอ แผนภูมิ และการสื่อสารแบบอวัจนภาษา (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2556: 7; อ้างอิงจาก Fairclough. 1995b: 54) ในการอ้างอิงการใช้ภาษาของวาทกรรมตามทฤษฎีด้านสังคมว่าเป็นวิถีปฏิบัติทางสังคมรูปแบบหนึ่ง” นอกจากนิยามข้างต้นแล้ว แฟร์คลาฟ เสนอกรอบในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม เรียกว่า “กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม” (The three dimensional framework) โดยในการสื่อสารหนึ่งๆ จะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

1. **ตัวบท (Text)** หมายถึง ภาษาพูดหรือภาษาเขียน
2. **วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse practices)** คือ กระบวนการผลิต (Text production) และการตีความตัวบท (Text interpretation) แนวทางการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางวาท

กรรมเป็นการพิจารณาในแง่กระบวนการผลิต การบริโภค และการกระจายของตัวบท โดยพิจารณาว่าใคร คือผู้ผลิต ใคร คือผู้บริโภค ตัวบทกระจายไปในสังคมอย่างไร ด้วยวิธีการอย่างไร

3. **วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural practices)** คือ สถานการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่สื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ภายใต้ระบบระเบียบทางสังคมวัฒนธรรมที่เป็นข้อกำหนดพื้นฐานในกระบวนการผลิตตัวบทนั้น

ภาพประกอบ 2.1 กรอบการวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารตามแบบทฤษฎีวาทกรรม
วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Fairclough, 1995: 25)

จากภาพประกอบ 2.1 สรุปได้ว่าวิธีวิเคราะห์วาทกรรม แบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. **การบรรยายความ (Description)** คือ การวิเคราะห์ตัวบท โดยวิเคราะห์พื้นฐานและองค์ประกอบทางภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา กล่าวคือ วัจนภาษา ได้แก่ คำ วลี ประโยค ไวยากรณ์ คำเชื่อม การจัดเรียงประโยค ส่วนอวัจนภาษา ได้แก่ ภาพ แสง สี เสียง องค์ประกอบภาพ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาและความหมายที่เป็นเอกภาพในเรื่อง

2. **การตีความ (Interpretation)** คือ การวิเคราะห์กระบวนการของภาคปฏิบัติทางวาทกรรม ได้แก่ การอ่าน ความหมายแฝงนัยและอุดมการณ์ ซึ่งซ่อนอยู่ในระดับลึกของตัวบทเป็นการศึกษาของตัวบทในฐานะที่เป็นผลผลิตของปฏิบัติการสร้างความหมายที่ผ่านตัวภาษา รวมทั้งกลวิธีต่างๆ ในการสร้างความหมาย โดยเฉพาะความหมายที่สัมพันธ์กับอำนาจ ความเชื่อในสังคม

3. **การอธิบายความ (Explanation)** คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อหรือตัวบททางภาษา กับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์ของภาษา สื่อ และสังคม

แนวคิดของแฟร์คลาฟ เป็นการนำศาสตร์ 2 แขนง มาร่วมกันระหว่าง คือ สังคมกับภาษา แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวม การอธิบายของแฟร์คลาฟยังขาดความเข้าใจการอธิบายกระบวนการที่ภาษามีอิทธิพลต่อสังคม ผู้วิจัยจึงขอเสนอ แนวคิดของ แวน ไดค์ (กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และโสรัจจ์ หงส์ลดารมภ์. 2549: 113; อ้างอิงจาก van Dijk. 1997: 3) แวน ไดค์กล่าวว่าผู้ใช้ภาษาไม่เพียงแต่ใช้ภาษาในฐานะที่เป็นผู้พูด ผู้เขียน ผู้ฟัง หรือผู้อ่าน แต่ยังใช้ภาษาในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม กลุ่มอาชีพ องค์กร ชุมชน สังคม หรือวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง ในขณะที่คนมีปฏิสัมพันธ์กัน ไม่เพียงแต่สื่อสารกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ แต่ยังสื่อสารกันในฐานะที่เป็นผู้ขายกับผู้หญิง ครูกับนักเรียน หมอกับคนไข้ เจ้านายกับลูกน้อง คนที่มีอายุมากกับคนที่มีอายุน้อย ซึ่ง แวน ไดค์ สนใจกระบวนการที่ภาษามีอิทธิพลต่อสังคม โดยเชื่อว่าภาษามีอิทธิพลในการกำหนดความคิดของคน และความคิดนั้นจะไปกำหนดการกระทำของคนอีกทีหนึ่ง เป็นการกล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ทางอ้อมระหว่างวาทกรรมกับสังคมที่มีบางอย่างเป็นตัวกลาง แวน ไดค์ (van Dijk. 1997) ได้กำหนดกรอบวาทกรรมวิเคราะห์ ดังนี้

1. การกระทำด้านสังคมในบริบทและสังคม (Social action in context and society) โดยมีตัวแปร คือ

1.1 ผู้ใช้ภาษาและบริบท (Language users and context) ผู้ใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นผู้พูด ผู้ฟัง ผู้อ่าน ต่างเป็นสมาชิกในกลุ่มสังคม ในอาชีพ ในองค์กร ในชุมชน สังคมและวัฒนธรรมหนึ่ง วัฒนธรรมใด ดังนั้น คนๆ หนึ่งต่างมีบทบาทและอัตลักษณ์ติดตัวมา ในการสร้างวาทกรรมในสถานการณ์ทางสังคม ผู้ใช้ภาษาต่างก็เป็นผู้สร้าง (Construct) แสดงให้เห็น (Display) บทบาทและอัตลักษณ์ คือ เป็นลักษณะการกระทำ (Active) ไปพร้อมๆ กับที่ถูกกระทำ (Passive) ที่ติดตัวมาและถูกกำหนดโดยสังคมและสถานการณ์

1.2 การพูดและตัวบท (Talk and Text) เมื่อพูดถึงการพูดมักหมายถึงบทสนทนาที่เรียกว่า Conversation และ Dialogic หมายถึง การเปลี่ยนผลัด (Turn) ในการสนทนาแบบตัวต่อตัว นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสารโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การพูดในที่สาธารณะ การจดบันทึกในห้องเรียนของนักเรียน เป็นต้น

1.3 ลำดับขั้นตอนของการกระทำ (Hierarchies of action) แวน ไดค์ กล่าวว่า วาทกรรมอาจถูกประกอบสร้าง (Be constituted) โดยลำดับขั้นตอนของการกระทำที่สลับซับซ้อน ซึ่งมีความเป็นนามธรรมต่างกัน ตัวอย่าง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในขณะที่เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พูดขึ้นชมเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ และพูดตำหนิการทำงานของคณะกรรมการบริหารพรรค กล่าวคือ นายอภิสิทธิ์ทำหน้าที่อย่างซับซ้อน ทั้งในหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีพูดขึ้นชมเกษตรกร และทำหน้าที่หัวหน้าพรรคพูดตำหนิการทำงานของลูกพรรค

1.4 หน้าที่และปฏิบัติการทางสังคม (Social practices and functions) วาทกรรมมิใช่เป็นเพียงบทสนทนาในการสื่อสารระหว่างบุคคล แต่รวมถึงการศึกษาวาทกรรมในฐานะเป็นการกระทำ (Discourse as action) วาทกรรมจะต้องมีมุมมองที่กว้างออกไป และจะต้องแสดงหน้าที่ในเชิงสังคม การเมือง และวัฒนธรรมภายในสถาบัน กลุ่มสังคม และวัฒนธรรมทั่วไป

2. **เป้าหมาย (Aims)** การศึกษาวาทกรรมนั้นไม่ควรศึกษาเฉพาะในด้านของรูปแบบ ความหมาย และกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ แต่ควรศึกษาในด้านโครงสร้างที่ซับซ้อน ลำดับชั้นของปฏิสัมพันธ์ การปฏิบัติทางสังคม และหน้าที่ของวาทกรรมในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

3. **การกระทำ (Action)** เป็นการแสดงท่าทางหรือการกระทำที่มีความหมายโดยผ่านการแสดงออกทางสีหน้าหรือการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ประกอบด้วยการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 **เจตนา (Intentionality)** การกระทำที่มีเจตนา เป็นการแสดงความต้องการโดยมีเป้าหมายและความหมายของผู้กระทำ การวิเคราะห์จึงต้องมีคุณสมบัติ 3 ข้อ คือ 1) เป็นกิจกรรมที่มีเจตนา 2) ควบคุมได้ 3) มีเป้าหมาย เช่น การยืนยัน การถาม การสัญญา การโน้มน้าวใจ การเล่นิทาน เป็นต้น

3.2 **มุมมอง (Perspective)** แบ่งออกเป็นมุมมองของผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมักมีความขัดแย้งของการสื่อความหมายและการตีความของทั้งสองฝ่าย เช่น “วันนี้ใส่เสื้อสวยนะดอกมาเลย” มุมมองของผู้พูดอาจจะเป็นการชื่นชมเท่านั้น แต่ในมุมมองของผู้ฟังอาจตีความจากสิ่งที่ได้ยินว่าเป็นการประชดประชันก็ได้ ในการวิเคราะห์วาทกรรมทางสังคมจึงให้ความสนใจคนพูดน้อยกว่าคนฟัง และยังไม่สนใจความตั้งใจของผู้พูด ซึ่งสังเกตได้ยาก จะให้ความสนใจในสิ่งที่ได้ยินและมีการตีความ อีกทั้งมีผลทางสังคมด้วย

3.3 **ความหมายโดยนัย ผลลัพธ์ และองค์ประกอบ (Implications, Consequences and Components)** หากต้องการศึกษาความหมายโดยนัย จะต้องศึกษาเกี่ยวกับความคิด การตีความด้านสังคม ในส่วนของผลลัพธ์จะต้องศึกษาตัวผู้รับสารว่ามีความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ อย่างไร และองค์ประกอบเป็นการศึกษา คำ การผลิตประโยค วาทศิลป์ เป็นต้น การศึกษาวาทกรรมที่เป็นกิจกรรมทางสังคม เราจะให้ความสำคัญกับการแปลงเสียง รวมถึงพิจารณาสำเนียงของผู้พูด เช่น สำเนียงเหนือ สำเนียงอีสาน สำเนียงใต้ และความหมาย ซึ่งเกิดจากด้านผู้รับสาร โดยไม่สนใจเจตนาของผู้ส่งสาร

3.4 **ปฏิสัมพันธ์ (Interactions)** คือ การกระทำหรือการประกอบกิจกรรมระหว่างบุคคลในสังคม ซึ่งการศึกษาในหัวข้อนี้จะมีคำถามเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ว่าเป็นการกระทำเช่นไร เช่น คนอื่น

จำเป็นต้องมีปฏิกริยาตอบเราก่อนจึงจะเรียกว่ามีปฏิสัมพันธ์หรือไม่ ถ้าเราทักทายคนอื่นแล้วอีกฝ่ายไม่ตอบเรียกว่ามีปฏิสัมพันธ์หรือไม่ เป็นต้น

4. **บริบท (Context)** แวน ไดค์ กล่าวว่าบริบทเป็นเรื่องสำคัญ จึงให้คำจำกัดความว่า บริบทหมายถึง ผู้มีส่วนร่วมในวาทกรรมนั้น มีบทบาท เป้าหมาย รวมทั้งลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ เวลาและสถานที่ ลักษณะของผู้มีส่วนร่วม เช่น ผู้หญิง ผู้ชาย หนุ่มสาว เด็ก หรือแก่ มีอำนาจหรือไร้อำนาจ บริบทเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการผลิตและการตีความของวาทกรรมทางสังคมได้ ซึ่งบริบทเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

4.1 ผู้มีส่วนร่วม (Participants) แบ่งตามบทบาทของผู้พูดและผู้ฟัง โดยพิจารณาจาก

- บทบาททางการสื่อสาร คือ เป็นสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ในแวดวง เช่น ฝ่ายรัฐบาล ในแวดวงการเมือง- บทบาททางปฏิสัมพันธ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังว่าเป็นมิตรหรือศัตรูกัน

- บทบาททางสังคม หมายถึง การที่ผู้พูด ผู้ฟัง เป็นสมาชิกในกลุ่มใดของสังคม คือ กลุ่มอายุ อาชีพ หรือ เพศ เป็นต้น (ส่ววิตรี คชวณิช. 2549: 39; อ้างอิงจาก van Dijk. 2001b: 22)

4.2 ฉาก (Setting) ในที่นี้หมายถึง สถานการณ์ทางสังคม เวลา สถานที่ จุดยืนของคนพูด บริบทอาจจะเป็นส่วนตัวหรือสาธารณะ เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น

4.3 อุปกรณ์ประกอบฉาก (Props) คือ วัตถุที่เกี่ยวข้องกับตัวบท เช่น ชุดเครื่องแบบ ธง เครื่องมือ เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกันไปตามสถานที่ เช่น ศาล ชั้นเรียน ห้องข่าว โดยในแต่ละสถานที่จะมีรูปแบบเฉพาะของสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีความหมายต่อวาทกรรมทั้งสิ้น

4.4 การกระทำ (Action) นอกจากวัจนภาษา อวัจนภาษาก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในวาทกรรม เช่น เมื่อถูกชื่นชม ผู้ฟังจะมีการแสดงทางสีหน้าด้วยการยิ้ม หรือเมื่อถูกตำหนิ ผู้ฟังจะแสดงสีหน้าด้วยท่าทางและอารมณ์โกรธ เป็นต้น

4.5 ความรู้และเจตนา (Knowledge and intentionality) ในการวิเคราะห์วาทกรรมจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และเจตนาของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเจตนาหรือความมุ่งหมายของผู้สื่อสาร

4.6 การกระทำในระดับสูง (Higher level action) วาทกรรมในฐานะการกระทำมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคม หรือการสนทนาในระดับที่สูงขึ้น เช่น

- การสอนในชั้นเรียน ครูมีบทบาทสูงกว่านักเรียน
- คำตัดสินในศาล ผู้พิพากษามีบทบาทสูงกว่าจำเลย
- การไปพบแพทย์ แพทย์มีบทบาทสูงกว่าผู้ป่วย เป็นต้น

4.7 บริบทจุลภาคและมหัพภาค (Local and global contexts) วาทกรรมต่างๆ มีหน้าที่ทางโครงสร้าง สังคม และวัฒนธรรมที่ต่างกัน บริบทจุลภาค หรือแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ (Local or interactional context) จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนร่วม การกระทำ การปฏิสัมพันธ์ เวลา และสถานที่ที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมที่กระทำในสังคมทั่วไป ส่วนบริบทมหัพภาค หรือบริบททางโครงสร้างหน้าที่ของสังคม (Global or societal) เป็นบริบทที่แสดงถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น วาทกรรมทางการเมือง เป็นต้น (van Dijk, 2008: 75)

4.8 การสร้างบริบท (Constructing contexts) ประกอบด้วย 2 ประการที่สำคัญ คือ ประการแรก บริบทสามารถยืดหยุ่นได้ เปลี่ยนแปลงได้ วาทกรรมอาจจะถูกกำหนดโดยบริบท และวาทกรรมก็มีอิทธิพลเป็นตัวสร้างบริบทขึ้น ประการที่สอง บริบทประกอบด้วยข้อเท็จจริงทางสังคม คือ ไม่ใช่สิ่งที่ทุกคนเข้าใจตรงกัน แต่ละคนมีมุมมองหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เรียกได้ว่า เป็นกรอบความคิด (Mental constructs) ของแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) แตกต่างกัน

5. อำนาจ (Power) แนวคิดที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมและสังคม คือ อำนาจ เช่น อำนาจของเพศชาย อำนาจในองค์กร อำนาจทางการเมือง เป็นต้น ถ้าบริบทและสังคมมีขนาดใหญ่ อำนาจจะมีผลต่อตัวบุคคลและสถาบันทางสังคม เนื่องจากอำนาจทางสังคมเป็นการควบคุมคนจากคนกลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจมากกว่าคนกลุ่มอื่นๆ โดยสิ่งที่ทำให้คนกลุ่มอื่นปฏิบัติตามได้จะต้องเกิดการบังคับ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้ อำนาจทางสังคมมีวิธีการควบคุม และหลักการของอำนาจดังนี้

5.1 การควบคุมการกระทำและจิตใจ (Control of action and mind) เมื่ออำนาจทางสังคม คือ ความสามารถของคนกลุ่มหนึ่งที่จะควบคุมอีกกลุ่มหนึ่ง วิธีที่จะควบคุมอีกฝ่ายหนึ่งได้ คือ การใช้กำลังบังคับซึ่งมักใช้ในกองทัพ ทหาร ตำรวจ อำนาจที่พบโดยทั่วไปในสังคม คือ การออกคำสั่ง เป็นการจำกัดทางเลือกและเสรีภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง แหล่งของอำนาจนี้มักอยู่ในรูปสัญลักษณ์ เช่น หัวหน้าคนงาน ครู ตำรวจ ผู้พิพากษา เป็นผู้ที่มีอำนาจ และอำนาจเหล่านี้มีรากฐานอยู่บนสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (van Dijk, 1997a: 17-18)

5.2 อำนาจโน้มน้าวใจ (Persuasive power) บางครั้งผู้มีอำนาจจะโน้มน้าวใจแทนการออกคำสั่ง วิธีการสื่อสารที่ใช้ในการโน้มน้าวใจจะเป็นการแนะนำ การขอร้อง ซึ่งอำนาจที่ได้รับจะเกิดเมื่อผู้ฟังคล้อยตาม เพื่อหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ทางลบ แหล่งของอำนาจเรียกว่า ทรัพยากรที่นับถือกันในสังคม (Social resources) ได้แก่ เงิน เงินเดือน การงาน หรือที่เป็นทรัพยากรเชิงสัญลักษณ์ ได้แก่ ความรู้ การได้รับการยกย่อง เป็นต้น

5.3 อำนาจในการครอบงำและการยินยอมพร้อมใจ (Hegemony and consensus) นอกจากจะทำให้คนอื่นทำตามผ่านคำสั่ง คำแนะนำ คำขอร้อง ยังมีวิธีการทางอ้อมคือ การควบคุมจิตใจและสมองจากตัวบทให้คนส่วนใหญ่เชื่อในสิ่งนั้นอย่างเป็นธรรมชาติ วิธีที่ใช้ทั่วไปคือ การโฆษณาชวนเชื่อ การรณรงค์ การใช้สื่อมวลชน เป็นต้น ต้น (van Dijk. 1997a: 19)

5.4 การเข้าถึงแหล่งทรัพยากร (Access) การใช้อำนาจควบคุมจิตใจของคนกลุ่มหนึ่ง โดยผ่านทางความรู้ ทัศนคติ และอุดมการณ์ สามารถควบคุมได้จากการให้การศึกษา การให้ความนับถือ และชื่อเสียง กลุ่มผู้มีอำนาจหรือชนชั้นปกครอง จะพยายามเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะต่างๆ เนื่องจากเป็นแหล่งอำนาจที่สำคัญและมีวิธีการเข้าถึงได้หลายวิธี เช่น โครงการรณรงค์ การส่งข่าวไปยังสื่อมวลชน เป็นต้น ข้อมูลที่ส่งสู่สาธารณะดูน่าเชื่อถือ ในที่สุดผู้คนก็จะเชื่อและมีการผลิตซ้ำ นี่คือการเข้าถึงของกลุ่มอำนาจอย่างธรรมชาติ

5.5 การควบคุมบริบท (Controlling context) หากผู้มีอำนาจสามารถควบคุมบริบทได้ ก็สามารถควบคุมโครงสร้างของวาทกรรมได้เกือบทั้งหมด โดยใช้อำนาจควบคุมผู้มีส่วนร่วม และบทบาทของคนเหล่านั้นในการพูดหรือฟัง เช่น ผู้เข้าร่วมฟังสัมมนา มีบทบาทเป็นผู้ฟังและเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้พูดเมื่อต้องการตั้งคำถาม แต่ไม่มีบทบาทในการตัดสินใจกระทำใดๆ เป็นต้น

5.6 การควบคุมโครงสร้างวาทกรรม (Controlling discourse structure) เป็นรูปแบบที่อยู่ภายใต้การควบคุมของมิติทางวาทกรรม ได้แก่ ภาพ น้ำเสียง คำศัพท์ การเรียงคำ ความหมาย การใช้วาทศิลป์ วัจนกรรม เป็นต้น กลุ่มผู้มีอำนาจจะพยายามตอกย้ำข่าวสารข้อมูลให้ภาพลักษณ์ของตนเองเป็นบวกและไม่เน้นข้อมูลที่จะทำให้ภาพลักษณ์ของตนเป็นลบ ขณะเดียวกันภาพลักษณ์ของฝ่ายตรงข้ามจะเป็นไปในเชิงลบ วาทกรรมสาธารณะเหล่านี้ก่อให้เกิดอคติได้ หากผู้ฟังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลอื่นๆ (สุภาพ กวีรัมย์. 2556: 19; อ้างอิงจาก van Dijk. 1997a: 22)

5.7 การควบคุมครบวงจร (Closing the circle of control) วงจรในที่นี้ หมายถึง อำนาจ คือ การควบคุมการกระทำเกี่ยวกับการรับรู้ส่วนตัวและเชิงสังคม เช่น การควบคุมวาทกรรมสาธารณะ ซึ่งจะต้องเข้าถึงแหล่งที่มาของอำนาจ กล่าวคือ จะต้องทราบข้อมูลต่างๆ เช่น ตำแหน่งหน้าที่ ความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในเรื่องนั้นๆ จึงจะสามารถควบคุมอำนาจได้

5.8 การแบ่งแยกอำนาจในสังคม (The Division of power) ในวาทกรรมหนึ่งๆ จะประกอบด้วยอำนาจจากฝ่ายต่างๆ เช่น สื่อมวลชนมีอำนาจเหนือการรับรู้ของสาธารณชน นักวิชาการมีความรู้เป็นอำนาจ ฝ่ายธุรกิจหรือการเมืองมีอำนาจจากเงินทุนสนับสนุน อำนาจจึงเป็นเรื่องซับซ้อน อำนาจไม่ใช่เรื่องของการข่มขู่ การควบคุมจากบนลงล่าง แต่เป็นการแบ่งปัน การเจรจาต่อรอง การสมรู้ร่วมคิดกันในหมู่ผู้มีอำนาจ จึงสามารถต่อรองระหว่างอำนาจกับอำนาจ กลุ่มอำนาจทางสังคมไม่ใช่

กลุ่มที่ถาวร อาจมีการย้ายกลุ่ม มีความแตกต่าง มีความไม่เห็นด้วย และมีการเปลี่ยนแปลงดูแลอำนาจในกลุ่มอำนาจด้วยกัน

5.9 การใช้อำนาจในทางที่ผิด (Power Abuse) แวนไดค์และฟูโกต์ มีทฤษฎะเดียวกันในเรื่องของอำนาจเป็นสิ่งที่ดี เช่น อำนาจระหว่างพ่อแม่กับลูก ระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างเจ้านายกับลูกน้อง ระหว่างผู้พิพากษากับจำเลย เป็นต้น เมื่อมีอำนาจในทางที่ดีก็พบอำนาจในทางที่ผิดเช่นกัน ตามกฎบัตรสหประชาชาติ (อรรถวรณ์ ปิรันธน์โอวาท. 2544: 68; อ้างอิงจาก van Dijk, 1997: 24) คือ การละเมิดสิทธิมนุษยชนในฐานะปัจเจกและในฐานะกลุ่ม ในอีกระดับหนึ่ง คือ การล่วงละเมิดกฎหมายระดับชาติ ท้องถิ่น ชุมชน กฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน ค่านิยม ข้อตกลง นอกจากนี้ การใช้อำนาจในทางที่ผิดยังรวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผลประโยชน์ของกลุ่มด้วย

6. **อุดมการณ์ (Ideology)** คือ ระบบของความเชื่อ ความรู้ ทศนคติ ความคิดพื้นฐานที่เกิดจากสมาชิกในสังคมให้มีความเชื่อมโยงกันระหว่างวาทกรรมกับสังคม เป็นระบบพื้นฐานในสังคมที่ทำให้สมาชิกมีความคิด ความเชื่อร่วมกัน และอุดมการณ์เป็นตัวจัดระบบในสิ่งที่เป็นความรู้ ทศนคติ การขัดเกลาทางสังคม รวมไปถึงวิธีการคิด การพูดและการกระทำของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการศึกษาอุดมการณ์แบ่งเป็นหลายประการดังต่อไปนี้

6.1 **หน้าที่ทางสังคม (Social function)** อุดมการณ์เป็นสิ่งที่ผลิตขึ้นโดยกลุ่มอำนาจในสังคมเพื่อการผลิตซ้ำและสร้างความชอบธรรมให้แก่การควบคุมคนอื่น ๆ ในสังคม หน้าที่ของอุดมการณ์เป็นตัวกำหนดบทบาทของวาทกรรมด้วยการประสานการกระทำของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ถ้าสมาชิกมีอุดมการณ์ร่วมกันก็จะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางเดียวกันนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่ม นี่คือ หน้าที่ของวาทกรรมซึ่งจะทำให้กลุ่มอำนาจอยู่ได้ตลอดไป อุดมการณ์เป็นเรื่องของสังคมต้องแบ่งปันกันในกลุ่มสมาชิก องค์กร สถาบัน โดยใช้ภาษาในการสื่อสาร ประสานการกระทำในกลุ่ม รวมถึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มหนึ่ง ๆ กับกลุ่มอื่น ๆ ด้วย อุดมการณ์ของแต่ละกลุ่มจะกำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับสมาชิกทำให้รู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี จะปฏิบัติตนอย่างไรในสถานการณ์ต่างๆ โดยสรุป อุดมการณ์ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อม (Interface) ระหว่างผลประโยชน์ของกลุ่มและการประพฤติปฏิบัติตามของแต่ละบุคคล

6.2 **การรับรู้ทางสังคม (Social cognition)** อุดมการณ์เปรียบเหมือนภาษามีลักษณะเป็นทั้งระบบสังคมและเป็นตัวแทนของกระบวนการทางความคิด (Mental representations) คือ ความเชื่อและทศนคติ อุดมการณ์จึงเปรียบเหมือนกฎเกณฑ์ของวาทกรรมซึ่งสมาชิกกลุ่มใช้ร่วมกันและในทำให้สมาชิกกลุ่มสามารถมีส่วนร่วมในการพูด การเขียน ถ้ากล่าวโดยอุปมาอุปมัยแล้วอุดมการณ์ก็เปรียบเหมือน “ไวยากรณ์” ของกลุ่มในการปฏิบัติตนทางสังคม (อรรถวรณ์ ปิรันธน์โอวาท. 2544: 70; อ้างอิงจาก van Dijk. 1997: 26)

6.3 อุดมการณ์กับความรู้ (Ideologies and Knowledge) จากการรับรู้ทางสังคมซึ่งอุดมการณ์เปรียบเสมือนความรู้ของกลุ่มที่แบ่งปันกันในเชิงสังคมและวัฒนธรรม อาจจะเป็นสิ่งที่พื้นฐานกว่าความรู้ ดังที่ แวนไดค์ (อรรถวรรณ ปิณฑนนโอบาท. 2544: 70-71; อ้างอิงจาก van Dijk. 1997: 28) กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นรากฐานของหลักการรับรู้ทางสังคม เพราะฉะนั้นจึงเป็นพื้นฐานของความรู้ ทักษะ และความเชื่ออื่นๆ เฉพาะเจาะจงของกลุ่มนั้น อุดมการณ์อาจเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิดได้ตามวัตถุประสงค์ จึงสามารถแสดงความคิดเห็นว่า อุดมการณ์ความเป็นชายเป็นสิ่งที่ผิดในแง่ของความสามารถของผู้หญิง แต่อุดมการณ์เกี่ยวกับสิทธิสตรีเป็นสิ่งที่ถูกต้องในแง่ของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์เป็นเรื่องพื้นฐานกว่าความรู้ แต่อุดมการณ์มีความเฉพาะเจาะจงมากกว่า เพราะอุดมการณ์เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ของกลุ่มในสังคมหนึ่งหรือวัฒนธรรมหนึ่ง สรุปได้ว่า นอกจากอุดมการณ์จะมีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในสังคมแล้ว ยังมีหน้าที่ในการรับรู้ กล่าวคือ การจัดกระบวนการความเชื่อของคน อุดมการณ์จะบอกให้ทราบว่ากลุ่มนั้นมีจุดยืนแบบไหน และคิดอย่างไรกับประเด็นต่างๆ ของสังคม

6.4 โครงสร้างของอุดมการณ์ (The structures of ideology) เป็นโครงสร้างที่บ่งบอก “ตัวเรา” และ “พวกเขา” ในฐานะสมาชิกของสังคม โครงสร้างของอุดมการณ์ส่งผลต่อหน้าที่ทางสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระบบความคิดและปฏิบัติการทางสังคม ดังนั้น เพื่อบ่งบอกอัตลักษณ์ของกลุ่มในโครงสร้างจะต้องแสดง สมาชิกภาพ กิจกรรม เป้าประสงค์ ค่านิยม จุดยืน ทรัพยากรของกลุ่ม เป็นต้น เช่น กลุ่มผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ มีหน้าที่หรือกิจกรรมคือผลิตข่าวและบทความเพื่อให้ข้อมูลแก่สาธารณะ ซึ่งอยู่บนค่านิยมของความถูกต้อง ยุติธรรม ปราศจากอคติ มีจุดยืนเป็นอิสระระหว่างประชาชนและผู้บริหารประเทศ และมีทรัพยากรคือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ (สุภาพ กรังรัมย์. 2556: 21; อ้างอิงจาก van Dijk. 1998: 69-70)

6.5 จากกลุ่มไปสู่สมาชิก (From group to group members) โครงสร้างของอุดมการณ์คือ ความเชื่อของกลุ่มเป็นสิ่งที่สมาชิกยึดถือ กลุ่มจึงใช้ความเชื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงวาทกรรมด้วย อย่างไรก็ตาม สมาชิกของกลุ่มสังคมแต่ละกลุ่มอาจเป็นสมาชิกของหลายกลุ่มสังคมและมีส่วนร่วมในอุดมการณ์หลายชุด เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งทำงานเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน มีความรู้ทางด้านกฎหมาย และเป็นนักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี ในสถานการณ์หนึ่ง ที่เพื่อนร่วมงานถูกคุกคามทางเพศ เธอจะให้ความสำคัญกับทัศนคติที่ถูกต้องนำทางโดยอุดมการณ์ของการกระทำ ความผิดซึ่งเป็นเรื่องของกฎหมาย และจะยึดมั่นในอุดมการณ์การกดขี่ข่มเหงทางเพศต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี สรุปได้ว่า อุดมการณ์อาจจะมองเป็นหนึ่งเดียว แต่การแสดงออกของสมาชิกในกลุ่ม ความเชื่อและพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงจะแสดงตัวตนออกมาในสถานการณ์หนึ่งๆ แตกต่างกันไป

6.6 อุดมการณ์และวาทกรรม (Ideology and discourse) อุดมการณ์และวาทกรรมไม่ได้มีความสัมพันธ์กันโดยตรง จะเกี่ยวข้องกับความเชื่อทั่วไปและความเชื่อเฉพาะเจาะจงที่ขึ้นกับบริบทอีกประการหนึ่ง ผู้ใช้ภาษาซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในสังคมจะแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มต่างๆ ที่ตนสังกัดอยู่ การแสดงออกของสมาชิกแต่ละกลุ่มจะเป็นตัวกำหนดความเชื่อของกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานของวาทกรรม กลุ่มสามารถเสาะแสวงหาและผลิตซ้ำอุดมการณ์ได้ด้วยการเข้าใจวาทกรรม แบ่งปันวาทกรรม สร้างความเป็นนามธรรม เป็นต้น

6.7 การวิเคราะห์อุดมการณ์ (Ideological analysis) การวิเคราะห์ควรประกอบด้วยบริบท ต้องเป็นทฤษฎีที่เน้นจุดมุ่งหมายเชิงกลุ่มมากกว่าทฤษฎีความต้องการส่วนบุคคล วาทกรรมที่แสดงอุดมการณ์จะมีโครงสร้างที่เป็น “พวกเรา” และ “พวกเขา” นั่นคือ แบ่งเป็นสองขั้ว (Polarization) นอกจากนี้ วาทกรรมที่แสดงอุดมการณ์ยังบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของกลุ่ม กิจกรรม ค่านิยม จุดยืน และทรัพยากร จึงสรุปได้ว่า ถ้าเป้าหมายที่แฝงอยู่ของตัวบท คือ การแสดงออกและพยายามโน้มน้าวใจและความรู้สึกของกลุ่ม สิ่งนั้นเรียกว่า อุดมการณ์ และอีกประการหนึ่ง ถ้าการบรรยายเหตุการณ์ สถานการณ์ การกระทำ และบุคคลต่างๆ บ่งบอกถึงลักษณะที่ดีหรือเลว แสดงถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ วาทกรรมเหล่านี้มักเป็นเรื่องอุดมการณ์

จากการกล่าวมาเห็นได้ว่า การแบ่งองค์ประกอบบริบทของ แวน ไดค์ ทำให้เห็นลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์วาทกรรมมากขึ้น และช่วยทำให้การอธิบายเรื่องราวทางสังคมได้อย่างเป็นกระบวนการ คือ มองจากภาพรวมของสังคมมาถึงความคิดของผู้พูด จนกลายเป็นวาทกรรมในเรื่องนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม การใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ หากจะใช้วิเคราะห์ให้ได้ผล ควรศึกษาแนวคิดของทั้ง แฟร์เคลาฟ และ แวน ไดค์ เพราะทั้งสองแนวคิดมีความสำคัญในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม และตอบคำถามแบบย้อนกลับที่ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อภาษาอย่างไร และภาษาที่ใช้สามารถย้อนกลับไปกำหนดสังคมได้หรือไม่

ในลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะเสนอการคุกคามทางเพศทั้งด้านความหมายและรูปแบบของการคุกคามทางเพศ

2.3 การคุกคามทางเพศ

2.3.1 ความหมายของการคุกคามทางเพศ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ความหมายของการคุกคามทางเพศ (Sexual harassment) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความหมายการคุกคามทางเพศโดยทั่วไป และการคุกคามทางเพศในเชิงกฎหมาย

ความหมายการคุกคามทางเพศโดยทั่วไป

ความหมายการคุกคามทางเพศโดยทั่วไป เป็นการให้ความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของการคุกคามทางเพศ ซึ่งมีนักวิชาการและนักวิจัยได้ให้ความหมายไว้มากมาย ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปได้ดังนี้

การคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ การสร้างความรำคาญ กระทบกระเทือนใจแก่อีกฝ่ายหนึ่ง (Bravo; & Cassedy. 1992: 17; และ Brandenbrug. 1997: 1) ส่วนอีกความหมายหนึ่งเป็นด้านการคุกคามทางเพศในสถานที่ทำงาน ฟาเลย์ (Farley. 1978: 14-15) เป็นผู้เริ่มนำคำนี้ขึ้นมาใช้ ในการจัดทำหนังสือเรื่อง “Sexual Shakedown: The Sexual harassment on the job” โดยให้คำนิยาม การคุกคามทางเพศว่าเป็น พฤติกรรมของผู้ชายซึ่งแสดงสิทธิในบทบาททางเพศเหนือหน้าที่การงานของผู้หญิงในฐานะที่เป็นคนงาน โดยพฤติกรรมดังกล่าว ปราศจากการตอบสนอง และไม่ได้รับการเชื้อเชิญ รวมถึงการกระทำซ้ำๆ ซากๆ เรียกร้อง ชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ และการข่มขืน ซึ่งสอดคล้องกับ โคชเรนและ แมคคินนอน (Cochrane. 1993: 150; Mackinnon. 1979: 1) โดยนิยามการคุกคามทางเพศว่าเป็นการแสดง พฤติกรรมทางเพศ ซึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าบังคับให้ผู้หญิงต้องยอมรับพฤติกรรมทางเพศที่ผู้หญิงไม่ปรารถนา ภายในบริบทของความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยมีพฤติกรรมการถูกล่วงละเมิด โดยไม่ได้ร้องขอ การล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว และการถูกวิจาร์ณเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งปราศจากการตอบสนอง และไม่ได้รับการเชื้อเชิญ

จากคำนิยามข้างต้น มีความคล้ายคลึงกัน คือ การคุกคามทางเพศ เป็นการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เป็นที่ต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง

ความหมายการคุกคามทางเพศในเชิงกฎหมาย

คณะกรรมการว่าด้วยความเสมอภาคและการโอกาสในการทำงานของสหรัฐอเมริกา (1980: 461; อ้างอิงจาก ซูดาปณี ชีบายามา. 2548: 14) ให้คำนิยามของการคุกคามทางเพศว่าเป็น

พฤติกรรมใดๆก็ตามที่ไม่พึงประสงค์อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศ และมีองค์ประกอบของการคุกคามทางเพศ ดังนี้

1. การกระทำการล่วงเกินทางเพศ เป็นการบังคับให้ยอมจำนนไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม โดยมีข้อตกลงหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการจ้างงานของบุคคล
2. การก่อให้เกิดการยอมจำนนหรือปฏิเสธ โดยยกเอาเงื่อนไขการตัดสินใจว่าจ้างมาเป็นเครื่องต่อรองต่อลูกจ้าง
3. การกระทำที่มีเจตนา หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของลูกจ้าง อันเป็นการแทรกแซงต่อการทำงานของบุคคล โดยก่อให้เกิดการข่มขู่ เป็นปฏิบัติกร หรือรบกวนสภาพแวดล้อมในการทำงาน

คณะกรรมการสิทธิการว่าด้วยโอกาสที่เท่าเทียมกันแห่งสหภาพยุโรป (1990: 33; อ้างอิงจาก Hazel. 1995:7) นิยาม “การคุกคามทางเพศ” ว่าเป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ผู้ถูกกระทำ หรือผู้ตกเป็นเหยื่อ ไม่พึงประสงค์ (Unwelcome) และ ไม่ต้องการ (unwanted) ซึ่งพฤติกรรมนั้นแสดงออกทางวาจา กิริยาท่าทาง การสัมผัสทางเนื้อตัวที่ไม่พึงปรารถนา หรือการชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ ที่สร้างผลเสียหายต่อเกียรติภูมิของหญิง หรือชายในสถานที่ทำงาน

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ (2542: 1) กล่าวว่า การคุกคามทางเพศ เป็นความหมายที่กว้าง รวมแม้กระทั่งการพูดตลกกลมกนในที่ทำงาน ไปจนถึงการดำเนินคดีในศาลที่ต้องมีหลักฐานเพียงพอในการดำเนินคดี

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีตราพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ปี พ.ศ. 2541 มาตรา 16 กำหนดว่า “ห้ามมิให้นายจ้างหรือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้า ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงาน กระทำการคุกคามทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงหรือเด็ก” และมี กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดทางเพศหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. 2553 สำหรับข้าราชการพลเรือน กำหนดว่า “ข้าราชการสามัญผู้ใดกระทำการประการใดประการหนึ่งดังต่อไปนี้ ต่อข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกสถานที่ราชการ โดยผู้ถูกกระทำมิได้ยินยอมต่อการกระทำนั้น หรือผู้ถูกกระทำเดือดร้อนรำคาญ ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” ซึ่งในการคุกคามดังกล่าว แบ่งออกเป็น

1. กระทำการด้วยการสัมผัสทางกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น
2. กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พูดหยอกล้อ พูดหยาบคาย เป็นต้น

3. กระทำการด้วยอาภักปฏิกิริยาที่สื่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำ สัญญาณหรือสัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น

4. การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดๆที่สื่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมาย ข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

5. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่สื่อไปในทางเพศซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อน รำคาญ

ความหมายของการคุกคามทางเพศจะเกี่ยวข้องกับคำว่า “ไม่พึงปรารถนา” หรือ “ไม่เป็นที่ ต้องการ” จากบุคคลหนึ่งในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยการแสดงออกทางวาจา กริยาท่าทาง หรือการสัมผัสทางร่างกายอย่างเจตนา

จากคำนิยามข้างต้น ความหมายของการคุกคามทางเพศจะมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ใน งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของ การคุกคามทางเพศ คือ พฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นที่ต้องการหรือ ร้องขอ และการกระทำทางเพศที่ทำให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศรู้สึกอึดอัดใจ เช่น การมองเรือนร่างอย่าง สำนวญ การแตะเนื้อต้องตัวอย่างตั้งใจ การพูดเรื่องตลกลามก การสร้างความแตกต่างในเรื่องเพศ ไป จนถึงการแสดงพฤติกรรมขั้นรุนแรงมาก เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ การกระทำชำเรา

2.3.2 รูปแบบพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

การคุกคามทางเพศมีรูปแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย จึงมีนักวิชาการได้เสนอ รูปแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศในสถานที่ทำงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การคุกคามทางเพศที่มีการยื่นเงื่อนไขแบบมีข้อแลกเปลี่ยน (Quip pro quo) หรือเรียกว่า ยื่นหมยยื่นแมว เป็นการคุกคามทางเพศที่ชัดเจน เนื่องจากผู้คุกคามเป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่า จะใช้ เงื่อนไขในการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน แลกกับการมีความสัมพันธ์ทางเพศ หรือหากได้รับการ ปฏิเสธ จะมีการกลั่นแกล้งในรูปแบบต่างๆ เช่น ทำให้เสียหน้าในการทำงาน พยายามทำลายชื่อเสียง ช่มชู้ว่าจะไล่ออก เป็นต้น

2. การคุกคามทางเพศโดยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนาในที่ทำงาน (Hostile work environment) เป็นการสร้างสภาพการทำงาน และแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสถานที่ทำงาน เช่น การเล่าเรื่องตลกลามก การมองอย่างสำนวนญ การพยายามไขว่ฉวยสารหรือสื่อลามก ซึ่งเป็น ลักษณะที่น่ารังเกียจ ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง และเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

สถาบันสหภาพการทำงานหญิง (Working Women United Institute) (วิมนา ธรรมปรีชา. 2533: 16; อ้างอิงจาก Evans. 1978: 203) ได้แบ่งรูปแบบของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศออกเป็น 6 แบบ คือ

1. การยั่วยุหรือล่อลวง และการชำเลืองมองรูปร่างของผู้หญิงอย่างไม่รู้จักระมัดระวัง
2. การบิดไปโดนเนื้อตัวของผู้หญิงเสมอๆ
3. การขู่ผู้หญิงให้ยอมจำนนต่อการคาดคั้นหรือการเหน็บแนม
4. การจับตัวผู้หญิงซึ่งอยู่ตามลำพัง เพื่อความใกล้ชิดทางเพศซึ่งเป็นการฝืนใจฝ่ายหญิง
5. การชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์อย่างเปิดเผย โดยมักจะขู่ถึงการสูญเสียงานหรือการเลื่อนตำแหน่ง
6. การมีเพศสัมพันธ์โดยฝืนใจฝ่ายหญิง

นอกจากนี้ ฟาร์เลย์ (Farley. 1982: 583-600) ได้แบ่งรูปแบบของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. การจ้องมองแบบเย้ยหยัน
2. การวิพากษ์วิจารณ์
3. การถูกเนื้อต้องตัว
4. การเชื้อเชิญให้มีเพศสัมพันธ์ หรือบังคับข่มขืน
5. การนัดแนะเข้าชากโดยที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการ

ทิล (Till. 1980) ได้ศึกษาประสบการณ์การคุกคามทางเพศ และได้จัดประเภทการคุกคามทางเพศไว้ 5 ข้อ ดังนี้

1. การก่อกวนทางเพศ (Gender harassment) เป็นพฤติกรรมที่แสดงความมีอคติต่อเพศ ดูถูก เป็นปฏิปักษ์ต่อเพศหญิง
2. พฤติกรรมการยั่วยุทางเพศ (Seductive behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและรุกราน เช่น การจ้องมองอย่างสำรวจ
3. การติดสินบนทางเพศ (Sexual bribery) เป็นกิจกรรมทางเพศที่อาศัยการให้รางวัล เช่น การเพิ่มเงินเดือน การให้คะแนนมากขึ้น
4. การบีบบังคับทางเพศ (Sexual coercion) เป็นการขู่ที่จะมีบทลงโทษเพื่อเป็นการบังคับให้ยินยอมทางเพศ เช่น ถ้าไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยจะให้สอบตก

5. การเอาเปรียบทางเพศ (Sexual imposition) เป็นการใช้กำลังหรือจู่โจมทางเพศ เช่น การแตะเนื้อต้องตัว การข่มขืน

ฟิตซ์เจอร์อัลด์ และคนอื่นๆ (Fitzgerald et al. 1988) ได้ประมวลรูปแบบการคุกคามทางเพศจากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศของ ทิล (Till. 1980) เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การก่อกวนทางเพศ (Gender harassment) คือ การกระทำที่แสดงถึงทัศนคติทางลบกับผู้หญิง ทั้งทางวัจนภาษา และอวัจนภาษา ส่วนใหญ่จะเป็นการคุกคามผู้หญิงในเรื่องทั่วไป เช่น การวิจารณ์เรื่องรูปร่างเพศหญิง การแต่งกาย หรือการเล่าเรื่องตลก ลามกเรื่องเพศ

2. พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ทางเพศ (Unwanted sexual attention) คือ การกระทำที่แสดงออก ทั้งทางวัจนภาษา และอวัจนภาษา เป็นรูปแบบที่สังเกตได้ง่าย เพราะเป็นการคุกคามบุคคลหนึ่งๆ เช่น การเชื้อเชิญไปรับประทานอาหาร ไปเที่ยว หรือไปส่งที่บ้าน การส่งจดหมายด้วยถ้อยคำล่วงเกินทางเพศ และการโทรศัพท์ก่อกวน ซึ่งก่อความรำคาญกับผู้รับ การสัมผัสอย่างจงใจ การต้อนให้เข้ามาดมและการข่มขู่หรือการทำร้ายเพื่อบังคับให้มีเพศสัมพันธ์

3. การบีบบังคับทางเพศ (Sexual coercion) คือ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์หรือกิจกรรมทางเพศ โดยเสนอผลประโยชน์หรือรางวัลเป็นผลตอบแทน และการข่มขู่เพื่อจะให้มีความสัมพันธ์ ถ้าผู้ถูกคุกคามไม่ทำตาม ก็จะมีการทำร้ายร่างกาย หรือมีการทำโทษ

อรพินทร์ สฟโชคชัย (2542: 5-6) ได้รวบรวมพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่สามารถใช้กับสังคมไทย จากการสรุปรูปแบบพฤติกรรมของนักวิชาการต่างประเทศ โดยแบ่งพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การคุกคามทางวาจา (Verbal Harassment) เป็นการใช้อำนาจเพื่อสร้างสถานการณ์ที่เป็น การล่วงเกินทางเพศที่ผู้กระทำมักมีเป้าหมายและกระทำอย่างจงใจ ซึ่งได้รับการนิยามว่าเป็นการคุกคามทางเพศที่ไม่รุนแรง แต่ทำให้บุคคลที่ถูกคุกคามเกิดความอึดอัดใจ เช่น

- การพูดวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่าง การแต่งตัวที่สื่อไปในทางลามก
- การเล่าเรื่องตลกลามก
- การพูดหรือการถามถึงความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในที่สาธารณะ
- การตามตื้อตามจีบบุคคลใดบุคคลหนึ่งทั้งๆ ที่รู้ว่าเขาไม่สนใจ
- การกระจายข่าวลือ หรือนินทาเกี่ยวกับเรื่องเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

2. การคุกคามทางอากัปกิริยา (Non-verbal Harassment) เป็นการใช้อำนาจกาย แสดงออก

ทางกริยา ทำทาง เป็นการคุกคามที่ไม่รุนแรงแต่ทำให้อีกฝ่ายอึดอัดใจ เป็นการกระทำซ้ำๆ เช่น

- การจ้องมองอย่างกรุ่มกริมหรือส่องในทางเพศ
- การแสดงสีหน้าเจ้าชู้
- การมองเรือนร่างอย่างสำรวจตรวจตรา
- การแสดงท่าทางหรือการเคลื่อนไหวร่างกายที่สื่อถึงเจตนาการล่วงเกินทางเพศ
- การติดภาพโป๊ หรือสิ่งของ อุปกรณ์ที่ลามก

3. การคุกคามทางสัมผัสร่างกาย (Physical Harassment) เป็นการกระทำโดยสัมผัสทางกาย และแตะต้องร่างกายของผู้ถูกคุกคามอย่างจงใจ เช่น

- การแตะเนื้อต้องตัว รวมทั้งการจัดเสื้อผ้า
- การกอดจูบ หอมแก้ม หรือการตีกัน สะโพก
- การยืน เดิน หรือนั่งใกล้ชิดเกินความจำเป็น โดยใช้บางส่วนของร่างกายสัมผัสผู้อื่นอย่าง

จงใจ

จากรูปแบบพฤติกรรมข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความชัดเจนของการคุกคามทางเพศมากขึ้น สามารถอธิบายลักษณะของการเกิดได้ อีกทั้งสามารถจัดระดับความรุนแรงของการคุกคามทางเพศได้อีกด้วย การคุกคามทางเพศเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่างๆกัน ซึ่งรวมถึง

- ผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคาม เป็นได้ทุกเพศ ทั้งเพศชาย เพศหญิง และ เพศที่สาม และไม่จำเป็นต้องเป็นการคุกคามเพศตรงข้าม
- ผู้คุกคาม อาจเป็นหัวหน้า เพื่อนร่วมงาน ผู้มาติดต่องาน หรือคนที่ไม่รู้จักกัน
- ผู้ถูกคุกคาม อาจจะไม่ได้อยู่ถูกกระทำโดยตรง แต่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการคุกคามนั้น
- การคุกคามที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นการกระทำอันไม่พึงปรารถนา

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ในหลากหลายสาขา เช่น สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สตรีศึกษา พฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยา และภาษาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละสาขาจะมุ่งเน้นประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยในแต่ละสาขาเพื่อนำเสนอความแตกต่างบนพื้นฐานเดียวกัน คือ การคุกคามทางเพศ ดังต่อไปนี้

วิมณา ธรรมปรีชา (2533: 1-3) ศึกษา “การคุกคามทางเพศ” เป็นการศึกษาในลักษณะที่เป็น การสำรวจเบื้องต้น (Preliminary research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ และความเห็น ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีอยู่และการแพร่หลายของการคุกคามทางเพศ เพื่อ

ศึกษาถึงรูปแบบของพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดการคุกคามทางเพศ ผลการวิจัย พบว่า ด้านประสบการณ์เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ พบว่าร้อยละ 47.2 เคยถูกคุกคามทางเพศโดยตรง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ร้อยละ 40 คิดว่าสาเหตุของการคุกคามทางเพศ เนื่องจากการที่ผู้ชายชอบที่จะแสวงหาความสุขทางเพศจากผู้หญิง เพศหญิงจะเคยมีประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศมากกว่าเพศชาย นิสิต นักศึกษา นักเรียน จะเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลกับการรับรู้เกี่ยวกับความเสียหายหรือความร้ายแรงของการคุกคามทางเพศ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เพศชาย จะมองเห็นว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ไม่มีผลเสียหายต่อผู้ถูกระทอนมากเท่าเพศหญิง คนวัยหนุ่ม สาว มองเห็นว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ไม่มีผลเสียหายต่อผู้ถูกระทอนมากเท่ากับคนสูงวัยกว่า ระดับการศึกษาที่สูงมากเท่าใด จะยิ่งมีการรับรู้สูงขึ้น

ธีรพงษ์ บัวหล้า (2544: 1-13) ศึกษา “รูปแบบทางพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบทางพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ
2. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ
3. การรับรู้ต่อปัญหาการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ
4. พฤติกรรมการตอบโต้ต่อการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ

การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ถูกคุกคามทางเพศ และเชิงปริมาณใช้วิธีแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐมีลักษณะที่รุนแรงน้อยไปสู่รุนแรงมาก โดยเริ่มจากการคุกคามทางวาจา พัฒนาไปสู่การคุกคามทางอาชญากรรม และนำไปสู่การคุกคามทางร่างกายในที่สุด

2. โครงสร้างอำนาจในองค์การ กฎระเบียบข้อบังคับบางอย่าง พื้นที่ทำงาน และอัตราส่วนข้าราชการหรือพนักงานแบ่งตามเพศ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการคุกคามทางเพศในองค์การภาครัฐ

3. ผู้ถูกคุกคามเลือกที่จะอดทนรับสภาพปัญหาการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้น โดยเลือกที่จะทำเฉยไม่สนใจ เดินหนี เลี่ยงการเผชิญหน้า และการทำตลกกลบเกลื่อน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ถูกคุกคามเกรงว่าจะถูกตามแก้แค้นในภายหลัง ซึ่งการอดทนรับสภาพดังกล่าวยิ่งทำให้ปัญหาการคุกคามทางเพศในองค์การรุนแรงมากยิ่งขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าระดับการรับรู้ และตอบโต้ต่อปัญหาการคุกคามทางเพศของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นอยู่ในระดับปานกลางจนถึงต่ำ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามนั้นเป็นผู้ที่อาจไม่เคยเป็นผู้ถูกคุกคามทางเพศในองค์กรมาก่อน ดังนั้น จึงทำให้การรับรู้และการโต้ตอบปัญหาการคุกคามทางเพศในองค์กรภาครัฐมีความไม่ชัดเจน และไม่สามารถวัดค่าในทางสถิติได้

อรพิน ชูชม; นพวรรณ โชติบัณฑิต; และอัจฉรา สุขารมณ (2546: 46-51) ศึกษา “การรับรู้การลวนลามทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยในประเทศไทย” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจแหล่งที่มาของการลวนลามทางเพศ พฤติกรรมที่นิสิตมหาวิทยาลัยรับรู้ว่าเป็นการลวนลามทางเพศ ประสบการณ์การลวนลามทางเพศในมหาวิทยาลัย และผลกระทบของการลวนลามทางเพศ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปรับรู้ว่าการลวนลามทางเพศนั้นเป็นพฤติกรรมด้านเอาใจใส่ทางเพศไม่ต้องการและพฤติกรรมบีบบังคับทางเพศ โดยนิสิตไม่ถือว่าพฤติกรรมการก่อกวนทางเพศซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งการดูหมิ่นและความไม่เป็นปรีดิ์ต่อเพศใดเพศหนึ่งเป็นการลวนลามทางเพศ นิสิตหญิงมีการรับรู้ว่าการลวนลามทางเพศที่ระบุไว้เป็นเรื่องการลวนลามทางเพศมากกว่าเพศชาย สาเหตุที่เกิดการลวนลามทางเพศในมหาวิทยาลัย เกิดจากการแต่งกายไม่เหมาะสม การลวนลามทางเพศส่งผลต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจ และเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ นิสิตที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศที่ได้รับจากอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผชิญปัญหาโดยอยู่ห่างจากอาจารย์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ชูดานี ชีบายามา (2548: 1) ศึกษา “ประสบการณ์ถูกคุกคามทางเพศจากการทำงาน : กรณีศึกษาลูกเรือของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา รูปแบบของพฤติกรรมในการคุกคามทางเพศในขณะทำงานบนเครื่องบิน และศึกษามาตรการคุ้มครองลูกเรือของบริษัทการบินไทยฯ โดยเปรียบเทียบกฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามทางเพศ ผลการวิจัย พบว่า มีการคุกคามทางเพศ 2 ประเภท คือ 1) การใช้ผลประโยชน์ข่มขู่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อลวนลามผู้หญิง ใช้อำนาจความเป็นลูกค้า หรือความเป็นเพื่อนร่วมงานที่ตำแหน่งสูงกว่า และ 2) การคุกคามโดยอ้อมหรือเป็นการสร้างสภาพการทำงานที่เป็นปฏิปักษ์ ลักษณะของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศครอบคลุมทั้งทางวาจา การแสดงท่าทางและการสัมผัสทางกาย มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ทำให้เครียด กังวล อับอาย และกระทบต่อหน้าที่การงาน

ไทเลอร์และบ็อกเซอร์ (Tyler.A; & Boxer.D, 1996: 107-133) ศึกษา “การคุกคามทางเพศ? การศึกษาข้ามวัฒนธรรม หรือทัศนคติข้ามภาษา” (Sexual harassment? Cross-cultural/cross-

linguistic perspectives) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการคุกคามทางเพศ การตีความทางวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มทั้งทางด้านวาทะและกิริยาท่าทาง การวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพจากปฏิบัติการในห้องเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกาและผู้ช่วยสอนชาวต่างชาติ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาษาและพฤติกรรมเรื่องทางเพศถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมชาติในสหรัฐอเมริกา แต่อาจจะไม่ใช่เรื่องธรรมชาติหากเกิดขึ้นในสังคมอื่นๆ และ 2) เรื่องทางเพศที่ถูกปรุงแต่งทางวาทะและกิริยาท่าทางอาจจะได้รับการยอมรับมากกว่าในสังคมอื่นๆที่ไม่ใช่สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันปัญหาการคุกคามทางเพศในสหรัฐอเมริกาพบว่าเกิดความรู้สึกอันตรายกับ ผู้ช่วยสอนชาวต่างชาติ ที่ได้เผชิญกับปัจจัยทั้งสองคือ วัฒนธรรมและภาษาของชาวสหรัฐอเมริกา

ยีก (Yieke, F. 2004: 175-196) ศึกษา “การคุกคามทางเพศในสถานที่ทำงาน: กรณีศึกษาภาษาศาสตร์และโครงสร้างทางอำนาจเรื่องเพศ” (Sexual Harassment in the Workplace: A Case for Linguistic and Sexual Politics?) ในงานวิจัยนี้ คำว่า Politics หมายถึง ความสัมพันธ์และการจัดการเชิงโครงสร้างทางอำนาจ โดยมีผู้ที่ควบคุมคนอื่นๆในกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาธรรมชาติทางเพศของพฤติกรรมดึงดูดความสนใจจากการเผชิญหน้า เชื้อชาติ และสถานภาพทางเศรษฐกิจ รวมถึงโครงสร้างทางสังคมในขบวนการสร้างความหมายที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประสบการณ์การคุกคามทางเพศของผู้หญิงที่แตกต่างกันของเชื้อชาติ และทุกสถานะภาพทางสังคม ผลการวิจัย พบว่างานวิจัยนี้แสดงให้เห็นรูปแบบที่บอบบางที่สุดของการคุกคามทางเพศ คือการคุกคามทางเพศทางวาทะ หรือรูปแบบทางภาษาศาสตร์ ซึ่งมักจะซ่อนในคำพูดที่ดี และแทบจะสังเกตเห็นจากคนอื่น ๆ ผู้หญิงมักจะถูกรบกวนทางเพศทั้งในเว็บไซต์ซึ่งถือว่าเป็นอันตรายภายใต้การเชื่อมโยงที่มากขึ้น ในความเป็นจริง การประพฤติผิดถูกสร้างมาให้ดูปกติไปพร้อมกับทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับผู้หญิงที่จะรับมือเหตุการณ์เหล่านี้ ซึ่งในทางกลับกัน อาจจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพงานของพวกเขา เช่น ความเท่าเทียมกันในที่ทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทแอฟริกันที่วัฒนธรรมแบบดั้งเดิม การปฏิบัติยังคงแข็งแกร่ง

คีย์ตันและเมนเซีย (Keyton, J; & Menzie, K. 2007: 87-103).ศึกษา “ข้อความคุกคามทางเพศ: การถอดบทสนทนาในสถานที่ทำงาน (Sexually harassing messages: decoding workplace conversation) โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่าอะไรคือลักษณะทางภาษาที่เป็นการคุกคามทางเพศ มีขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ 1) ระบุตัวอย่างของบทสนทนาทางการคุกคามทางเพศ 2)วิเคราะห์การสื่อสารเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติที่โดดเด่นที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยใช้เอกสารวิชาการ และวิธีไต่สวน

ฝึกอบรมมาใช้เพื่อเป็นตัวอย่าง ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยคนหนึ่งอ่านข้อความแต่ละใบจนคุ้นเคยกับรูปแบบการสื่อสารและรูปแบบทางภาษา ส่วนผู้วิจัยคนที่สองจะพูดถึงการใช้ภาษาในรูปแบบทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางภาษาที่เกิดขึ้นมี 6 ลักษณะ ซึ่ง 4 ลักษณะ เป็นโครงสร้างทางภาษาที่เป็นความสัมพันธ์กับผู้ส่งสาร คือ 1) ความพยายามมีความสัมพันธ์ 2) การปรากฏของความหมายที่หลากหลาย 3) ผู้รับสารจะมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และ 4) การมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทางเพศด้วย และอีก 2 ลักษณะ เป็นลักษณะของหน้าที่ตามบริบท คือ 1) โอกาสตามพื้นฐานของบริบท 2) การแสดงความเชื่อของผู้ส่งสาร การแสดงอำนาจและบริบทของสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ และนักวิจัยให้ความสำคัญกับการคุกคามทางเพศเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แต่กลับถูกละเลยจากบุคคลทั่วไปเพราะมองว่าไม่ได้เกิดความรุนแรงหรือเป็นอันตรายกับชีวิตของตนมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยที่มีมุมมองทางเพศเป็นเรื่องปิดบัง ทำให้การคุกคามทางเพศเกิดขึ้น ปัญหาการคุกคามทางเพศในไทยไม่ถูกนำมาแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะผู้ถูกคุกคามไม่แสดงตัวหรือเข้าแจ้งความดำเนินคดี ทำให้สังคมไม่ได้ให้ความสำคัญหรือมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการคุกคามทางเพศ

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำเสนอวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3 การสรุปและอภิปรายผล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 353 คน แบ่งออกเป็น

1) นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ จากภาควิชาภาษาตะวันตก สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 90 คน สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส จำนวน 49 คน และนิสิตวิชาโท ภาควิชาภาษาศาสตร์ จำนวน 114 คน

2) นิสิตคณะพลศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 100 คน

ข้อคำถามในแบบสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ (ดูภาคผนวก ก) ดัดแปลงจากแบบสอบถามของฟิตซ์เจอร์ลด์และชัลแมน (Fitzgerald; & Shullman, 1985) สาเหตุที่เลือกแบบสอบถามนี้ เนื่องจากเป็นแบบสอบถามประสบการณ์การคุกคามทางเพศ (Sexual Experience Questionnaire: SEQ) ที่มีการอ้างอิงในหลายงานวิจัยและครอบคลุมการคุกคามทางเพศทุกด้าน ได้แก่ การก่อกวนทางเพศ (Gender harassment) พฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ (Unwanted sexual attention) และการบีบบังคับทางเพศ (Sexual coercion) ซึ่งในแบบสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศแบ่งออกเป็น 26 ข้อ ประกอบด้วยพฤติกรรมการก่อกวนทางเพศ 6 ข้อ พฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ 15 ข้อ และการบีบบังคับทางเพศ 5 ข้อ แบบสำรวจฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อยืนยันว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศทั้ง 26 ข้อ เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศสำหรับคนไทยอย่างแท้จริง และเพื่อป้องกันเรื่องความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมในการคุกคามทางเพศ เนื่องจากแบบสำรวจในงานวิจัยนี้ดัดแปลงจากแบบสำรวจที่ของวัฒนธรรมตะวันตก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการจัดทำแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ (ดูภาคผนวก ข) ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ จำนวน 26 ข้อ เพื่อสำรวจว่าพฤติกรรมใดบ้างที่คนไทยคิดว่าเป็นการคุกคามทางเพศ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกข้อมูล พฤติกรรม

การคุกคามทางเพศที่ผู้ตอบเลือก “ใช่” มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 และนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ เนื่องจากถือว่าเป็นข้อมูลที่ได้รับการยอมรับมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ในแบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ ข้อใดที่คิดว่า “ใช่” “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” ว่าเป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ หากผู้ตอบเลือก “ใช่” และเคยพบเหตุการณ์ดังกล่าวให้เติมตัวอย่างประโยคหรือคำพูดที่ถูกคุกคาม และประโยคที่ได้ตอบกลับ แต่หากไม่เคยพบเหตุการณ์ดังกล่าวให้เว้นว่างในส่วนนี้ และหากผู้ตอบเลือก “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” ให้ระบุเหตุผลในช่องที่กำหนดให้ และพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่น้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ในเรื่องการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคมต่อไป

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์กถวิธีการใช้ภาษาจากการตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ แบ่งผลการวิเคราะห์กถวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ และกถวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 วิเคราะห์กถวิธีทางภาษาในการคุกคามทางเพศ

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยพิจารณา ตั้งแต่ระดับคำ วลี ประโยค ไปจนถึงระดับเหนือประโยคหรือระดับปริบท (Discourse) ที่ผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามใช้ในการคุกคามและโต้ตอบการคุกคาม โดยพิจารณาตามแนวคิดทางด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ แวน ไดค์ (van Dijk, 1997) ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นกถวิธีหลัก 3 กถวิธี คือ 1) กถวิธีทางวากยสัมพันธ์ 2) กถวิธีทางศัพท์ และ 3) กถวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กถวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ

1) กถวิธีทางวากยสัมพันธ์ หมายถึง กถวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศใช้โดยเน้นที่โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบการสร้างเงื่อนไข ดังนี้

(1) เปี้ยก : “ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะโดนไล่ออก!”

ขวัญ : ... (เงิบ)

จากตัวอย่าง (1) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไขโดยใช้ “ถ้า...” คือ ถ้าไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ผลคือ ถูกไล่ออกจากงาน

2) **กลวิธีทางศัพท์** หมายถึง กลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศใช้คำศัพท์สื่อถึงการคุกคามทางเพศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบการใช้คำกล่าวถึงสรีระร่างกาย ดังนี้

(2) ไข่ : “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก”

ดาว : ไข่เหี้ย!

(3) วิน : “ก้นน่าจับจัง”

ขวัญ : เหี้ย!

จากตัวอย่าง (2) – (3) ผู้คุกคามกล่าวถึง “หน้าอก” และ “ก้น” ซึ่งเป็นการพูดถึงสรีระร่างกาย ถือเป็น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และเป็นถ้อยคำที่ไม่พึงปรารถนา

3) **กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม** หมายถึง กลวิธีการใช้ภาษาสื่อถึงการคุกคามทางเพศ โดยต้องอาศัยบริบท ความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ด้านเพศและการมีเพศสัมพันธ์ประกอบการตีความ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบการใช้อุปลักษณ์ ดังนี้

(4) ป๋อง : “เคยตกเบ็ดไหม?”

ก๊ิก : ไม่เคย!

จากตัวอย่าง (4) คำว่า “ตกเบ็ด” หมายถึง การหาปลาโดยใช้เบ็ดเป็นตัวล่อปลา แต่ในบริบทนี้ “ตกเบ็ด” คือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองของผู้หญิง

(5) มิน : “อู๊ย! แก่อุ้มหัวเด็กมาทำไม?”

นาถ : แล้วไง!!! อยากมีละสิ

จากตัวอย่าง (5) ใช้คำว่า “หัวเด็ก” แทนหน้าอกของเพศหญิงที่มีลักษณะใหญ่มาก ซึ่งแตกต่างจากตัวอย่าง (2) ที่ใช้คำว่า “หน้าอกเธอมันใหญ่มาก” แต่ความหมายของทั้งสองตัวอย่างต่างกัน คือ ตัวอย่าง (2) ความหมายเป็นไปตามรูปภาษา ส่วนตัวอย่าง (5) ความหมายได้จากการตีความจากบริบท จึงจะทราบว่าเป็นการเปรียบเทียบถึงหน้าอก ไม่ใช่ “หัวเด็ก” ที่เป็นอวัยวะส่วนบนสุดของร่างกาย

กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

จากการวิเคราะห์กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ พบกลวิธีทางศัพท์ และกลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **กลวิธีทางศัพท์** หมายถึง กลวิธีที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้คำศัพท์ในการโต้ตอบผู้คุกคามทางเพศ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(6) ผู้คุกคาม : “รีบกลับไปนอนกกเมียเหอวะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “บิดาแกสิ!”

(7) ผู้คุกคาม : “ใส่เสื้อชั้นในคัพอะไรเนี่ย”

ผู้ถูกคุกคาม : “คัพเดียวกับแม่แกมั้ง!”

จากตัวอย่าง (6)-(7) เมื่อถูกคุกคามจากผู้อื่น ผู้ถูกคุกคามได้ตอบกลับด้วยการใช้คำไม่สุภาพ เป็นประโยคที่มีคำเรียกบุพการีร่วมด้วย นั่นคือ บิดา และแม่

2) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม หมายถึง กลวิธีการใช้ภาษาที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้ในการโต้ตอบการคุกคามทางเพศ โดยต้องอาศัยบริบท ความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ด้านเพศและการมีเพศสัมพันธ์ประกอบการตีความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วัจนกรรมปฏิเสธ

วัจนกรรมปฏิเสธเป็นกลวิธีในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ เพื่อแสดงความไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย และไม่สนับสนุนเรื่องที่ถูกคุกคามทางเพศพูด ดังตัวอย่าง

(8) ผู้คุกคาม : “ผมอัดตุตพีได้ไหมอะ?”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาเว้ย กูไม่ชอบถั่วดำ”

จากตัวอย่าง (8) ผู้คุกคามขอให้อีกฝ่ายร่วมกิจกรรมทางเพศแบบชายรักชาย ผู้ถูกคุกคามจึงโต้ตอบด้วยการใช้คำว่า “ไม่เอา” ในการปฏิเสธ

2. วัจนกรรมประชดประชัน

วัจนกรรมประชดประชันเป็นกลวิธีในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ โดยผู้ถูกคุกคามทางเพศพยายามแสดงความรู้สึกไม่พอใจของตนออกมาให้ผู้คุกคามรับรู้ จากการใช้คำพูดที่มีลักษณะกระทบกระทั่งแค้นแค้น พูดในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง หรือตรงข้ามกับสิ่งที่ผู้คุกคามคิด บางครั้งอาจพูดให้เกินจริง หรือพูดในสิ่งที่เป็นไปได้ ดังปรากฏในตัวอย่าง (9)

(9) ผู้คุกคาม : “น่ากินจังเลยนะเธอ”

ผู้ถูกคุกคาม : “กินข้าวสิครับ”

จากตัวอย่าง (9) ผู้คุกคามกล่าวว่า “น่ากินจังเลยนะเธอ” หมายถึง อยากรู้เพศสัมพันธ์กับ ผู้ถูกคุกคาม แต่ผู้ถูกคุกคามได้ตอบโดยกล่าวว่า “กินข้าวสิครับ” หมายถึง ถ้าอยากกินก็กินข้าวสิ จะเห็นได้ว่าเป็นกินเหมือนกันแต่ไม่ใช่สิ่งที่ผู้คุกคามต้องการ เป็นการตอบที่ทำให้เป็นคนละเรื่องกับผู้คุกคามถาม เพื่อประชดประชั้นผู้คุกคามทางเพศ

3.2.2 การวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม

ผู้วิจัยวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม โดยวิเคราะห์จากผลที่ได้ จากผลการสำรวจพฤติกรรมทางเพศและผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการคุกคามทางเพศของ ผู้คุกคามทางเพศกับกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

3.3 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ในลำดับต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

- 4.1 ผลการสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ
- 4.2 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม

4.1 ผลการสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศของนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 353 คน โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น

- 1) นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ จากภาควิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 90 คน ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส จำนวน 49 คน และวิชาโท ภาควิชาภาษาศาสตร์ จำนวน 114 คน

- 2) นิสิตคณะพลศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 100 คน

ในแบบสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ (ดูภาคผนวก ก) แบ่งออกเป็น 26 ข้อ ประกอบด้วยพฤติกรรมการกรอกร่อนทางเพศ 6 ข้อ พฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ 15 ข้อ และการบีบบังคับทางเพศ 5 ข้อ ซึ่งดัดแปลงจากแบบสอบถามประสบการณ์การคุกคามทางเพศของฟิตซ์เจอร์อัลด์และชัลแมน (Fitzgerald; & Shullman. 1985) แบบสำรวจฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ผู้วิจัยใช้ในแบบสำรวจทั้ง 26 ข้อ เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ตรงกับความคิดเห็นของนิสิตอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงทำการสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศก่อน หลังจากนั้น จะนำพฤติกรรมที่ได้จากแบบสำรวจไปสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ซึ่งจากผลการสำรวจพบพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ผลสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ร้อยละ			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
1. พูดเรื่องตลกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน	61.68	25.70	12.62	100
2. พูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน	55.60	31.78	12.62	100
3. พยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย	41.59	40.65	17.76	100
4. พยายามพูดจีบท่าน	46.73	32.71	20.56	100
5. เสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน	35.98	45.80	18.22	100
6. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน	55.14	25.70	19.16	100
7. ทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน	73.83	19.16	7.01	100
8. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน	72.90	18.22	8.88	100
9. พยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรักของท่าน และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ	38.32	41.12	20.56	100
10. เรียกท่านด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก”	37.85	46.26	25.89	100
11. พยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจารกับท่าน	59.35	26.63	14.02	100
12. แกล้งงานของท่านบ่อยครั้ง เพื่อให้ท่านมาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้างว่าท่านทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่กับท่านนานๆ	49.07	32.24	18.69	100
13. ช่มชู้ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย	85.98	13.08	0.94	100
14. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน	65.42	20.09	14.49	100
15. ใช้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ	75.24	13.08	11.68	100
16. พยายามไซเรนิตยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู	69.16	23.36	7.48	100
17. พยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรักถึงท่าน	34.58	46.26	19.16	100
18. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองความต้องการเชิงชู้สาว	84.12	13.08	2.80	100
19. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว	89.72	10.28	0.00	100
20. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว	89.72	9.35	0.93	100
21. พยายามจับมือท่านขณะที่ยื่นของให้	58.42	28.50	13.08	100
22. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน	56.54	26.64	16.82	100
23. พยายามแตะต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบพนักพิงของเก้าอี้ที่ท่านนั่ง	64.49	21.02	14.49	100

ตาราง 4.1 (ต่อ)

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ร้อยละ			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
24. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขามือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์	58.42	28.50	13.08	100
25. พยายามจูบท่าน	92.99	5.61	1.40	100
26. พยายามข่มขืนท่าน	96.26	3.27	0.47	100

หมายเหตุ ตัวเลขตัวหนาในตาราง หมายถึง จำนวนร้อยละของพฤติกรรมที่มากกว่าหรือเท่ากับ 50

จากผลการวิเคราะห์แบบสำรวจ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีร้อยละมากกว่าหรือเท่ากับ 50 เพื่อเป็นการยืนยันว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีผู้เห็นด้วยว่าเป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ซึ่งพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่มีร้อยละมากกว่าหรือเท่ากับ 50 มีจำนวน 19 พฤติกรรม โดยเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

1. พยายามข่มขืนท่าน ผู้ตอบแบบสำรวจเลือกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.26
2. พยายามจูบท่าน ผู้ตอบแบบสำรวจเลือกเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 92.99
3. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว คิดเป็นร้อยละ 89.72
4. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว คิดเป็นร้อยละ 89.72
5. ข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย คิดเป็นร้อยละ 85.98
6. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองต่อความต้องการเชิงชู้สาว คิดเป็นร้อยละ 84.12
7. ใช้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ คิดเป็นร้อยละ 75.24
8. ทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน คิดเป็นร้อยละ 73.83
9. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน คิดเป็นร้อยละ 72.90
10. พยายามไซวันตยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู คิดเป็นร้อยละ 69.16
11. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน คิดเป็นร้อยละ 65.42

12. พยายามแตะต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบพนักพิงของเก้าอี้ที่ท่านนั่ง คิดเป็นร้อยละ 64.49
13. พุดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน คิดเป็นร้อยละ 61.68
14. พยายามพุดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจารกับท่าน คิดเป็นร้อยละ 59.35
15. พยายามจับมือท่านขณะที่ยื่นของให้ คิดเป็นร้อยละ 58.42
16. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขาบนมือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 58.42
17. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน คิดเป็นร้อยละ 56.54
18. พุดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน คิดเป็นร้อยละ 55.60
19. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน คิดเป็นร้อยละ 55.14

ส่วนพฤติกรรมที่ผู้ตอบแบบสำรวจให้ความคิดเห็นไม่ถึงร้อยละ 50 มีจำนวน 7 พฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. พยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 40.65 โดยให้เหตุผลว่า การเชื้อเชิญไปรับประทานอาหารเป็นปกติของมารยาททางสังคม หรือในการทำงาน ติดต่อธุรกิจ ไม่ได้สื่อไปในเรื่องของเพศ ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 17.76 ให้เหตุผลว่าขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ท่าทาง และจำนวนครั้งของผู้เชื้อเชิญ/ชักชวนว่าเกิดขึ้นมากน้อยแค่ไหน จึงจะตัดสินได้ว่าเป็นการคุกคามทางเพศหรือไม่
2. พยายามพุดจيبท่าน ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 32.71 โดยให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องปกติของความรู้สึกรักหรือชอบ ดังนั้น ต้องมีการพุดคุยหรือพุดจيب จึงมีการพัฒนาความสัมพันธ์ไปเป็นแฟนและแต่งงานกันได้ ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 20.56 ให้เหตุผลว่าถ้าเข้ามาจيبแบบสุภาพก็ไม่ถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ แต่ถ้าพุดจาไม่ดี แสดงเจตนาไม่ดี จึงจะถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ
3. เสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 45.80 โดยให้เหตุผลว่าเป็นการแสดงความมีน้ำใจหรือให้ความช่วยเหลือเท่านั้น ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 18.22 ให้เหตุผลว่าถ้าชวนให้นั่งรถด้วยและมีคนหลายคนไปด้วยกัน ถือว่าไม่คุกคามทางเพศ แต่หากเป็นการชักชวนในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย เช่น ในซอยเปลี่ยวและการชวนไปสองต่อสองจะถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ

4. พยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรักของท่าน และแก้งทำ เป็นเห็นอกเห็นใจ ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 41.12 โดยให้เหตุผลว่าเป็น การถามไถ่เรื่องชีวิตทั่วไป ซึ่งอาจถามเพราะความเป็นห่วง ต้องการให้คำปรึกษา หรืออยากให้ผ่อนคลายจากเรื่องเครียด ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 20.56 ให้เหตุผล ว่าอาจจะถามทั่วไปหรือเป็นการปลอบโยน แต่ถ้าถามล้วงล้ำมากเกินไปหรือหวังผลอะไรบางอย่างจึง ถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ

5. เรียกท่านด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก” ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 46.26 โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเรียกแทนชื่อที่ใช้เรียกคนรัก คนที่มีความสนิท สนมกัน เป็นการเรียกแสดงความเอ็นดู หรือเรียกกันเล่นๆ ทั่วไป ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 25.89 ให้เหตุผลว่าอาจเรียกเล่นๆ กันเท่านั้น เป็นการล้อเล่น จึงถือไม่เป็นการคุกคามทางเพศ แต่ถ้าเป็นบุคคลที่ไม่สนิทก็ไม่ควรเรียก และถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ

6. แก้วไขงานของท่านบ่อยครั้ง เพื่อให้ท่านมาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้างว่าท่านทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่กับท่านนานๆ ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 32.24 โดยให้เหตุผล ว่าหากงานมีความผิดพลาดจริงๆ ถือเป็นการดี เพื่อให้ผู้ฟังทำงานให้ดีขึ้น ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่ เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 18.69 ให้เหตุผลว่าถ้าเป็นการแก้วไขงานจริงๆ ถือว่าไม่เป็นการ คุกคามทางเพศ แต่ถ้ามีเจตนาอื่นหรือหวังผลประโยชน์อื่น ต้องพิจารณาว่างานผิดจริงหรือใหม่ และ พิจารณาว่าการเรียกไปพบตามลำพังบ่อยครั้งแค่ไหน หากมีในปริมาณมากจึงจะถือว่าเป็นการคุกคาม ทางเพศ

7. พยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรักถึงท่าน ผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 46.26 โดยให้เหตุผลว่าผู้ส่งอาจจะชอบพอกันและเป็นการแสดงความรักผ่าน ตัวอักษรปกติทั่วไป ส่วนผู้ตอบแบบสำรวจที่เลือกตอบ “ไม่แน่ใจ” คิดเป็นร้อยละ 19.16 ให้เหตุผลว่า ถ้าเป็นจดหมายหรือข้อความที่ไม่ได้มีคำพูดไปในทางอนาจารก็ไม่ใช่การคุกคามทางเพศ

จากเหตุผลของพฤติกรรมทั้ง 7 พฤติกรรม ที่ผู้ตอบแบบสำรวจแสดงความคิดเห็นว่าไม่ใช่ พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ พิจารณาได้ว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ที่ตอบ “ไม่ใช่” คิดว่าเป็นเรื่อง เล็กน้อย ไม่น่ากังวลมากนัก และผู้ตอบแบบสำรวจที่ตอบ “ไม่แน่ใจ” มักให้เหตุผลสองด้าน คือ หาก เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติทั่วไป ไม่ถือว่าเป็นการคุกคามทางเพศ แต่หากเกิดขึ้นบ่อยหรือมีเจตนาไม่ดี จึง จะพิจารณาว่าเป็นการคุกคามทางเพศ ซึ่งผลที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยทางตะวันตกที่จัดให้พฤติกรรม ทั้ง 7 ข้อ เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ กล่าวคือ จากงานวิจัยของฟิตซ์เจอร์รัลด์ และคนอื่นๆ (Fitzgerald et al. 1988) จัดว่าข้อ 1 พยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย ข้อ 2 พยายามพุดจิบท่าน ข้อ 3 เสนอให้หนังรถไปด้วยกัน ข้อ 4 พยายามสอบถามเกี่ยวกับความ

ผิดหวัง ความพลัดพรากในความรักของท่าน และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ ข้อ 5 เรียกท่านด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก” และ ข้อ 7 พยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรักถึงท่าน เป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ (Unwanted sexual attention) ส่วนข้อ 6 แก้งานของท่านบ่อยครั้ง เพื่อให้ท่านมาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้างว่าท่านทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่กับท่านนานๆ จัดเป็นการบีบบังคับทางเพศ (Sexual coercion) ทำให้เห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ดี นิสิตไทยยังคงให้ความคิดเห็นว่าทุกพฤติกรรมอาจเป็นการคุกคามทางเพศได้ หากเกิดขึ้นบ่อยและมีเจตนาที่ไม่ดี

หลังจากที่ได้พฤติกรรมการคุกคามทางเพศแล้ว ผู้วิจัยนำพฤติกรรมทั้งหมด 19 พฤติกรรมมาสร้างเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

4.2 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศจากการตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ และ 2) ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศพบกลวิธีการคุกคามทางเพศ 3 กลวิธีหลัก ได้แก่ 1) กลวิธีทางวากยสัมพันธ์ 2) กลวิธีทางศัพท์ และ 3) กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์ และวาทกรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 4.2 สรุปกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่างการคุกคามทางเพศ
1. กลวิธีทางวากยสัมพันธ์		
1.1 การใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม	“ชาขาว” “นมใหญ่” “อกสวย” “หน้าอกเต่ง”	“ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก”
1.2 การสร้างเงื่อนไข	ถ้า (เงื่อนไข)...ผล	“ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะ

ตาราง 4.2 (ต่อ)

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่างการคุกคามทางเพศ
	... (เงื่อนไข) ผล	โดนไล่ออก!”
2. กลวิธีทางศัพท์		
2.1 การใช้คำเรียกสรีระหรืออวัยวะในร่างกาย	“ขา” “หน้าอก” “นม” “ตูด” “สะโพก” “ก้น”	“นี่ถ้าหน้าอกใหญ่กว่านี้อีกนิดคงสวยนะ”
2.2 การใช้คำสแลง	“ตี๋” “จู้กกู” “กิ๊ก”	“แม่สาวน้อย สนใจไปจู้กกูกับพี่มั๊ย”
3. กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม		
3.1 อุปลักษณะ		
3.1.1 อุปลักษณะกิริยาอาการ	“โดน” “เอา” “ทำ” “นอน”	“เคยโดนหรือยังน้องสาว”
3.1.2 อุปลักษณะสิ่งของ	“กะละมัง” “กระดาน” “ไม้กระดาน” “กระดานโต้คลื่น” “ขาโต๊ะสนุ๊กเกอร์”	“ตูดใหญ่ยังกับกะละมัง”
3.1.3 อุปลักษณะอาหาร	“กิน” “ชิม” “หิว”	“ปากหวานจัง ขอชิมหน่อย”
3.1.4 อุปลักษณะสัตว์	“หอย” “หอยแมลงภู่” “ปลาชะโด” “ข้าง” “แมวน้ำ”	“นั่นอะไรอยู่ในเป้าอะ ปลาชะโดรีเปล่า”
3.1.5 อุปลักษณะทางการแพทย์	“ฉีดยา”	“เดี๋ยวจับฉีดยาเลย”
3.2 วัจนกรรม		
3.2.1 วัจนกรรมเชิญชวน	“ไป...ไหม (มั๊ย)” “ไป...กัน” “ไป...ด้วยกันมั๊ย” “...มั๊ย”	“ไปดูจันดารา กัน จะไปดูฉากอย่างว่า”
3.2.2 วัจนกรรมชื่นชม	“สวย” “น่ารัก” “หน้าตาดี” “แต่งตัวดี/น่ารัก/สวย/หล่อ” “ชุดสวย” “หุ่นดี”	“หน้าตาดีนะเรานะ”
3.2.3 วัจนกรรมตำหนิ	“สั้นจัง” “สั้นไปไหม” “คอกว้างจัง” “รัดรูปจัง”	“ทำไมใส่เสื้อคอกว้างจัง”

ตาราง 4.2 (ต่อ)

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่างการคุกคามทางเพศ
3.3 การใช้เสียงสื่อการ คุกคามทางเพศ 3.3.1 การร้องเพลงลามก	ร้องเพลงลามก	“เห็นหมีหนุมั้ย เห็นหมีหนุมั้ย เห็นหมีหนุมั้ย “
3.3.2 การทำเสียงสื่อถึง เรื่องเพศ	ทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ	“อ่าส...ซัดดด” “อู้วว อ่าห้”
3.4 การใช้อวัจนภาษา	จับมือ ตั้งใจเดินชน แตะตัว การใช้สายตามอง	พฤติกรรมพยายามจับมือท่าน ขณะยื่นของให้

จากตาราง 4.2 สามารถวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) กลวิธีทางวากยสัมพันธ์

กลวิธีทางวากยสัมพันธ์ หมายถึง กลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศใช้โดยเน้นที่โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา เช่น การใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม การสร้างเงื่อนไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม

จากแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศพบว่าผู้คุกคามทางเพศใช้คำคุณศัพท์ในการขยายคำนาม คือ การใช้คำคุณศัพท์ เช่น “ใหญ่” “ขาว” เป็นต้น ในการขยายความหมายของคำนาม เช่น “ขา” “นม” เป็นต้น เพื่อเน้นให้เห็นรูปร่าง ลักษณะ สรีระ อวัยวะของผู้ถูกคุกคามทางเพศ จากข้อมูลพบคำคุณศัพท์ขยายคำนามด้วยการใช้คำว่า “ขาว” “ใหญ่” “สวย” “เต็ง” เป็นต้น โดยพบในพฤติกรรมการพูดเรื่องตลกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ และพฤติกรรมการพูดติดชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้าของผู้ถูกคุกคาม ดังตัวอย่าง

- (1) “ขาขาวมากเลย”¹
- (2) “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก”
- (3) “นมใหญ่จัง”
- (4) “หน้าอกเธอใหญ่จัง”

¹ภาษาที่ใช้ของผู้คุกคามทางเพศคัดลอกมาจากการเขียนตอบของผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ดังนั้น การสะกดคำและการใช้เครื่องหมายต่างๆ จึงเป็นไปตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามฯ ให้ข้อมูล โดยมิได้มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

(5) “อกสวยจ้ง”

(6) “หน้าอกเต้งจ้ง”

1.2 การสร้างเงื่อนไข

การสร้างเงื่อนไข คือ การเสนอสิ่งที่ผู้คุกคามทางเพศต้องการให้เป็นเงื่อนไขและกล่าวถึงผลเสียที่จะตามมา หากไม่กระทำตามที่กล่าว จากแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศพบการสร้างเงื่อนไข โดยใช้การขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า “ถ้า...” หรือ ไม่ปรากฏด้วยคำว่า “ถ้า...” แต่เป็นการพูดเสนอเงื่อนไขและมีผลตามมา หรือปรากฏคำว่า “แล้ว” เพื่อแสดงผลของการกระทำจากเงื่อนไข จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบพฤติกรรมการสร้างเงื่อนไขที่เป็นการคุกคามทางเพศ ได้แก่

1) พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

(7) “ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะโดนไล่ออก!”

จากตัวอย่าง (7) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้าไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ผล คือ ถูกไล่ออกจากงาน

(8) “ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคีนี่ คุณจะโดนไล่ออก”

จากตัวอย่าง (8) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคีนี่ ผล คือ คุณจะโดนไล่ออก

2) พฤติกรรมการรับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรด หรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าตอบสนองความต้องการเชิงชู้สาว เช่น

(9) “ถ้าให้ทำนะ จะให้เกรดเอเลย”

จากตัวอย่าง (9) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้ายอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ผล คือ จะให้เกรดเอ

(10) “มาหาผมที่ห้องคีนี่ แล้วผมจะช่วยเรื่องเกรด”

จากตัวอย่าง (10) ผู้คุกคามสร้างเงื่อนไข คือ “มาหาผมที่ห้องคีนี่” ส่วนผลพิจารณาได้จากคำว่า “แล้ว” คือ “ผมจะช่วยเรื่องเกรด”

3) พฤติกรรมที่พยายามทำลายชื่อเสียง เมื่อไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว ซึ่งเป็นข้อคำถามที่แสดงเงื่อนไขในตัวอยู่แล้ว เช่น

(11) “ถ้าเธอไม่ยอม จะโผล่รูปเธอกับแฟนลงเน็ต”

จากตัวอย่าง (11) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้าไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ผล คือ จะโผล่รูปเธอกับแฟนลงเน็ต

(12) “ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคืนนี้ ชาวเรื่องนี้ถึงหูคนอื่นแน่!”

จากตัวอย่าง (12) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคืนนี้ ผล คือ ชาวเรื่องนี้ถึงหูคนอื่นแน่

(13) “ถ้าไม่ทำนะ จะแฉเรื่องเธอกับแฟน”

จากตัวอย่าง (13) ผู้คุกคามแสดงเงื่อนไข โดยใช้คำว่า “ถ้า...” คือ ถ้าไม่ยอมปฏิบัติตามที่บอก ผล คือ จะแฉเรื่องเธอกับแฟน

2) กลวิธีทางศัพท์

กลวิธีทางศัพท์ หมายถึง กลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศใช้คำศัพท์สื่อถึงการคุกคามทางเพศ เช่น การใช้คำเรียกสตรีหรืออวัยวะในร่างกาย การใช้คำสแลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การใช้คำเรียกสตรีหรืออวัยวะในร่างกาย

การใช้คำเรียกสตรีหรืออวัยวะในร่างกาย เป็นคำที่ผู้คุกคามทางเพศใช้อย่างถึงส่วนประกอบหรืออวัยวะในร่างกายของผู้ถูกคุกคาม เช่น คำว่า “ขา” “หน้าอก” “นม” “ตูด” “สะโพก” “ก้น” เป็นต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคำเหล่านี้จะเพิ่มความชัดเจนทำให้เป็นการคุกคามทางเพศยิ่งขึ้น เมื่อเกิดร่วมกับคำคุณศัพท์ โดยทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น “ขาขาว” “หน้าอกใหญ่” “หน้าอกแดง” “นมใหญ่” “ตูดใหญ่” “สะโพกใหญ่” จากข้อมูลพบการใช้คำเรียกสตรีหรืออวัยวะในร่างกายในพฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ และพฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ดังตัวอย่าง

(14) “นี่ถ้าหน้าอกใหญ่นักนี้ก็นิดคงสวยนะ”

(15) “ตูดใหญ่มาก”

(16) “หุ่นดีนะเนี่ย สะโพกใหญ่ดีจัง”

2.2 การใช้คำสแลง

การใช้คำสแลง คือ การใช้คำสแลงสื่อถึงเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ เช่น คำว่า “ตีว” “จู้กกรู” “กีก” จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้คำสแลงในพฤติกรรมกาพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ ดังตัวอย่าง

(17) “ไปตีวไปมึง”

ตัวอย่าง (17) “ตีว” หมายถึง การช่วยตัวเองของเพศหญิง

(18) “แม่สาวน้อย สนใจไปจู้กกรูกับพี่มัย”

ตัวอย่าง (18) “จู้กกรู” หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้คำสแลงในพฤติกรรมพยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรม เช่น

(19) “มีแฟนแล้วเป็นกีกก็ได้นะ”

ตัวอย่าง (19) “กีก” หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างคู่รัก แต่ไม่ใช่คู่รัก

(พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1. 2553: 11)

3) กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม หมายถึง กลวิธีการใช้ภาษาสื่อถึงการคุกคามทางเพศ โดยต้องอาศัยบริบท ความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ด้านเพศและการมีเพศสัมพันธ์ประกอบการตีความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 อุปลักษณ์ (Metaphor)

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบโดยการถ่ายโยงความคิดจากวงความหมายหนึ่งไปยังอีกวงความหมายหนึ่ง หรือที่เรียกว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) (Lakoff; & Johnson. 1980: 7-8) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคุกคามทางเพศพบว่าผู้คุกคามทางเพศใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ เพื่อสื่อถึงการคุกคามทางเพศ อาจเนื่องจากการพูดเรื่องเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่สังคมไทยยังไม่ได้รับการยอมรับที่จะพูดได้อย่างเปิดเผย จึงใช้อุปลักษณ์เป็นการสื่อที่ทำให้เห็นภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศแทนการพูดถึงเรื่องเพศตรงๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้คุกคามทางเพศเลือกใช้อุปลักษณะในการเปรียบเทียบรูปร่าง อวัยวะ หรือสัดส่วนในร่างกาย ซึ่งพบอุปลักษณะ ดังนี้ 1) อุปลักษณะกิริยาอาการ 2) อุปลักษณะสิ่งของ 3) อุปลักษณะอาหาร 4) อุปลักษณะสัตว์ และ 5) อุปลักษณะทางการแพทย์

3.1.1 อุปลักษณะกิริยาอาการ

อุปลักษณะกิริยาอาการเป็นการถ่ายโยงความคิดจากวงความหมายหนึ่งไปยังอีกวงความหมายหนึ่ง กล่าวคือ เป็นการใช้คำแสดงกิริยาอาการโดยทั่วไปในชีวิตประจำวันมาสื่อถึงการมีเพศสัมพันธ์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้คุกคามแสดงการคุกคามทางเพศโดยการใช้น้ำคำที่แสดงกิริยาอาการ เช่น คำว่า “โดน” “เอา” “ทำ” “นอน” ซึ่งพบในพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้น้ำคำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น
 - (20) “ไปนอนด้วยไหม”
 - 2) พฤติกรรมพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น
 - (21) “เคยโดนหรือยังน้องสาว”
 - (22) “แฟนเอาบ่อยไหมเนี่ย”
 - 3) พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงผู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น
 - (23) “มานอนค้างบ้านครูคืนนี้แล้วจะได้เกรด A”
 - (24) “ไม่อยากติด E คุณต้องนอนกับผม”
 - (25) “ถ้าไม่ยอมให้ทำ จะปรับเธอตกนะ”

จากตัวอย่าง (20) – (25) สังเกตได้ว่าคำที่สื่อการมีเพศสัมพันธ์คือคำว่า “โดน” “เอา” “ทำ” “นอน” เป็นคำกริยาแสดงอาการ กล่าวคือ

คำว่า “โดน” เป็นคำกริยา หมายถึง กระทบกระทั่ง กระทบกระทั่ง สัมผัส ถูกต้อง ถูก (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 418)

คำว่า “เอา” เป็นคำกริยา หมายถึง ยึด รับไว้ พา นำ ต้องการ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 1395)

คำว่า “ทำ” เป็นคำกริยา หมายถึง กระทำ ดำเนินการ ปฏิบัติงาน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 526)

คำว่า “นอน” เป็นคำกริยา หมายถึง เอนตัวลงกับพื้นหรือที่ใด ๆ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 567)

ทั้ง 4 คำ แสดงเกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งไม่สามารถพิจารณาได้จากความหมายประจำรูป เนื่องจากเป็นการขยายความหมายออกไป นั่นคือ คำว่า “โดน” ขยายความหมายจากการกระทบกระทั่งหรือสัมผัสเป็นการมีเพศสัมพันธ์ เช่นเดียวกับคำว่า “ทำ” “เอา” ขยายความหมายจากการกระทำหรือการรับเป็นการทำกิจกรรมทางเพศ ส่วนคำว่า “นอน” ขยายความหมายจากการหลับพักผ่อนด้วยการเอนตัวลง เป็นการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.1.2 อุปลักษณะสิ่งของ

อุปลักษณะสิ่งของเป็นการถ่ายโยงความคิดด้วยการเปรียบเทียบสิ่งของต่างๆ กับอวัยวะ หรือสัดส่วนในร่างกาย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้คุกคามแสดงการคุกคามทางเพศโดยใช้การเปรียบเทียบสิ่งของกับอวัยวะ หรือสัดส่วนในร่างกายของผู้ถูกคุกคาม ซึ่งพบคำที่นำมาเปรียบเทียบ เช่น “กะละมัง” “กระดาน” “ไม้กระดาน” “กระดานโต้คลื่น” “ขาโต๊ะสนุ๊กเกอร์” โดยคำเปรียบเทียบดังกล่าวพบในพฤติกรรมกรพูดเรื่องตลกกลามหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(26) “ตูดใหญ่ยังกับกะละมัง”

(27) “แหม! นั้่นนมหรือกระดานโต้คลื่นอะ”

(28) “นั้่นนมหรือกระดาน”

จากข้อมูลพบว่าการเปรียบเทียบของผู้คุกคามทางเพศ เน้นที่ขนาดของสิ่งนำมาเปรียบเทียบเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ถูกคุกคามรู้สึกไม่ดีต่อคำเปรียบ เช่น ตัวอย่าง (26) เปรียบเทียบ “ตูด” เป็น “กะละมัง” สื่อถึงขนาดที่ใหญ่ของตูด หรือตัวอย่าง (27) ผู้คุกคามเปรียบเทียบ “นม” ที่มีลักษณะกลม เป็น “กระดานโต้คลื่น” ที่มีลักษณะแบน เช่นเดียวกับการเปรียบเทียบในตัวอย่าง (28)

3.1.3 อุปลักษณะอาหาร

อุปลักษณะอาหารเป็นการถ่ายโยงความคิดด้วยการเปรียบเทียบคำเกี่ยวกับการกิน การกิน สื่อถึงการมีเพศสัมพันธ์หรือเรื่องเพศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบอุปลักษณะเกี่ยวกับอาหาร การกิน เช่น “กิน” “ชิม” “หิว” โดยคำเปรียบเทียบดังกล่าวพบในพฤติกรรมกรพูดเรื่องตลกกลามหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ ดังตัวอย่าง

(29) “อยากกินส้มจ้ง (ชื่อส้ม)”

(30) “นำกินจ้งเลยนะเธอ”

(31) “กินเหล้าแล้วเธอจะเมา กินเราแล้วเธอจะมัน”

(32) “ปากหวานจิ้ง ขอชิมหน่อย”

(33) “หิวนมจิ้ง”

(34) “เธอหิวกล้วยมัย”

จากตัวอย่าง (29) – (31) คำว่า “กิน” ไม่ใช่กริยาที่ใช้กับการกินอาหาร แต่ในที่นี้ เปรียบเทียบกับการขอมีเพศสัมพันธ์ เห็นได้ชัดในตัวอย่าง (29) ผู้คุกคามปรารถนาที่จะมีเพศสัมพันธ์ กับคนชื่อส้ม ซึ่งไม่ใช่ “ส้ม” ที่เป็นผลไม้ แต่เป็นชื่อของบุคคล และเช่นเดียวกับ ตัวอย่าง (32) คำว่า “ชิม” ไม่ใช่กริยาที่ใช้กับการทดลองกิน เพื่อให้รู้รสชาติ แต่สื่อถึงการขอมีเพศสัมพันธ์

นอกจากนี้ ผู้คุกคามทางเพศเปรียบเทียบเรื่องเพศกับอาหาร ดังตัวอย่าง (33) “หิวนม” หากตีความหมายประจำรูป คือ อยากดื่มนมที่มาจากสัตว์ ซึ่งเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่ง แต่ในที่นี้ หมายถึง นมที่เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งอยู่บริเวณหน้าอกของเพศหญิง ดังนั้น คำว่า “หิว” จึงสื่อถึงเรื่องเพศ มากกว่าการรับประทานอาหารตามปกติ เช่นเดียวกับตัวอย่าง (34) คำว่า “หิว” สื่อถึงเรื่องเพศ มากกว่าการรับประทานอาหารตามปกติ ส่วนคำว่า “กล้วย” ผู้คุกคามทางเพศใช้เพื่อสื่อถึง “อวัยวะเพศของเพศชาย”

3.1.4 อุปลักษณีสัตว์

อุปลักษณีสัตว์เป็นการถ่ายโยงความคิดด้วยการเปรียบเทียบคำที่เกี่ยวกับสัตว์ กับรูปร่างหรือสัดส่วนในร่างกาย รวมถึงอวัยวะของทั้งเพศหญิงและเพศชาย จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพบการเปรียบเทียบดังกล่าวในพฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ และพฤติกรรมการพูดตลกเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(35) “เอาหอยไปไกลๆ”

(36) “หอยแมลงภู่มะ”

(37) “นั่นอะไรอยู่ในเป้าอะ ปลาชะโดรีเปล่า”

จากตัวอย่าง (35) – (37) เป็นการเปรียบเทียบ “หอย” และ “หอยแมลงภู่มะ” กับอวัยวะเพศหญิง เนื่องจากหอยมีสองฝาประกบกัน ซึ่งลักษณะคล้ายกับอวัยวะเพศหญิง ส่วนตัวอย่าง (37) เปรียบ “ปลาชะโด” กับอวัยวะเพศชาย เนื่องจากปลาชะโด เป็นปลาน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่ รูปร่าง ลำตัวค่อนข้างกลมยาว ลำตัวสีน้ำตาลอมเขียว ปลาชะโดจึงถูกนำมาเปรียบกับอวัยวะเพศของเพศชายที่มีขนาดใหญ่

นอกจากการเปรียบสัตว์กับอวัยวะเพศหญิงและเพศชายแล้ว สัตว์ถูกนำมาเปรียบกับรูปร่าง สัดส่วน สรีระในร่างกาย เช่น

(38) “อ้วนเท่าช้าง”

(39) “นั่นคนหรือแมวน้ำ”

(40) “นั่นชาคนหรือชาช้าง”

จากตัวอย่าง (38) – (40) “ช้าง” และ “แมวน้ำ” ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีรูปร่างอ้วนและมีขนาดใหญ่ถูกนำมาเปรียบกับรูปร่างของผู้ถูกคุกคามทางเพศว่าอ้วนและรูปร่างใหญ่เหมือนช้างกับแมวน้ำ และเช่นเดียวกับ “ชาช้าง” เนื่องจาก “ช้าง” เป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ ดังนั้น ชาของช้างจึงมีขนาดใหญ่เช่นกัน ชาของคนก็นำมาเปรียบกับชาของช้าง จึงหมายถึง ชาใหญ่มาก

3.1.5 อุปลักษณ์ทางการแพทย์

อุปลักษณ์ทางการแพทย์เป็นการถ่ายโยงความคิดด้วยการเปรียบเทียบคำศัพท์ทางการแพทย์มาใช้เปรียบเทียบการกระทำในการคุกคามทางเพศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำว่า “ฉีดยา” โดยพบในพฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ ดังตัวอย่าง

(41) “เดี๋ยวฉีดยาเลย”

จากตัวอย่าง (41) คำว่า “ฉีดยา” เป็นคำที่ใช้ในทางการแพทย์ คือ การเอายาฉีดเข้าไปในร่างกายทางใต้ผิวหนัง ทางกล้ามเนื้อ หรือทางเส้นเลือด (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 337) แต่การฉีดยาในที่นี้ หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ โดยเปรียบเทียบอวัยวะเพศชายกับเข็มฉีดยา เนื่องจากมีลักษณะคล้ายกัน

3.2 วัจนกรรม (Speech acts)

วัจนกรรมเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อเจตนาบางอย่างและนำไปสู่การกระทำ (Searle. 1969: 57-61) จากข้อมูลพบการใช้วัจนกรรมเพื่อสื่อเจตนาการคุกคามทางเพศ ดังนี้ 1) วัจนกรรมเชิญชวน 2) วัจนกรรมชื่นชม และ 3) วัจนกรรมตำหนิ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 วัจนกรรมเชิญชวน

วัจนกรรมเชิญชวนเป็นกลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศต้องการให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกับผู้คุกคาม หรือกระทำเช่นเดียวกับผู้คุกคาม โดยผู้คุกคามมักจะเลือกใช้คำพูดสุภาพ ไม่วางอำนาจเหนือผู้ถูกคุกคาม ซึ่งวัจนกรรมเชิญชวนสามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมของเซิร์ล ดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 เงื่อนไขวัจนกรรมเชิงชวน

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ที่เป็นการกระทำในอนาคตของผู้พูดและผู้ฟัง
การเตรียมการ	ผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังมีความสามารถพอที่จะกระทำสิ่งนั้นๆ ได้
ความจริงใจ	ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกับผู้พูด หรือกระทำเช่นเดียวกับผู้พูด โดยผู้พูดมักจะเลือกใช้คำพูดสุภาพ ไม่วางอำนาจเหนือผู้ฟัง
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามที่จะทำให้ผู้ฟังทำตามสิ่งที่ผู้พูดต้องการร่วมกับผู้พูดโดยปฏิบัติต่อผู้ฟังอย่างสุภาพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้ประโยคคำถามและปรากฏในรูปแบบ “ไป... ไหม (ม๊ยย)” “ไป...กัน” “ไป...ด้วยกันม๊ยย” “...ม๊ยย” หรือการใช้ดัชนีปริจเฉท “นะ” “สิ” เพื่อชักชวน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- 1) พฤติกรรมพูดเรื่องตลกกลามหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น
 - (42) “แม่สาวน้อย สนใจไปจั๊กจู้กับพี่ม๊ยย?”
 - (43) “ไปนอนด้วยไหม”
- 2) พฤติกรรมการพยายามพูดถึงหนังหรือรายการที่มีฉากอนาจาร เช่น
 - (44) “เฮ้ย! ไปดูหนังไปกัน”
 - (45) “ไปดูจันดารากัน จะไปดูฉากอย่างว่า”
- 3) พฤติกรรมการพยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรม เช่น
 - (46) “ซูดทองม๊ยยน้อง”
- 4) พฤติกรรมการพยายามใช้วิธีนิตยสารหรือสื่อลามกให้ดู โดยการใช้ดัชนีปริจเฉท “นะ” “สิ” เพื่อชักชวน เช่น
 - (47) “ลองดูสิ น่าสนใจนะ”
 - (48) “ดูม๊ยยเล่มนี้ ใหญ่ดีนะ”

จากตัวอย่าง (42) – (48) ผู้คุกคามทางเพศใช้วัจนกรรมเชิญชวนในการคุกคามทางเพศ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ คือ การเชิญชวนผู้ถูกคุกคามให้ร่วมการกระทำที่เกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยกันกับผู้คุกคาม เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคตของผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการเห็นว่าผู้คุกคามอยากชวนผู้ถูกคุกคามไปกระทำการต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ และเห็นว่าผู้ถูกคุกคามสามารถไปด้วยได้ เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจ ผู้คุกคามต้องการเชิญชวนให้ผู้ถูกคุกคามไปตามที่ผู้คุกคามเชิญชวน โดยสังเกตได้ว่ามีคำว่า “ไป...ไหม (ม๊ัย)” “ไป...กัน” “ไป...ด้วยกันม๊ัย” “...ม๊ัย” หรือการใช้ดัชนีบริจเฉท “นะ” “สิ” ที่มักใช้ในประโยคเชิญชวน ดังนั้นสาระสำคัญ คือ มีความหมายให้ไปหรือร่วมกิจกรรมด้วยกัน เป็นการย้ำให้เห็นว่าผู้คุกคามมีเจตนาเชิญชวนผู้ถูกคุกคาม

3.2.2 วัจนกรรมการชม

วัจนกรรมการชมเป็นกลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศต้องการบอกให้ผู้ถูกคุกคามรู้ว่าผู้คุกคามรู้สึกชื่นชมหรือพอใจในการกระทำของผู้ถูกคุกคาม จากแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่าการชมบางครั้งถือเป็นการคุกคามทางเพศ ซึ่งตรงข้ามกับทฤษฎีความสุภาพที่บราวน์และเลวินสัน (Brown; & Levinson. 1987: 62) กล่าวว่าหน้าด่านบวกเป็นความต้องการพื้นฐานของคน คือ ความต้องการที่จะได้รับการชื่นชมจากบุคคลอื่น ซึ่งวัจนกรรมการชมสามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมของเทิร์ล ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 เงื่อนไขวัจนกรรมการชม

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ที่เป็นการกระทำในอดีตของผู้ฟัง
การเตรียมการ	ผู้พูดได้รับทราบหรือเห็นการกระทำของผู้ฟัง
ความจริงใจ	ผู้พูดต้องการบอกให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดรู้สึกชื่นชมหรือพอใจในการกระทำของผู้ฟัง
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามที่จะแสดงให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดรู้สึกชื่นชม พอใจต่อการกระทำของผู้ฟัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบวัจนกรรมการชมในพฤติกรรมการพูดชื่นชมเกี่ยวกับ
รูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เลือผ้า ดังนี้ “สวย” “น่ารัก” “หน้าตาดี” “แต่งตัวดี/น่ารัก/สวย/หล่อ” “ชุด
สวย” “หุ่นดี” ดังตัวอย่าง

(49) “แต่งตัวน่ารักจังนะน้อง”

(50) “หน้าตาดีนะเรานะ”

(51) “วันนี้แต่งตัวสวยนะ”

จากตัวอย่าง (49) – (51) ผู้ศึกษาคูคามใช้วัจนกรรมการชมในการคุกคามทางเพศ
โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหาข้อความซึ่งเป็นการแต่งกาย รูปร่าง หน้าตาของผู้ถูกคุกคาม
สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ คือ ผู้ศึกษาคูคามทางเพศเห็นว่ารูปร่าง หน้าตา และการแต่งกายของผู้ถูก
คุกคามเป็นไปตามความต้องการของตน ผู้ศึกษาคูคามจึงกล่าวชม พิจารณาเงื่อนไขความจริงใจ ดังนั้น
ในเงื่อนไขสาระสำคัญ ผู้ศึกษาคูคามจึงกล่าวชมผู้ถูกคุกคามว่า “หน้าตาดี” “แต่งตัวสวย” “แต่งตัวน่ารัก”
หากพิจารณาเพียงรูปภาพพบว่ามีความหมายทางบวก ไม่บ่งบอกถึงการคุกคามทางเพศแต่อย่างใด
รูปภาพที่ปรากฏเป็นการชมเกี่ยวกับการแต่งกาย หน้าตา และรูปร่างเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ใน
ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่าการพูดเหล่านี้เป็นการคุกคามทางเพศ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า
การชมไม่จำเป็นว่าจะสร้างความพึงพอใจกับอีกฝ่ายทุกครั้งเสมอ การชมอาจทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึก
อึดอัดใจกับคำพูดดังกล่าว หรือในความเป็นจริงความรู้สึกว่าเป็นการคุกคามทางเพศอาจเกิดร่วมกับ
การใช้ทำนองเสียง น้ำเสียง ของผู้ส่งสารที่สื่อถึงการคุกคามทางเพศ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของงานวิจัยนี้ที่
ไม่สามารถทราบข้อมูลดังกล่าวได้

3.2.3 วัจนกรรมตำหนิ

วัจนกรรมตำหนิเป็นกลวิธีที่แสดงให้เห็นว่าผู้ศึกษาคูคามทางเพศรู้สึกไม่เห็นด้วยกับ
การกระทำของคู่สนทนา เป็นการกล่าวติเตียนการกระทำของอีกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่ไม่
เหมาะสม การตำหนิว่ากระโปรงหรือกางเกงมีขนาดสั้นเกินไป การใส่เสื้อที่มีคอกว้างหรือรัดรูป
จนเกินไป ซึ่งมักแสดงการตำหนิในรูปแบบประโยคคำถาม วัจนกรรมตำหนิสามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่
เหมาะสมของเซิร์ล ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 เงื่อนไขวัจนกรรมตำหนิ

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ที่เป็นการกระทำในอดีตของผู้ฟัง

ตาราง 4.5 (ต่อ)

เงื่อนไข	คำอธิบาย
การเตรียมการ	1. ผู้พูดได้รับทราบหรือเห็นการกระทำของผู้ฟัง 2. ผู้พูดเชื่อว่าสิ่งที่ผู้ฟังกระทำเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม และเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายและความเดือดร้อน
ความจริงใจ	ผู้พูดต้องการบอกให้ผู้ฟังรู้ว่า สิ่งที่ผู้ฟังกระทำลงไปเป็นสิ่งที่ผิด เป็นสิ่งที่ไม่สมควร ไม่เหมาะสม
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามที่จะแสดงให้ผู้ฟังรู้ว่าผู้พูดรู้สึกไม่พอใจต่อการกระทำของผู้ฟัง

จากผลการวิเคราะห์พบการใช้ภาษาของผู้คุกคามแสดงการตำหนิในพฤติกรรม การพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า รูปร่างที่ปรากฏ คือ “สั้นจัง” “สั้นไปไหม” “คอกว้างจัง” “รัดรูปจัง” ดังตัวอย่าง

(52) “กระโปรงสั้นไปไหม”

(53) “ทำไมใส่เสื้อคอกว้างจัง”

(54) “ทำไมใส่เสื้อรัดรูปจัง”

จากตัวอย่าง (52) – (54) ผู้คุกคามทางเพศใช้วัจนกรรมตำหนิในการคุกคามทางเพศ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหาข้อความ คือ การแต่งตัวของผู้ถูกคุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการจะเห็นว่าผู้คุกคามทางเพศเชื่อว่าการแต่งกายของผู้ถูกคุกคามทางเพศไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจ ผู้คุกคามทางเพศต้องการบอกให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศรู้ว่า การแต่งกายของผู้ถูกคุกคามเป็นสิ่งที่ไม่สมควร ไม่เหมาะสม ดังนั้น ในเงื่อนไขสาระสำคัญ ผู้คุกคามทางเพศจึงกล่าวว่า “กระโปรงสั้น” “เสื้อที่ใส่คอกว้าง” “เสื้อที่ใส่รัดรูป” ซึ่งการตำหนิการแต่งกายสื่อถึงสัดส่วนหรือการมองเห็นอวัยวะต่างๆ ของผู้สวมใส่ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากในความเป็นจริงหากกระโปรงสั้นก็เห็นช่วงขามาก เสื้อคอกว้างอาจมองเห็นหน้าอกของผู้สวมใส่ เสื้อรัดรูปจะเห็นสัดส่วนของผู้สวมใส่ การตำหนิดังกล่าวจึงเป็นการคุกคามทางเพศ

3.3 การใช้เสียงสื่อการคุกคามทางเพศ

การใช้เสียงสื่อการคุกคามทางเพศ ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การร้องเพลงลามก หรือ การทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการคุกคามทางเพศพบการใช้เสียงสื่อการคุกคามทางเพศ ดังตัวอย่าง

1) การร้องเพลงลามก เช่น

(55) “เห็นหมี่หนุ่มมัย เห็นหมี่หนุ่มมัย เห็นหมี่หนุ่มมัย “ จากเพลงเห็นหมี่หนุ่มมัย ผู้ร้อง คือ วงดีปดี

(56) “คันหุไม่รู้เป็นอะไร” จากเพลงคันหุ ผู้ร้อง คือ วงเทอร์โบว์

จากตัวอย่าง (55) – (56) เพลงเห็นหมี่หนุ่มมัย เป็นการใช้คำชวนสื่อถึงอวัยวะเพศของเพศหญิง และเพลงคันหุ สื่อถึงความต้องการมีเพศสัมพันธ์

2) การทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ในขณะที่พูดคุยหรือคุยโทรศัพท์ เช่น

(57) “อืด!! อ่าห์!! ไอ้วววว”

(58) “อ่าส์...ซี้ดดด”

(59) “อ้ววว อ่าห์”

(60) “ไอ้ว...ซี้ดดด”

จากตัวอย่าง (57) – (60) ผู้คุกคามทางเพศทำเสียงเลียนแบบเสียงขณะมีเพศสัมพันธ์กับผู้ถูกคุกคามทางเพศ

3.4 การใช้วจนภาษา

การใช้วจนภาษา หมายถึง การแสดงท่าทาง การสัมผัสร่างกาย รวมถึงการใช้สายตามองเรือนร่างหรืออวัยวะต่างๆ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้วจนภาษาหรือท่าทางในการคุกคามทางเพศ ในพฤติกรรมพยายามจับมือขณะยืนของให้ พฤติกรรมการตั้งใจเดินชนเพื่อสัมผัส พฤติกรรมแตะตัว พฤติกรรมสัมผัสโดยตรง พฤติกรรมพยายามจูบ และพฤติกรรมการใช้สายตามองเรือนร่างอย่างสำรวจ ดังตัวอย่าง

- ผู้คุกคามจับมือผู้ถูกคุกคาม

- ผู้คุกคามเดินชนผู้ถูกคุกคาม

- ผู้คุกคามพยายามจูบผู้ถูกคุกคาม

- ผู้คุกคามโอบตัว / พิงไหล่ผู้ถูกคุกคาม

- ผู้คุกคามวางมือบนเก้าอี้ที่ผู้ถูกคุกคามใช้อยู่

- ผู้คุกคามใช้สายตามองเรือนร่างผู้ถูกคุกคาม

หลังจากที่ได้ผลการวิเคราะห์กถวิธีที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้ในการคุกคามทางเพศแล้ว ต่อไปผู้วิจัยขอนำเสนอกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศที่ได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์กถวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

จากผลการวิเคราะห์กถวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ผู้วิจัยพบกถวิธีการโต้ตอบ 2 กถวิธีหลัก คือ 1) กถวิธีทางศัพท์ และ 2) กถวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 4.6 สรุปผลกถวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

กถวิธีการคุกคามทางเพศ	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่างการโต้ตอบ
1. กถวิธีทางศัพท์		
1.1 การใช้คำอ้างถึงบิดา มารดาหรือบุพการี	“นมแม่มีงลิ” “บิดาแกลิ” “หนักหัวแม่มีงปะ” “พ่อมีงหรือ” “เหี้ย...แม่” “คัพเดียวกับแม่แกมีง” “ไปดูหน้าอกแม่เธอไป” “ฟายฟองตาย” “หนักหัวแม่มีงหรือ”	ผู้คุกคาม : “กางเกงสั้นเสมอจิมเลย” ผู้ถูกคุกคาม : “หนักหัวแม่มีงปะ”
1.2 การใช้คำสรรพนามที่ไม่สุภาพ	“กู” “มีง (เมิง)”	ผู้คุกคาม : “นมหรือหลังวะ” ผู้ถูกคุกคาม : “เรื่องของกู”
1.3 การใช้คำหยาบคาย	“อีห้า” “ไอ้เหี้ย” “ไอ้หิน” “สันตืน” “เสือก”	ผู้คุกคาม : “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก” ผู้ถูกคุกคาม : “ไอ้เหี้ย”
2. กถวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม		
2.1 การใช้ชื่อวัจนภาษา		
2.1.1 การใช้ความเจียบ	เจียบ	ผู้คุกคาม : “อกสวยจัง” ผู้ถูกคุกคาม : เจียบ

ตาราง 4.6 (ต่อ)

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่างการโต้ตอบ
2.1.2 การเดินหนี	เดินหนี	ผู้คุกคาม : “เห็นหมี่ไหม” ผู้ถูกคุกคาม : ไม่ตอบเดินหนีเลย
2.2 วิจารณ์กรรม		
2.2.1 วิจารณ์กรรมปฏิเสธ	“ไม่เอา” “ไม่ใช่” “ไม่เห็น” “ไม่” “ไม่เคย” “ไม่ดี” “ไม่ชอบ”	ผู้คุกคาม : “เห็นฉากตอนนั้นม๊วยที่พระนางมีไรกัน” ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เห็น”
2.2.2 วิจารณ์กรรมขอบคุณ	“ขอบคุณค่ะ/ครับ” “ขอบใจ” “ใจ”	ผู้คุกคาม : “แต่งตัวน่ารักจังนะน้อง” ผู้ถูกคุกคาม : “ขอบคุณค่ะ”
2.2.3 วิจารณ์กรรมการข่มขู่	“จะแจ้งความ” “จะแจ้ง/เรียกตำรวจ” “อย่าหวังจะได้กลับบ้านครบ32” “ระวังอัยวะตัวเอง”	ผู้คุกคาม : “ถ้าไม่ยอมติด E คุณต้องนอนกับผม” ผู้ถูกคุกคาม : “ตกก็ตกค่ะ จันจะแจ้งตำรวจ ข้อหาข่มขู่”
2.2.4 วิจารณ์กรรมประชดประชัน	“แถวนี้ไม่มีขายค่ะต้องไปตลาดสด” “กินข้าวสิครับ”	ผู้คุกคาม : “น่ากินจังเลยนะเธอ” ผู้ถูกคุกคาม : “กินข้าวสิครับ”
2.3 การถามกลับ	“ม๊วย” “อะไร” “เหรือ” “ทำไม”	ผู้คุกคาม : “ยังซิงออยู่ม๊วยจ๊ะ หน้าแบบนี้ซิงแน่นอน” ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วเรื่องอะไรของแก”

จากตาราง 4.6 สามารถวิเคราะห์หกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) กลวิธีทางศัพท์

กลวิธีทางศัพท์ หมายถึง กลวิธีที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้คำศัพท์ในการโต้ตอบผู้คุกคามทางเพศ เช่น การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี การใช้คำสรรพนามไม่สุภาพ การใช้คำหยาบคาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี

การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี คือ การใช้คำเรียกพ่อ แม่ หรือผู้ที่ให้การเลี้ยงดู จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้การโต้ตอบโดยอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี ของผู้คุกคาม ซึ่งพบในหลายพฤติกรรม คือ พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ พฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า พฤติกรรมการทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์ โดยพบ “แม่” “บิดา” “พ่อ” “พ่อง (พ่อ)” ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(61) ผู้คุกคาม : “หิวนมจัง”

ผู้ถูกคุกคาม : “นมแม่มีงีสิ”

2) พฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(62) ผู้คุกคาม : “กางเกงสั้นเสมอจิมเลย”

ผู้ถูกคุกคาม : “หนักหัวแม่มีงีปะ”

3) พฤติกรรมการทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์ เช่น

(63) ผู้คุกคาม : “ไอ้วววว”

ผู้ถูกคุกคาม : “พ่องมีงีหรอ”

1.2 การใช้คำสรรพนามไม่สุภาพ

การใช้คำสรรพนามไม่สุภาพ คือ การใช้คำที่ใช้แทนคำนามเพื่อจะได้ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำไปซ้ำมาในการพูดหรือเขียน โดยการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เป็นคำไม่สุภาพ คือ กู และสรรพนามบุรุษที่ 2 คือ มีง เป็นต้น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศโต้ตอบด้วยการใช้คำสรรพนามไม่สุภาพ คือ “กู” “มีง (เมิง)” ซึ่งพบในหลายพฤติกรรม คือ พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ พฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า พฤติกรรมการทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศขณะคุยโทรศัพท์ พฤติกรรมการพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการพยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจาร พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงผู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(64) ผู้คุกคาม : “นมหรือหลังวะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “เรื่องของกู”

2) พฤติกรรมการพูดคุยเกี่ยวข้องกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(65) ผู้คุกคาม : “นั่นขาคนหรือขาข้าง”

ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วมึงว่ากูเป็นอะไร”

3) พฤติกรรมการทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์ เช่น

(66) ผู้คุกคาม : “อ้า...เสียวจังเลย”

ผู้ถูกคุกคาม : “เสียวอะไรของมึง”

4) พฤติกรรมการพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น

(67) ผู้คุกคาม : “แฟนเอาบ่อยไหมเนี่ย”

ผู้ถูกคุกคาม : “สันตืน กูไม่ใช่มึง”

5) พฤติกรรมการพยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจาร เช่น

(68) ผู้คุกคาม : “เฮ้ย ไปดูหนังไปกัน”

ผู้ถูกคุกคาม : “เรื่องของมึง”

6) พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงผู้สวามีหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

(69) ผู้คุกคาม : “ถ้าไม่ยอม อย่าหวังว่าจะผ่าน”

ผู้ถูกคุกคาม : “เฮอ กูไม่จ้อมึงหรอก”

1.3 การใช้คำหยาบคาย

การใช้คำหยาบคาย หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่ควรพูดหรือใช้สื่อสาร ซึ่งการที่ผู้พูดเลือกใช้คำหยาบคายนั้น เป็นการใช้เพื่อแสดงความโกรธหรือความไม่พอใจ เมื่อผู้พูดแสดงความโกรธออกมาโดยการใช้คำหยาบเหล่านั้น ผู้ฟังสามารถรับรู้และเข้าใจได้ทันทีว่าผู้พูดต้องการแสดงความไม่พอใจต่อตน (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. 2547: 13) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศได้ตอบด้วยการใช้คำไม่สุภาพในการว่ากล่าวซึ่งสื่อความหมายในแง่ลบ การใช้คำหยาบคายที่พบแบ่งเป็นการใช้คำเรียกขาน การใช้คำนาม และการใช้กริยา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการใช้คำ

เรียกขาน เช่น “อิห่า” “ไอ้เหี้ย” “ไอ้หื่น” การใช้คำนาม เช่น “สันตืน” และการใช้คำกริยา เช่น “เสือก” ซึ่งพบในพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(70) ผู้คุกคาม : “ไปตีวโปมึง”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาอะ อิห่า”

(71) ผู้คุกคาม : “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไอ้เหี้ย”

2) พฤติกรรมการพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น

(72) ผู้คุกคาม : “มึงเคยเปล่า”

ผู้ถูกคุกคาม : “เสือกไร”

(73) ผู้คุกคาม : “แฟนเอาบ่อยไหมเนี่ย”

ผู้ถูกคุกคาม : “สันตืน กูไม่ใช่มึง”

3) พฤติกรรมการพยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจาร เช่น

(74) ผู้คุกคาม : “ไปดูจันดารากัน จะไปดูฉากอย่างว่า”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไปคนเดียวเหอะ ไอ้หื่น”

4) พฤติกรรมการพยายามจูบ / ช่มชืน เช่น

(75) ผู้คุกคาม : แสดงพฤติกรรมพยายามพยายามจูบ / ช่มชืนผู้ถูกคุกคาม

ผู้ถูกคุกคาม : “ไอ้หื่น โรคจิต ถ้าแกเข้ามาใกล้ฉันอีกก้าวเดียว ฉันจะเรียกตำรวจจับ”²

2) กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม หมายถึง กลวิธีการใช้ภาษาที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้ในการโต้ตอบการคุกคามทางเพศ โดยต้องอาศัยบริบท ความรู้พื้นฐาน และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ด้านเพศและการมีเพศสัมพันธ์ประกอบการตีความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

² ผู้ถูกคุกคามตอบเหมือนกันทั้งสองพฤติกรรม ผู้วิจัยจึงนำมารวมกันเป็น 1 ข้อ เท่านั้น

2.1 การใช้วัจนภาษา

การใช้วัจนภาษาในการโต้ตอบการคุกคามทางเพศ พบการใช้วัจนภาษา 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ความเงียบ และการเดินหนี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 การใช้ความเงียบ

การใช้ความเงียบ คือ การไม่ได้ตอบใดๆ ของผู้ถูกคุกคาม ซึ่งจากพฤติกรรมการคุกคามทางเพศทั้ง 19 พฤติกรรม ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้ความเงียบในการโต้ตอบถึง 8 พฤติกรรม ซึ่งตรงกับที่ ทรงธรรม อินทจักร (Songthama Intachakra. 2001: 60) เรียกว่า “ความเงียบแบบจบบท (Ending silence)” กล่าวคือ เป็นการเงียบที่ผู้พูดไม่ต้องการสื่อสารกับผู้ฟังอีกต่อไป เช่นเดียวกับผู้ถูกคุกคามทางเพศที่ใช้ความเงียบเพื่อจบการสนทนา ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(76) ผู้คุกคาม : “ไปนอนด้วยไหม”

ผู้ถูกคุกคาม : เงียบ

2) พฤติกรรมการพูดตีสมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(77) ผู้คุกคาม : “อกสวยจัง”

ผู้ถูกคุกคาม : เงียบ

3) พฤติกรรมกรร้องเพลงลามก เช่น

(78) ผู้คุกคาม : “ออกหัวเธอมาเป็นผัวฉัน ออกก้อยนั้นฉันจะเป็นผัวเธอ”

ผู้ถูกคุกคาม : นิ่งเฉย

4) พฤติกรรมการทำเสียงสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์ เช่น

(79) ผู้คุกคาม : “อืววว อ่าห์”

ผู้ถูกคุกคาม : ...

5) พฤติกรรมพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น

(80) ผู้คุกคาม : “เคยโดนหรือยังน้องสาว”

ผู้ถูกคุกคาม : ไม่ตอบ

6) พฤติกรรมการชมชู้ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มี
ความสัมพันธ์เชิงผู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

(81) ผู้คุกคาม : “ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะโดนไล่ออก”

ผู้ถูกคุกคาม : เจียบ

7) พฤติกรรมการพยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรม เช่น

(82) ผู้คุกคาม : “ชุดของมี่ยั๊นง?”

ผู้ถูกคุกคาม : เจียบ

8) พฤติกรรมพยายามไซวันตยสารหรือสื่อลามกให้ดู เช่น

(83) ผู้คุกคาม : “ดูมะ เล่มนี้ ใหญ่ดีนะ”

ผู้ถูกคุกคาม : เจียบ

2.1.2 การเดินหนี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การเดินหนี เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้ถูกคุกคามใช้ในการ
เลี่ยงหรือหลบการคุกคามจากผู้คุกคามทางเพศ กล่าวคือ ไม่ให้ความสนใจ โดยการเดินหนี ซึ่ง
สอดคล้องกับที่ นันทวัฒน์ อาศิริพจนกุล (2551: 140) พบว่าปัจจุบันสตรีสายอาชีพด้านส่งเสริมการ
ขายและการตลาด มีวิธีการเผชิญปัญหาและกลไกการป้องกันตัวเอง โดยได้ตอบด้วยคำพูด เช่น การ
พูดเสียงประเด้นเพื่อให้สามารถทำงานต่อไปได้ เป็นต้น ไม่ใช่การเดินหนีเช่นเมื่อก่อนอีกต่อไป

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(84) ผู้คุกคาม : “เห็นหมีไหม”

ผู้ถูกคุกคาม : ไม่ตอบเดินหนีเลย

2) พฤติกรรมการพูดตลกเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(85) ผู้คุกคาม : ถูกแซวขณะเดินผ่านกลุ่มเพศที่ 3

ผู้ถูกคุกคาม : ไม่ได้ตอบแค่เดินผ่านไป

3) พฤติกรรมการพยายามแตะต้องตัว เช่น

(86) ผู้คุกคาม : วางมือบนไหล่

ผู้ถูกคุกคาม : ลุกออก

4) พฤติกรรมพยายามจับ เช่น

- (87) ผู้คุกคาม : พยายามจับ
 ผู้ถูกคุกคาม : เบี่ยงหน้าหนีแล้วรีบหาที่ที่มีคนเยอะๆ

5) พฤติกรรมพยายามข่มขืน เช่น

- (88) ผู้คุกคาม : พยายามข่มขืน
 ผู้ถูกคุกคาม : หนีห่าง

2.3 การใช้วจนกรรม

วจนกรรมเป็นการใช้ภาษาของผู้ถูกคุกคามทางเพศ เพื่อสื่อเจตนาบางอย่าง และเพื่อ
 โต้ตอบการคุกคามทางเพศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคุกคามทางเพศพบวจนกรรม ได้แก่

- 1) วจนกรรมปฏิเสธ 2) วจนกรรมขอขอบคุณ 3) วจนกรรมการข่มขู่ และ 4) วจนกรรมประชดประชัน ซึ่งมี
 รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 วจนกรรมปฏิเสธ

วจนกรรมปฏิเสธเป็นกลวิธีในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ เพื่อแสดงความไม่
 ยอมรับ ไม่เห็นด้วย และไม่สนับสนุนเรื่องที่ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งวจนกรรมปฏิเสธสามารถอธิบาย
 ภายใต้ง่อนไขที่เหมาะสมของเซิร์ล ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 เงื่อนไขวจนกรรมปฏิเสธ

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ก็ได้
การเตรียมการ	ผู้พูดไม่เห็นด้วย มีความคิดไม่ตรงกันหรือขัดแย้งกับคำพูดของผู้ฟัง
ความจริงใจ	ผู้พูดต้องการปฏิเสธ แสดงความไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย และไม่ตอบรับเรื่องที่ถูกผู้ฟังพูดมา
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามที่ปฏิเสธหรือจะโต้แย้งผู้ฟัง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบวจนกรรมปฏิเสธ โดยปรากฏด้วยการใช้คำว่า “ไม่”
 เช่น “ไม่เอา” “ไม่ใช่” “ไม่เห็น” “ไม่” “ไม่เคย” “ไม่ดี” “ไม่ชอบ” “ไม่เป็นไร” ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(89) ผู้คุกคาม : “ผมอัดตุตพีได้มียอะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาเว้ย! กูไม่ชอบถั่วดำ”

2) พฤติกรรมพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น

(90) ผู้คุกคาม : “เคยโดนรี่ยังน้องสาว”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เคย”

3) พฤติกรรมพยายามถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจาร เช่น

(91) ผู้คุกคาม : “เห็นฉากตอนนั้นมียที่พระนางมีไรกัน”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เห็น”

4) พฤติกรรมการพยายามแตะต้องตัว เช่น

(92) ผู้คุกคาม : “ขอนั่งตักหน่อยสิ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาน่าเกลียด”

จากตัวอย่าง (89) – (92) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมปฏิเสธเมื่อถูกคุกคามทางเพศ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหา ซึ่งเป็นข้อความใดๆ ที่เป็นการปฏิเสธของผู้ถูกคุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ คือ ผู้ถูกคุกคามไม่ตอบรับกับคำพูดของผู้คุกคาม เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ เห็นว่าผู้ถูกคุกคามมีความพยายามปฏิเสธ เมื่อผู้ถูกคุกคามถูกถามเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ คือ “เคยโดนรี่ยังน้องสาว” และ “เห็นฉากตอนนั้นมียที่พระนางมีไรกัน” รวมถึงถูกขอให้กระทำในเรื่องที่สื่อถึงเรื่องเพศ คือ “ผมอัดตุตพีได้มียอะ” และ “ขอนั่งตักหน่อยสิ” ผู้ถูกคุกคามจะแสดงการปฏิเสธโดยการไม่ตอบรับการถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ และการขอให้กระทำในเรื่องที่สื่อถึงเรื่องเพศ โดยมีคำว่า “ไม่เอา” “ไม่เคย” “ไม่เห็น” ในการปฏิเสธการคุกคามทางเพศ

5) พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่

ความสัมพันธ์เชิงผู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

(93) ผู้คุกคาม : “ถ้ายอมมี sex ด้วยจะให้ผ่าน”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เป็นไร ยอมตก”

6) พฤติกรรมการรับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน / เกรดหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าตอบสนองของความต้องการเชิงผู้สาว เช่น

(94) ผู้คุกคาม : “ขอกอดเดี่ยวให้งาน”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาครับ”

7) พฤติกรรมการพยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรม เช่น

(95) ผู้คุกคาม : “มีแฟนแล้วเป็นกิ๊กก็ได้นะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่ดีค่ะ”

8) พฤติกรรมพยายามโซวณิตยสารหรือสื่อลามกให้ดู เช่น

(96) ผู้คุกคาม : “ลองดูสิ น่าสนใจนะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอาอะ”

จากตัวอย่าง (93) – (96) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมปฏิเสธเมื่อถูกคุกคามทางเพศ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหา ซึ่งเป็นข้อความใดๆ ที่เป็นการปฏิเสธของผู้ถูกคุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ คือ ผู้ถูกคุกคามไม่ยอมรับข้อเสนอกับผู้คุกคาม เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ ผู้ถูกคุกคามมีความพยายามปฏิเสธ เมื่อผู้คุกคามยื่นข้อเสนอกับงานแลกกับความต้องการทางเพศ คือ “ถ้ายอมมี sex ด้วยจะให้ผ่าน” และ “ขอกอดเดี่ยวให้งาน” การเสนอในเรื่องที่ผิดศีลธรรม คือ “มีแฟนแล้วเป็นกิ๊กก็ได้นะ” และการเสนอให้ดูสื่อลามกอนาจาร คือ “ลองดูสิ น่าสนใจนะ” ผู้ถูกคุกคามปฏิเสธโดยการไม่ยอมรับข้อเสนอกับงานแลกกับความต้องการทางเพศ การเสนอในเรื่องที่ผิดศีลธรรม และการเสนอให้ดูสื่อลามกอนาจาร โดยมีคำว่า “ไม่เป็นไร” “ไม่ดี” “ไม่เอา” ในการปฏิเสธการคุกคามทางเพศ

9) พฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(97) ผู้คุกคาม : “สั้นไปปะ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่นะปกติ”

10) พฤติกรรมการสัมผัสโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น

(98) ผู้คุกคาม : สอนแบบตมึนตันแล้วจับมือ

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่ชอบ อย่าทำ”

11) พฤติกรรมพยายามจบบ เช่น

(99) ผู้คุกคาม : “ขอจบบหน่อย”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอา”

12) พฤติกรรมพยายามข่มขืน เช่น

(100) ผู้คุกคาม : “ขออบบหน่อย”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เอา”

จากตัวอย่าง (97) – (100) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมปฏิเสธเมื่อถูกคุกคามทางเพศ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหา ซึ่งเป็นข้อความใดๆ ที่เป็นการปฏิเสธของผู้ถูกคุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ คือ ผู้ถูกคุกคามไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้คุกคาม เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ ผู้ถูกคุกคามมีความพยายามปฏิเสธ เมื่อผู้คุกคามตำหนิการแต่งกาย พยายามสัมผัสร่างกายและพยายามล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ถูกคุกคามจะแสดงการปฏิเสธโดยการไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้คุกคาม โดยมีคำว่า “ไม่” “ไม่ชอบ” “ไม่เอา” ในการปฏิเสธการคุกคามทางเพศ

2.3.2 วัจนกรรมขอขอบคุณ

วัจนกรรมขอขอบคุณเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ถูกคุกคามทางเพศสื่อให้เห็นว่าผู้ถูกคุกคามรู้สึกขอบคุณกับคำพูดของผู้คุกคาม ซึ่งพบในพฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เท่านั้น ซึ่งวัจนกรรมขอขอบคุณสามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมของเชิร์ล ดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 เงื่อนไขวัจนกรรมขอขอบคุณ

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ เป็นการกระทำในอดีตของผู้พูด
การเตรียมการ	ผู้พูดเชื่อว่าสิ่งที่ตนกระทำต่อผู้ฟังในอดีตเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือดี
ความจริงใจ	ผู้พูดต้องการแสดงให้เห็นว่าผู้พูดรู้สึกขอบคุณกับคำพูดของผู้ฟัง
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามที่จะขอบคุณกับคำพูดของผู้ฟัง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการตอบคำถามด้วยการขอบคุณ คือ ขอบคุณค่ะ/ครับ

“ขอปใจ” “ใจ” ดังตัวอย่าง

(101) ผู้คุกคาม : “แต่งตัวน่ารักจังนะน้อง”

ผู้ถูกคุกคาม : ขอบคุณค่ะ

(102) ผู้คุกคาม : “วันนี้แต่งตัวหล่อนะ”

ผู้ถูกคุกคาม : ขอบคุณครับ

(103) ผู้คุกคาม : “ทำไมแต่งตัวดีจัง”

ผู้ถูกคุกคาม : ขอปใจ

จากตัวอย่าง (101) – (103) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมขอบคุณ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหาข้อความซึ่งผู้คุกคามชื่นชมรูปร่าง หน้าตา หรือการแต่งกายผู้ถูกคุกคามที่เกิดขึ้นมาแล้ว สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ เมื่อผู้ถูกคุกคามได้รับการชื่นชมรูปร่าง หน้าตา หรือการแต่งกาย ซึ่งเป็นไปในทางบวก เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ ผู้ถูกคุกคามมีความพยายามขอบคุณคำพูดของผู้คุกคาม คือ การชื่นชม อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้ว่าจะเป็น การคุกคามทางเพศ หากกลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศเลือกใช้เป็นกลวิธีหรือเป็นการภาษาที่ใช้ไม่รุนแรง การโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศก็แปรไปตามด้วย กล่าวคือ เมื่อผู้คุกคามทางเพศใช้การชม ผู้ถูกคุกคามทางเพศโต้ตอบด้วยการขอบคุณ ถึงแม้ว่าการชมทำให้ผู้ถูกคุกคามรู้สึกที่ตนเองกำลังถูกคุกคามทางเพศก็ตาม

2.3.3 วัจนกรรมการข่มขู่

วัจนกรรมการข่มขู่เป็นกลวิธีในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศเพื่อต้องการให้ผู้คุกคามไม่กล้ากระทำการที่ผู้ถูกคุกคามไม่ต้องการ โดยผู้ถูกคุกคามพยายามบอกผลที่ไม่พึงประสงค์หรือเป็นอันตรายให้ผู้คุกคามรู้สึกเกรงหรือกลัว ผู้ถูกคุกคามมักเชื่อว่าสิ่งที่ผู้คุกคามพูดจะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้คุกคาม ซึ่งวัจนกรรมการข่มขู่สามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมของเชิร์ล ดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 เงื่อนไขวัจนกรรมกรรรมการข่มขู่

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ที่จะเป็นการกระทำของผู้พูดในอนาคต (ข้อความนั้น จะมีการบ่งถึงสิ่งที่จะเป็นผลเสีย หรืออันตรายต่อผู้ฟัง เป็นข้อความ ที่ผู้พูดแน่ใจว่าผู้ฟังไม่ต้องการให้ผู้พูดกระทำ)
การเตรียมการ	ผู้พูดแน่ใจว่าสิ่งที่ผู้พูดจะพูดเป็นสิ่งที่ผู้ฟังไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เป็น สิ่งที่ผู้ฟังกลัว เพราะจะเป็นผลเสียหรือเป็นสิ่งที่ผู้ฟังไม่ต้องการหรือ เป็นอันตรายต่อผู้ฟัง
ความจริงใจ	ผู้พูดพูดเพื่อต้องการให้ผู้ฟังไม่กล้ากระทำการที่ผู้พูดไม่ต้องการ โดย จะพยายามบอกผลที่เป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์หรือเป็นอันตรายให้ผู้ฟัง รู้สึกเกรงหรือกลัว ผู้พูดมักเชื่อว่าสิ่งที่ผู้พูดพูดจะมีผลต่อการ ตัดสินใจของผู้ฟัง
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามอย่างมากที่จะทำให้ผู้ฟังทำตามสิ่งที่ผู้พูด ต้องการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบในพฤติกรรมพยายามทำลายชื่อเสียง เมื่อไม่สนองต่อ ความต้องการเชิงขู่สาว พฤติกรรมกรรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตักในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มี ความสัมพันธ์เชิงผู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย พฤติกรรมพยายามจู่ และพฤติกรรมข่มขู่

รูปภาพที่ปรากฏในการข่มขู่ ได้แก่ "จะแจ้งความ" "จะแจ้ง/เรียก ตำรวจ" "อย่าหวัง จะได้กลับบ้านครบ32" "ระวังอวัยวะตัวเอง" ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมพยายามทำลายชื่อเสียง เมื่อไม่สนองต่อความต้องการเชิงขู่สาว

(104) ผู้คุกคาม : "ถ้าไม่ทำนะจะแจ้งเรื่องเธอกับแฟน"

ผู้ถูกคุกคาม : "ถ้าคุณทำแบบนี้ฉันอย่าหวังจะได้กลับบ้านครบ 32"

(105) ผู้คุกคาม : "ถ้าเธอไม่ยอมจะโผล่รูปเธอกับแฟน"

ผู้ถูกคุกคาม : "ถ้าคิดจะทำก็ระวังอวัยวะตัวเองนะ"

จากตัวอย่าง (104) – (105) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมกรรรมการข่มขู่ โดยพิจารณาได้จาก เงื่อนไขเนื้อหาข้อความที่บ่งถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับผู้คุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ เมื่อผู้ถูก

คุกคามคุกคามทางเพศ จึงข่มขู่ด้วยการจะทำร้ายร่างกายของผู้คุกคาม ซึ่งเป็นอันตรายต่อร่างกายของผู้คุกคาม เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ เห็นว่าผู้คุกคามข่มขู่เพื่อต้องการให้ผู้คุกคามหยุดการกระทำนั้น โดยพยายามบอกผลที่เป็นอันตราย คือ “อย่าหวังจะได้กลับบ้านครบ 32” และ “ระวังอวัยวะตัวเอง” ให้ผู้คุกคามรู้สึกเกรงหรือกลัว

2) พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

(106) ผู้คุกคาม : “ถ้าไม่ยอมมีอะไรกับผม คุณก็ไม่ผ่านวิชานี้ ลองดูซิ”

ผู้ถูกคุกคาม : “โรคจิต จะแจ้งความ ก็ลองดูซิ !”

3) พฤติกรรมพยายามจู่ / ข่มขืน เช่น

(107) ผู้คุกคาม : พยายามจู่ / ข่มขืน

ผู้ถูกคุกคาม : “ไฉน โรคจิต ถ้าแกเข้ามาใกล้ฉันอีกก้าวเดียว ฉันจะเรียกตำรวจมาจับ”

จากตัวอย่าง (106) – (107) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมการข่มขู่ โดยพิจารณาได้จากเงื่อนไขเนื้อหาข้อความที่บ่งถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับผู้คุกคาม สำหรับเงื่อนไขการเตรียมการ เมื่อผู้ถูกคุกคามคุกคามคุกคามทางเพศ จึงข่มขู่โดยการอ้างอำนาจของกฎหมาย เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญ เห็นว่าผู้ถูกคุกคามข่มขู่ เพื่อต้องการให้ผู้คุกคามหยุดการคุกคามทางเพศ โดยพยายามบอกผลเสียหรือสิ่งที่ไม่ต้องการ คือ “จะแจ้งความ” และ “จะเรียกตำรวจ” ให้ผู้คุกคามรู้สึกเกรงหรือกลัว เนื่องจากผู้คุกคามมักเป็นผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ ซึ่งหากมีการดำเนินคดีทางกฎหมายจะส่งผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่การงาน ผู้ถูกคุกคามจึงเชื่อว่าสิ่งที่ตนพูดจะมีผลต่อการตัดสินใจหยุดการคุกคามทางเพศของผู้คุกคาม

2.3.4 วัจนกรรมประชดประชัน

วัจนกรรมประชดประชันเป็นกลวิธีในการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ โดยผู้ถูกคุกคามทางเพศพยายามแสดงความรู้สึกไม่พอใจของตนออกมาให้ผู้คุกคามรับรู้ จากการใช้คำพูดที่มีลักษณะกระทบกระทั่งแตกดัน พุดในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง หรือตรงข้ามกับสิ่งที่ผู้คุกคามคิด บางครั้งอาจพุดให้เกินจริง หรือพุดในสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งวัจนกรรมประชดประชันสามารถอธิบายภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมของเชิร์ล ดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 เงื่อนไขวัจนกรรมประชดประชัน

เงื่อนไข	คำอธิบาย
เนื้อหาข้อความ	ข้อความใดๆ ก็ได้
การเตรียมการ	ผู้พูดกับผู้ฟังมีประสบการณ์บางอย่างหรือข้อมูลบางอย่างที่ตรงกัน จึงสามารถสื่อความหมายกันได้
ความจริงใจ	ผู้พูดพูดในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความเป็นจริง หรือตรงข้ามกับสิ่งที่ผู้พูดคิด บางครั้งอาจพูดให้เกินจริง หรือพูดในสิ่งที่เป็นไปได้
สาระสำคัญ	ผู้พูดมีความพยายามจะแสดงความรู้สึกไม่พอใจของตนออกมาให้ผู้ฟังรับรู้ โดยการใช้คำพูดที่มีลักษณะกระทบกระทั่งแดกดันผู้ฟัง อาจเพื่อต้องการให้ผู้ฟังเจ็บใจ หรืออาจเพื่อให้ตัวผู้พูดเองรู้สึกสะใจที่ได้ตอบสนองการกระทำของผู้ฟังได้อย่างเต็มที่

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้การประชดประชันในการโต้ตอบ ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(108) ผู้คุกคาม : “อยากกินส้มจ้ง (ชื่อส้ม)”

ผู้ถูกคุกคาม : “แถวนี้ไม่มีขายค่ะต้องไปตลาดสด”

จากตัวอย่าง (108) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมประชดประชันผู้คุกคาม โดยพิจารณาจากเงื่อนไขการเตรียมการซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามมีความเข้าใจตรงกันในคำว่า “ส้ม” หมายถึง ชื่อของผู้ถูกคุกคามนั่นเอง เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญเห็นได้ว่าแม้ผู้ถูกคุกคามจะรู้ว่าคำว่า “ส้ม” หมายถึงอะไร แต่ก็พูดถึง “ส้ม” ในความหมายนัยอื่น ผู้คุกคามกล่าวว่า “อยากกินส้มจ้ง” หมายถึง ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับคนชื่อส้ม แต่ผู้ถูกคุกคาม (คนชื่อส้ม) ได้ตอบโดยกล่าวว่า “แถวนี้ไม่มีขายค่ะต้องไปตลาดสด” หมายถึง ถ้าอยากกินส้มซึ่งเป็นผลไม้ต้องไปซื้อที่ตลาด ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นส้มเหมือนกัน แต่ไม่ใช่สิ่งที่ผู้คุกคามต้องการ เป็นการตอบที่ทำให้เป็นคนละเรื่องกับที่ผู้คุกคามถาม เพื่อประชดประชันผู้คุกคามทางเพศ

(109) ผู้คุกคาม : “น่ากินจังเลยนะเธอ”

ผู้ถูกคุกคาม : “กินข้าวสิครับ”

จากตัวอย่าง (109) ผู้ถูกคุกคามใช้วัจนกรรมประชดประชันผู้คุกคาม โดยพิจารณาจากเงื่อนไขการเตรียมการ คือ ผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามมีความเข้าใจตรงกันในคำว่า “กิน” หมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาเงื่อนไขความจริงใจและเงื่อนไขสาระสำคัญเห็นได้ว่าแม้ผู้ถูกคุกคามจะรู้ว่าคำว่า “กิน” หมายถึงอะไร แต่ก็พูดถึง “กิน” ในความหมายนัยอื่น ผู้คุกคามกล่าวว่า “น่ากินจังเลยนะเธอ” หมายถึง อยากมีเพศสัมพันธ์กับผู้ถูกคุกคาม แต่ผู้ถูกคุกคามได้ตอบโดยกล่าวว่า “กินข้าวสิครับ” หมายถึง ถ้าอยากกินก็กินข้าวสิ ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นกินเหมือนกัน แต่ไม่ใช่สิ่งที่ผู้คุกคามต้องการ เป็นการตอบที่ทำให้เป็นคนละเรื่องกับผู้ถูกคุกคาม เพื่อประชดประชันผู้คุกคามทางเพศ

2.4 การถามกลับ

การถามกลับเป็นการตั้งคำถามย้อนกลับไปยังผู้คุกคามเพื่อจบการสนทนา การตั้งคำถามที่มีได้ต้องการคำตอบแต่อย่างใด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบคำแสดงคำถาม เช่น “มีย” “อะไร” “หรือ” “ทำไม” ในหลายพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ดังตัวอย่าง

1) พฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ เช่น

(110) ผู้คุกคาม : “เสื่อจะปริแล้วมึง”

ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วจะซื้อใหม่ให้มีย”

2) พฤติกรรมการพูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า เช่น

(111) ผู้คุกคาม : “นั่นขาคนหรือขาข้าง?”

ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วมึงว่ากูเป็นอะไร”

3) พฤติกรรมพยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น

(112) ผู้คุกคาม : “ยังชิงอยู่มียจ๊ะ หน้าแบบนี้ชิงแน่นอน”

ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วเรื่องอะไรของแก”

4) พฤติกรรมตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัส เช่น

(113) ผู้คุกคาม : เดินชน

ผู้ถูกคุกคาม : “ขาดความอบอุ่นหรือ?”

5) พฤติกรรมการใช้สายตามองเรือนร่างอย่างสำรวจ เช่น

(114) ผู้คุกคาม : ใช้สายตามองเรือนร่าง

ผู้ถูกคุกคาม : “มองอะไร มีปัญหาหรือ!”

6) พฤติกรรมการพยายามไขว่คว้าหาสาระหรือสื่อลามกให้ดู เช่น

(115) ผู้คุกคาม : “ดูเว็บญี่ปุ่นสิ”

ผู้ถูกคุกคาม : “ดูทำไมวะ”

จากตัวอย่าง (110) – (115) คำตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศว่า “แล้วจะซื้อใหม่ให้ม๊าย” “แล้วมึงว่ากูเป็นอะไร” “แล้วเรื่องอะไรของแก” “ขาดความอบอุ่นหรือ?” “มองอะไร มีปัญหาหรือ!” “ดูทำไมวะ” เป็นการตอบแบบตั้งคำถามย้อนกลับไปยังผู้คุกคามเพื่อจบการสนทนา เป็นการตั้งคำถามที่มีได้ต้องการคำตอบแต่อย่างใด

ในลำดับต่อไป เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ว่าทฤษฎีการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม

4.3 ผลการวิเคราะห์ว่าทฤษฎีการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์ว่าทฤษฎีการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม โดยวิเคราะห์จากผลที่ได้จากการสำรวจพฤติกรรมทางเพศและผลการวิเคราะห์กัลวิธีการใช้ภาษาในการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศกับผู้ถูกคุกคามทางเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 มุมมองของการคุกคามทางเพศวิเคราะห์จากแบบสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

มุมมองของการคุกคามทางเพศวิเคราะห์จากแบบสำรวจพฤติกรรมการคุกคามทางเพศเกิดขึ้นจากการที่พฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่พบในแบบสำรวจการคุกคามทางเพศจาก 26 ข้อ มีพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจพฤติกรรมทางเพศ 19 ข้อ จึงเกิดมุมมองของการคุกคามทางเพศที่ว่าเหตุใดพฤติกรรมอีก 7 พฤติกรรม จึงมิใช่การคุกคามทางเพศตามที่วัฒนธรรมทางตะวันตกได้ค้นพบ ผู้วิจัยขอนำเสนอเรียงลำดับจากพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ 19 พฤติกรรมที่ได้ค่ามากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 และตามด้วยพฤติกรรมการคุกคามทางเพศอีก 7 พฤติกรรมที่ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 50 ดังสรุปในตาราง 4.11 และ 4.12 ดังนี้

ตาราง 4.11 พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ 19 พฤติกรรมที่ได้คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ร้อยละ
1. พยายามข่มขืนท่าน	96.26
2. พยายามจูบท่าน	92.99
3. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว	89.72
4. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว	89.72
5. ข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย	85.98
6. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองต่อความต้องการเชิงชู้สาว	84.12
7 ใช้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ	75.24
8. ทำเสียงนารังเกียจสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน	73.83
9. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน	72.90
10. พยายามโชว์นิตยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู	69.16
11. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน	65.42
12. พยายามแตะต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบพันกัฟิงของเก้าอี้ที่ท่านนั่ง	64.49
13. พูดเรื่องตลกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน	61.68
14. พยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจารกับท่าน	59.35
15. พยายามจับมือท่านขณะที่ยื่นของให้	58.42
16. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขาบนมือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์	58.42
17. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน	56.54
18. พูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน	55.60
19. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน	55.14

จากตาราง 4.11 เห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ ฟิตซ์เจอร์ลด์และชัลแมน (Fitzgerald; & Shullman. 1985) ได้ทำการศึกษาไว้ แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบความแตกต่างทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศใน 7 พฤติกรรม ที่มีได้รับการคัดเลือกให้เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในงานวิจัยนี้ ดังปรากฏในตาราง 4.12

ตาราง 4.12 พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ 7 พฤติกรรมที่ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 50

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ร้อยละ			รวม
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	
1. แก่ไขงานของท่านบ่อยครั้ง เพื่อให้ท่านมาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้างว่าท่านทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่กับท่านนานๆ	49.07	32.24	18.69	100
2. พยายามพุดจีบท่าน	46.73	32.71	20.56	100
3. พยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย	41.59	40.65	17.76	100
4. พยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรักของท่าน และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ	38.32	41.12	20.56	100
5. เรียกท่านด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก”	37.85	46.26	25.89	100
6. เสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน	35.98	45.80	18.22	100
7. พยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรักถึงท่าน	34.58	46.26	19.16	100

จากตาราง 4.12 พบว่า 7 พฤติกรรมที่มีใช้การคุกคามทางเพศในงานวิจัยนี้ ได้แก่ 1) พฤติกรรมการพยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย 2) พฤติกรรมการพยายามพุดจีบ 3) พฤติกรรมการเสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน 4) พฤติกรรมการพยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรัก และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ 5) พฤติกรรมการเรียกด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก” 6) พฤติกรรมการแก่ไขงานของท่านบ่อยครั้งเพื่อให้มาพบหลายๆครั้ง โดยอ้างว่าท่านทำงานผิดพลาด และ 7) พฤติกรรมการพยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรัก

จากผลจากแบบสำรวจพบว่าพฤติกรรมทั้ง 7 ข้อ ในมุมมองของผู้ตอบแบบสำรวจว่า “ไม่ใช่” ให้ข้อเสนอแนะในทางที่ว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมทั่วไปเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการเชิญไปรับประทานอาหารด้วยกัน การพุดจีบเป็นเหมือนการพุดหยอกล้อเท่านั้น การเรียกให้นั่งรถไปด้วยอาจเกิดความหวังดีไปเส้นทางเดียวกัน การสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรักเป็นการแสดงความห่วงใย การให้คำเรียกแสดงความรักก็พบเห็นมากมายในสถานการณ์ทั่วไป การแก่ไขงาน ถ้างานผิดจริง ก็เป็นการให้ความรู้ที่ดี และสุดท้ายการส่งจดหมายแสดงความรักเป็นการแสดงออกถึงความรัก จึงไม่ใช่การคุกคามแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาพร้อมกับการให้เหตุผลว่า “ไม่ใช่” ของผู้ตอบแบบสำรวจ พบการสร้างเงื่อนไขว่าจะกำหนดให้เป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศต้องพิจารณาถึงปริมาณของการได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมว่าเกิดขึ้นบ่อยจนผิดสังเกตและพิจารณาร่วมกับเจตนาของผู้พุดเป็นหลัก จากผลการสำรวจดังกล่าวให้ผลที่ขัดแย้งกับพิตซ์

เจอร์ลด์และซัลแมน (Fitzgerald; & Shullman. 1985) ที่ศึกษาการพัฒนาและความเที่ยงตรงของตัวชี้วัดการคุกคามทางเพศ เหตุผลหลักของความแตกต่างน่าจะมาจากวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมตะวันตกถึงจะมีความอิสระในเรื่องเพศแต่ก็มีความเป็นบุคคลหรือความเป็นส่วนตัวสูง ดังนั้น แม้ว่าการส่งจดหมายรักเพื่อแสดงความรัก หากอีกฝ่ายไม่ต้องการก็ถือเป็นการคุกคามทางเพศ เช่นเดียวกับการเสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน การเรียกด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก” ความพยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความรัก และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ พฤติกรรมเหล่านี้ถือเป็นการละลบละล้างความเป็นส่วนตัว และพฤติกรรมพยายามพุดจิบ พฤติกรรมการแก้ไขงานบ่อยครั้ง เพื่อให้มาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้างว่าทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่นานๆ ยิ่งเป็นพฤติกรรมที่คุกคามความเป็นส่วนตัว วัฒนธรรมตะวันตกจึงให้พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการคุกคามทางเพศ และวัฒนธรรมตะวันตกมีความเป็นตนเอง (individualism) สูง แตกต่างจากคนไทยที่มีความเป็นเพื่อน (collectivism) สูง (Jandt. 1995: 192-193) จึงพิจารณาถึงปริมาณของการเกิดขึ้นว่าต้องเกิดบ่อยครั้งหรือไม่ และต้องเห็นเจตนาที่ไม่ดีจึงจะลงความเห็นว่าเป็นการคุกคามทางเพศ

ในหัวข้อถัดไปจะนำเสนอมุมมองการคุกคามทางเพศซึ่งพิจารณาจากการใช้กลวิธีทางภาษาของทั้งผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามทางเพศ

4.3.2 มุมมองการคุกคามทางเพศวิเคราะห์จากผู้คุกคามทางเพศและผู้ถูกคุกคามทางเพศ

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับผู้ถูกคุกคามทางเพศสามารถสรุปกลวิธีการคุกคามทางเพศและกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ได้ดังนี้

ตาราง 4.13 สรุปกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	ผู้คุกคามทางเพศ	ผู้ถูกคุกคามทางเพศ
กลวิธีทางวากยสัมพันธ์	1.1 การใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม 1.2 การสร้างเงื่อนไข	
กลวิธีทางศัพท์	2.1 การใช้คำเรียกสรรหะหรืออวัยวะในร่างกาย 2.2 การใช้คำสแลง	1.1 การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี 1.2 การใช้คำสรรพนามที่ไม่สุภาพ 1.3 การใช้คำหยาบคาย

ตาราง 4.13 (ต่อ)

กลวิธีการคุกคามทางเพศ	ผู้คุกคามทางเพศ	ผู้ถูกคุกคามทางเพศ
กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และ วาทกรรม	3.1 อุปลักษณะ 3.1.1 อุปลักษณะกิริยาอาการ 3.1.2 อุปลักษณะสิ่งของ 3.1.3 อุปลักษณะอาหาร 3.1.4 อุปลักษณะสัตว์ 3.1.5 อุปลักษณะทางการแพทย์ 3.2 วจนกรรม 3.2.1 วจนกรรมเชิญชวน 3.2.2 วจนกรรมชื่นชม 3.2.3 วจนกรรมตำหนิ 3.3 การใช้เสียงสื่อการคุกคามทาง เพศ 3.4 การใช้อัจฉริยะ	2.1 การใช้อัจฉริยะ 2.1.1 การใช้ความเยียบ 2.1.2 การเดินหนี 2.2 วจนกรรม 2.2.1 วจนกรรมปฏิเสธ 2.2.2 วจนกรรมขอบคุณ 2.2.3 วจนกรรมการข่มขู่ 2.2.4 วจนกรรมประชดประชัน 2.3 การถามกลับ

จากตาราง 4.13 เห็นได้ว่ากลวิธีที่ผู้คุกคามทางเพศใช้ในการคุกคามและกลวิธีที่ผู้ถูกคุกคามโต้ตอบนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นมุมมองความคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศได้ โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 มุมมอง ได้แก่ 1) มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ และ 2) มุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการคุกคามทางเพศพบว่าผู้คุกคามทางเพศมองผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นวัตถุ สิ่งของ อาหาร หรือสัตว์ ที่สื่อถึงเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น ซึ่งสะท้อนได้จากการใช้ภาษาที่เห็นอย่างเด่นชัดในงานวิจัยนี้ คือ การใช้อุปลักษณะ กล่าวคือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบอุปลักษณะสิ่งของ เป็นการเปรียบเทียบสิ่งของกับรูปร่าง อวัยวะ หรือสัดส่วนในร่างกายของผู้ถูกคุกคาม เช่น “แหม! นั้่นนมหรือกระดานโต้คลื่นอะ” “ตูดใหญ่ยังกับกะละมัง” “นั้่นนมหรือกระดาน” จากการคุกคามทางเพศดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมุมมองความคิดของผู้คุกคามทางเพศที่มองคนเป็นวัตถุ สิ่งของ หรืออาจกล่าวได้ว่ามองผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นวัตถุทางเพศ (Sex object) กล่าวคือ เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศเท่านั้น นอกจากนี้ จากข้อมูลพบอุปลักษณะอาหาร สะท้อนให้เห็นมุมมองความคิดของผู้คุกคามทางเพศที่มองเรื่องเพศเชื่อมโยงกับลักษณะของการกิน

เช่น “กิน” “ชิม” “หิว” หรือเปรียบเทียบมีเพศสัมพันธ์เหมือนเป็นอาหารสำหรับผู้คุกคามทางเพศ เช่น “อยากกินส้มจิ้ง (ชื่อส้ม)” “ปากหวานจิ้ง ขอชิมหน่อย” “หิวนมจิ้ง” สื่อถึงความต้องการสัมผัส สัมผัส ลองจึงใช้คำคุกคามทางเพศเปรียบกับอาหาร นอกจากการเปรียบเทียบเรื่องเพศกับอุปลักษณะสิ่งของ และอุปลักษณะอาหารแล้ว อุปลักษณะที่พบบ่อยอีกอุปลักษณะ คือ อุปลักษณะสัตว์ เป็นการเปรียบเทียบ สัตว์กับอวัยวะเพศของทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยใช้รูปร่างลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็นหลักในการ เปรียบ อวัยวะเพศหญิงมักถูกเปรียบกับหอยมากที่สุด อวัยวะเพศชายมีการเปรียบกับ ปลาชะโศ จาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบการคุกคามทางเพศกับสัตว์สะท้อนให้เห็นมุมมองความคิดของ ผู้คุกคามทางเพศที่มีมุมมองและความคิดที่เห็นความใกล้เคียงกันระหว่างสัตว์กับคน จึงเกิดการ เปรียบเทียบดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังมีอุปลักษณะที่น่าสนใจอีกหนึ่งอุปลักษณะ คือ อุปลักษณะกิริยาอาการเป็น อุปลักษณะที่พูดถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเห็นได้จากคำกริยาหลายคำ เช่น คำว่า “โดน” “เอา” “ทำ” “นอน” แสดงให้เห็นว่าในภาษาไทยมีคำสื่อถึงการมีเพศสัมพันธ์หลายคำ ซึ่งทุกคำสื่อถึงการ กระทำที่มีทั้งผู้กระทำและผู้รับการกระทำ เช่น “ไปนอนด้วยไหม” “เคยโดนหรือยังน้องสาว” “แฟน เอาบ่อยไหมเนี่ย” “ถ้าไม่ยอมให้ทำ จะปรับเธอตนะ” เป็นต้น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเห็นได้ว่า คนพูดถึงเรื่องเพศในชีวิตประจำวันแฝงในการพูดคุยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นพูดเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน หรือการกล่าวตลกขบขันรูป ร้าง สัดส่วนของผู้อื่น ซึ่งการตลกขบขันอาจเกิดจากผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ และสิ่ง เหล่านี้หากเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ สรีระ อวัยวะในร่างกาย การตลกขบขันนั้นๆ ถือเป็น “การคุกคามทาง เพศ” ทั้งสิ้น และเนื่องจากอุปลักษณะเป็นเครื่องมือที่สามารถถ่ายทอดจินตนาการได้เป็นอย่างดี จึง ถูกหยิบยกขึ้นมาในการใช้ภาษาเสมอ สอดคล้องกับที่ดลนภา โง่นใจรักษ์ (2546) วิเคราะห์อุปลักษณะ เรื่องเพศในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งพบว่า การพูดเรื่องเพศไม่ว่าจะเป็น การพูดซึ่งหน้าหรือในโลก เสมือน คนไทยใช้อุปลักษณะเป็นสื่อในการพูดถึงเรื่องเพศอยู่เสมอ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนอกจากพบการใช้อุปลักษณะของผู้คุกคามทางเพศแล้ว กลวิธี ที่พบอีกกลวิธี คือ การคุกคามทางเพศที่กล่าวถึงสรีระหรืออวัยวะในร่างกาย เช่น “ขา” “หน้าอก” “นม” “ตูด” “สะโพก” “ก้น” เป็นต้น การคุกคามทางเพศที่พบนอกจากการพูดถึงสรีระหรืออวัยวะใน ร่างกาย ยังพบการเกิดร่วมกับการใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม ซึ่งทำให้ถ้อยคำเหล่านั้นกลายเป็น “การคุกคามทางเพศ” อย่างแน่นอน เพราะการใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนามเป็นการเน้นน้ำหนักของ การใช้ภาษาในการอธิบายรูปร่าง ลักษณะ สรีระ อวัยวะของผู้ถูกคุกคามทางเพศ มากยิ่งขึ้น เช่น “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก” “นมใหญ่จัง” “หน้าอกเธอใหญ่จัง” “อกสวยจัง” “หน้าอกแดงจัง” ซึ่งพบในพฤติกรรมกรพูดเรื่องตลกขบขันหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ และพฤติกรรมกรพูดตลกขบขันเกี่ยวกับ รูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้าของผู้ถูกคุกคาม ดังนั้น ในการสนทนาหากเราใช้คำคุณศัพท์

ขยายค่านามในการพูดตีชมสรีระหรืออวัยวะในร่างกายอย่างไม่ระมัดระวัง การพูดนั้นอาจกลายเป็นการคุกคามทางเพศได้เช่นเดียวกัน

นอกจากกลวิธีการคุกคามทางเพศที่ได้นำเสนอในข้างต้นแล้ว กลวิธีที่พบในการคุกคามทางเพศ คือ การใช้วัจนกรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้คุกคามทางเพศใช้ วัจนกรรมในหลายรูปแบบ ได้แก่ วัจนกรรมเชิญชวน วัจนกรรมชื่นชม วัจนกรรมตำหนิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบวัจนกรรมการเชิญชวนเพื่อชวนให้อีกฝ่ายร่วมทำกิจกรรมด้วย โดยพบการใช้ประโยคคำถามและปรากฏในรูปแบบ “ไป...ใหม่ (มั๊ย)” “ไป...กัน” “ไป...ด้วยกันมั๊ย” “...มั๊ย” หรือการใช้ดัชนีปริเฉท “นะ” “สิ” เพื่อชักชวน ผู้คุกคามทางเพศมีเจตนาชักจูงให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศกระทำตามที่ตนบอก ซึ่งพบในพฤติกรรมพูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ พฤติกรรมการพยายามพูดถึงหนังหรือรายการที่มีฉากอนาจาร พฤติกรรมการพยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรม พฤติกรรมการพยายามชวนให้ดูหนังหรือสื่อลามกให้ดู เช่น “แม่สาวน้อย สนใจไปจุกกฐักกับพี่มั๊ย?” “ไปนอนด้วยไหม” “เฮ้ย! ไปดูหนังไปกัน” “ชุดของมั๊ยน้อง” “ลองดูสิ น่าสนใจนะ”

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากวัจนกรรมเชิญชวนแล้ว ยังพบวัจนกรรมตำหนิและวัจนกรรมชื่นชมที่ผู้คุกคามทางเพศนำมาใช้ในการคุกคามทางเพศ กล่าวคือ จากข้อมูลพบการตำหนิในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งพบในพฤติกรรมพูดตีชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้าไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่ไม่เหมาะสม การตำหนิว่ากระโปรงและกางเกงมีขนาดสั้นเกินไป การใส่เสื้อที่มีคอกว้างหรือรัดรูปจนเกินไป ซึ่งมักแสดงการตำหนิในรูปแบบประโยคคำถาม ดังตัวอย่างเช่น “กระโปรงสั้นไปไหม” “ทำไมใส่เสื้อคอกว้างจัง” “ทำไมใส่เสื้อรัดรูปจัง” วัจนกรรมตำหนิเป็นการคุกคามทางเพศที่แสดงถึงอำนาจของผู้คุกคามทางเพศอย่างชัดเจน เนื่องจากตามหลักเกณฑ์ของเซอร์ล (Searle, 1969) ผู้ตำหนิมักมีอำนาจมากกว่าจึงจะสามารถตำหนิอีกฝ่ายได้ สะท้อนให้เห็นว่าในการคุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศเห็นว่าตนมีอำนาจจึงสามารถวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น และนอกจากการใช้วัจนกรรมตำหนิแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศให้ข้อมูลว่า การใช้วัจนกรรมชื่นชม จัดว่าเป็นการคุกคามทางเพศเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การชม เช่น “แต่งตัวน่ารักจังนะน้อง” “หน้าตาดีนะเรานะ” “หุ่นแบบนี้ใส่อะไรก็สวย” “วันนี้แต่งตัวสวยนะ” การชมดังกล่าวไม่จำเป็นว่าจะสร้างความพึงพอใจกับอีกฝ่ายทุกครั้งเสมอ การชมอาจทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอึดอัดใจกับคำพูดดังกล่าว ดังนั้น ในการศึกษาการคุกคามทางเพศต่อไปควรศึกษาร่วมกับการใช้ทำนองเสียง น้ำเสียง ของผู้ส่งสารที่สื่อถึงการคุกคามทางเพศ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของงานวิจัยนี้ที่ไม่สามารถทราบข้อมูลดังกล่าวได้ เพราะหากเพิ่มน้ำเสียงและบริบทในการสนทนา การชมสามารถกลายเป็นการคุกคามทางเพศได้เช่นเดียวกัน

นอกจากการคุกคามทางวจนภาษาแล้ว ผู้คุกคามทางเพศยังใช้วจนภาษาในการคุกคามทางเพศเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการจับเนื้อต้องตัว เช่น การจับมือ การโอบ การพิงไหล่ การเดินชน การใช้สายตามองเรื้อนร้างผู้ถูกคุกคาม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ผู้คุกคามทางเพศอาจฉวยโอกาสของการพูดคุย หรืออำนาจทางตำแหน่งหน้าที่การงานในการแสดงพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ถึงแม้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการคุกคามในระดับที่ไม่รุนแรง ไม่ก่อให้เกิดการเจ็บปวดทรมานร่างกาย แต่มีผลต่อสภาพจิตใจ หากผู้ถูกคุกคามยอมให้เกิดขึ้นหนึ่งครั้งก็จะทำให้เกิดการคุกคามทางเพศในลักษณะนี้ต่อไปและเพิ่มความรุนแรงของการคุกคามมากขึ้นเรื่อยๆ

สรุป มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศเปรียบเทียบการคุกคามทางเพศหรือผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นเสมือนวัตถุ สิ่งของ อาหาร หรือสัตว์ ที่สื่อถึงเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น การคุกคามทางเพศเป็นการแสดงอำนาจหรือความต้องการครอบงำผู้ถูกคุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยการใช้ภาษาล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศใช้วจนภาษาในการคุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการจ้องมองเรื้อนร้าง การสัมผัสร่างกาย การฉวยโอกาสแตะต้องตัวในการทำงานหรือการสนทนาร่วมกัน รวมถึงการกระทำโดยใช้ตำแหน่ง หน้าที่การงานโดยมิชอบในการล่วงเกินบุคคลอื่น

หลังจากที่ได้วิเคราะห์มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศแล้ว ต่อไปผู้วิจัยขอนำเสนอมุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

2) มุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

จากผลการวิเคราะห์หลักวิธีการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศมีการโต้ตอบที่แตกต่างจากเดิม กล่าวคือ ในสังคมไทยสมัยก่อน จากผลการวิจัยของธีรพงษ์ บัวหล้ม (2544: 162) ที่ศึกษารูปแบบทางพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์กรภาครัฐ โดยพบว่า การโต้ตอบกลับของผู้ถูกคุกคามทางเพศส่วนใหญ่เลือกอดทนรับสภาพปัญหา พฤติกรรมการโต้ตอบจึงเป็นไปลักษณะที่หนีปัญหา เช่น การเดินหนี การเงี้ยว การเลี่ยงการเผชิญหน้า และจากการโต้ตอบกลับในลักษณะดังกล่าวกลับยิ่งทำให้สถานการณ์คุกคามทางเพศยิ่งรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ผลจากงานวิจัยของธีรพงษ์ บัวหล้ม แตกต่างจากงานวิจัยนี้ คือ ถึงแม้ว่าจากผลการวิเคราะห์การโต้ตอบกลับของผู้ถูกคุกคามทางเพศยังคงพบการโต้ตอบด้วยการเดินหนีและเงี้ยวร่วมด้วย แต่ผู้ถูกคุกคาม

ทางเพศมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเมื่อถูกคุกคามทางเพศ จากข้อมูลพบการโต้ตอบด้วยการใช้วัจนกรรมประชดประชัน วัจนกรรมการปฏิเสธ วัจนกรรมการข่มขู่ ผู้ถูกคุกคามทางเพศมีการโต้ตอบกลับอย่างชัดเจน เช่น

วัจนกรรมประชดประชัน ที่พบในพฤติกรรมการพูดเรื่องตลกกลามหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศ จากข้อมูลพบการโต้ตอบที่ทำให้ผู้คุกคามทางเพศรู้สึกว่า การพูดของผู้คุกคามทางเพศ ไม่กระทบหรือรู้สึกกลัวต่อการคุกคามทางเพศ กลับมีการโต้ตอบเหมือนการพูดคุยทั่วไป กล่าวคือ ผู้ถูกคุกคามใช้การประชดประชันโดยการเปลี่ยนเรื่องจากการคุกคามทางเพศให้เปลี่ยนเป็นการพูดคุยในเรื่องอื่นๆ

(116) ผู้คุกคาม : “อยากกินส้มจ้ง (ชื่อส้ม)”

ผู้ถูกคุกคาม : “แถวนี้ไม่มีขายค่ะต้องไปตลาดสด”

จากตัวอย่าง (116) ผู้คุกคามกล่าวว่า “อยากกินส้มจ้ง” หมายถึง ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับคนชื่อส้ม ซึ่งเป็นการคุกคามทางเพศ แต่ผู้ถูกคุกคาม (คนชื่อส้ม) ได้ตอบโดยกล่าวว่า “แถวนี้ไม่มีขายค่ะต้องไปตลาดสด” หมายถึง ถ้าอยากกินส้มซึ่งเป็นผลไม้ต้องไปซื้อที่ตลาด ผู้ถูกคุกคามได้เปลี่ยนเรื่องจากการคุกคามทางเพศให้เป็นเรื่องการซื้อ ขายสินค้า ทำให้ผู้คุกคามรู้สึกว่า การคุกคามทางเพศนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อผู้ถูกคุกคาม อีกทั้งยังใช้การประชดประชันผู้คุกคาม ด้วยการใช้คำว่า “ส้ม” ต่างความหมายกันนั่นเอง

วัจนกรรมปฏิเสธ ซึ่งพบในแถบทุกพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ผู้ถูกคุกคามทางเพศกล่าวที่จะตอบปฏิเสธ ดังตัวอย่าง

(117) ผู้คุกคาม : “เคยโดนรี่ยังน้องสาว”

ผู้ถูกคุกคาม : “ไม่เคย”

จากตัวอย่าง (117) ผู้ถูกคุกคามใช้การปฏิเสธเมื่อถูกคุกคามทางเพศ เมื่อผู้ถูกคุกคามถูกถามเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ คือ “เคยโดนรี่ยังน้องสาว” ผู้ถูกคุกคามจะแสดงการปฏิเสธโดยการไม่ตอบรับการถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดย คำว่า “ไม่เคย”

วัจนกรรมการข่มขู่ จากข้อมูลพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้วัจนกรรมนี้ในพฤติกรรมที่มีการคุกคามทางเพศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือพฤติกรรมที่ถือเป็นการกระทำความผิดทางกฎหมาย และการข่มขู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย เช่น พฤติกรรมพยายามจูบ / ข่มขืน พฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังตัวอย่าง

(118) ผู้คุกคาม : “ถ้าไม่อยากติด E คุณต้องนอนกับผม”

ผู้ถูกคุกคาม : “ตกก็ตกค่ะ ฉันจะแจ้งตำรวจ ขอหาข่มขู่”

จากตัวอย่าง (118) ผู้ถูกคุกคามใช้การข่มขู่ เพื่อต้องการให้ผู้ถูกคุมขังหยุดการคุกคามทางเพศ โดยจะพยายามบอกผลเสียหรือสิ่งที่ผู้ถูกคุมขังไม่ต้องการ คือ “จะแจ้งความ” ให้ผู้ถูกคุมขังรู้สึกเกรงหรือกลัว เนื่องจากผู้ถูกคุมขังมักเป็นผู้บังคับบัญชา หรืออาจารย์ ซึ่งหากมีการดำเนินคดีทางกฎหมายจะส่งผลกระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่การงาน

นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศได้ตอบการคุกคามทางเพศ โดยการถามกลับด้วยการตั้งคำถามย้อนกลับไปยังผู้ถูกคุมขังเพื่อจบการสนทนา เป็นการตั้งคำถามที่มีได้ต้องการคำตอบแต่อย่างใด บางครั้งเป็นการโต้ตอบที่ทำให้เป็นเรื่องน่าขำ ซึ่งทำให้การคุกคามทางเพศนั้น ดูด้อยลง ผู้ถูกคุมขังมิได้มีอำนาจเหนือผู้ถูกคุกคามแต่อย่างใด และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการถามกลับในหลายพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ดังตัวอย่าง

(119) ผู้ถูกคุกคาม : “เสื้อจะปริแล้วมั้ง”

ผู้ถูกคุกคาม : “แล้วจะซื้อใหม่ให้ม๊ย”

จากตัวอย่าง (119) คำตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ว่า “แล้วจะซื้อใหม่ให้ม๊ย” ซึ่งเป็น การโต้ตอบแบบตั้งคำถามย้อนกลับไปยังผู้ถูกคุมขังเพื่อจบการสนทนา เป็นการตั้งคำถามที่มีได้ต้องการคำตอบแต่อย่างใด

จะเห็นได้ว่าการสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โลกมีการเปลี่ยนแปลงไป คนในสังคมก็เปลี่ยนแปลงตามจากเดิมการคุกคามทางเพศเป็นเรื่องน่าอาย ต้องปกปิดไม่ให้ใครรู้ เนื่องจากจะสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งตนเองและวงศ์ตระกูล ปัจจุบันทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีช่วยในการเก็บหลักฐานต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะการถ่ายคลิปวิดีโอจากโทรศัพท์มือถือ จากไอแพด หรือการอัดเสียงต่างๆ เพื่อเป็นหลักฐานในการยืนยันการกระทำผิดได้ การเผยแพร่การกระทำผิดในสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างรวดเร็ว และการสร้างความอับอายกลับไปยังผู้ถูกคุมขังได้อย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน จึงทำให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศมีมุมมองในการโต้ตอบเปลี่ยนแปลงไปจากผู้รับการกระทำมาเป็นผู้โต้ตอบกลับการกระทำด้วยความรุนแรงเช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการคุกคามที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์วรรณ แซ่ปั้ง (2552: 95-96) ที่ศึกษาพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในสถานที่ทำงาน: กรณีศึกษาพยาบาลโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โดยพบว่าวิธีการเผชิญปัญหาที่พยาบาลใช้เมื่อถูกคุกคามทางเพศ เป็นการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา คือ การเล่าความรู้สึกของตนเองให้กับคนใกล้ชิดฟัง และการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นทางด้านอารมณ์ คือ แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาถึงความไม่พอใจต่อผู้คุกคาม นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบข้อสังเกตของ

การคุกคามทางเพศ คือ ผู้คุกคามทางเพศมีการคุกคามทางเพศด้วยการใช้วัจนกรรมการชม ผู้ถูกคุกคามทางเพศได้ตอบกลับด้วยการใช้วัจนกรรมขอบคุณ เช่น

(120) ผู้คุกคาม : “แต่งตัวน่ารักจังนะน้อง”

ผู้ถูกคุกคาม : “ขอบคุณค่ะ”

จากตัวอย่าง (120) เห็นได้ว่าในปัจจุบันผู้ถูกคุกคามทางเพศไม่เพียงแต่ปรับให้เกิดการผู้กับการคุกคามทางเพศแล้ว ยังใช้การโต้ตอบกลับที่เป็นคู่ถ้อยคำที่ปรากฏขึ้นจริงกับวัจนกรรมการชม คือ การตอบรับคำชม ซึ่งก็คือ การกล่าวขอบคุณ นั่นเอง

ถึงแม้ว่าในงานวิจัยนี้ มิได้ทำการศึกษาว่าการโต้ตอบแบบใดที่ทำให้ลดการคุกคามทางเพศลด แต่จากผลการศึกษาพบว่า การโต้ตอบกลับดีกว่าการนิ่งเงียบหรือไม่ได้ตอบ ดังเห็นได้จากโต้ตอบที่มีแนวโน้มใช้ความรุนแรงมากขึ้นกับผู้คุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี การใช้คำสรรพนามที่ไม่สุภาพ การใช้คำหยาบคาย และพบได้จากการใช้วัจนกรรม คือ ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้การปฏิเสธ การข่มขู่ ประชดประชัน และการถามกลับ หรือแม้กระทั่งใช้การขอบคุณ เมื่อถูกคุกคามทางเพศ การโต้ตอบเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าอำนาจในการคุกคามทางเพศลดลงกว่าเดิม ผู้ถูกคุกคามทางเพศมิได้กลัวการคุกคามทางเพศและหนีปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนในสมัยก่อน

สรุป มุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศมีการเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกคุกคามทางเพศไม่นิ่งเงียบและเดินหนีจากการคุกคามทางเพศหรือปล่อยให้ผู้คุกคามทางเพศมีอำนาจเหนือตน ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้กลวิธีการโต้ตอบกลับ โดยการเปลี่ยนตนเองจากผู้รับการกระทำเป็นผู้โต้ตอบการกระทำ ซึ่งระดับของการโต้ตอบจะสอดคล้องไปกับความรุนแรงของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

ในบทถัดไป ผู้วิจัยจะนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลสรุปและการอภิปรายผล การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ กับมุมมองของการคุกคามทางเพศ และนำเสนอข้อเสนอนี้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศและกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการคุกคามทางเพศจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในปี การศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 353 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ และวิเคราะห์ วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบ

กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ได้แก่

- 1) กลวิธีทางวาทกรรมสัมพันธ์ ประกอบด้วย
 - 1.1 การใช้คำคุณศัพท์ขยายคำนาม
 - 1.2 การสร้างเงื่อนไข
- 2) กลวิธีทางศัพท์ ประกอบด้วย
 - 2.1 การใช้คำเรียกสรรหรืออวัยวะในร่างกาย
 - 2.2 การใช้คำสแลง
- 3) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ประกอบด้วย
 - 3.1 อุปลักษณ์
 - 3.1.1 อุปลักษณ์กิริยาอาการ
 - 3.1.2 อุปลักษณ์สิ่งของ
 - 3.1.3 อุปลักษณ์อาหาร
 - 3.1.4 อุปลักษณ์สัตว์
 - 3.1.5 อุปลักษณ์ทางการแพทย์
 - 3.2 วัจนกรรม
 - 3.2.1 วัจนกรรมเชิญชวน

3.2.2 วจนกรรมขึ้นชม

3.2.3 วจนกรรมตำหนิ

3.3 การใช้เสียงสื่อการคุกคามทางเพศ

3.4 การใช้ขอวจนภาษา

กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ได้แก่

1) กลวิธีทางศัพท์ ประกอบด้วย

1.1 การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี

1.2 การใช้คำสรรพนามที่ไม่สุภาพ

1.3 การใช้คำหยาบคาย

2) กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ประกอบด้วย

2.1 การใช้ขอวจนภาษา

2.1.1 การใช้ความเจียม

2.1.2 การเดินหนี

2.2 วจนกรรม

2.2.1 วจนกรรมปฏิเสธ

2.2.2 วจนกรรมขอบคุณ

2.2.3 วจนกรรมการข่มขู่

2.2.4 วจนกรรมประชดประชัน

2.3 การถามกลับ

ส่วนผลการวิเคราะห์วาทกรรมการคุกคามทางเพศกับมุมมองของสังคม ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์มุมมองเป็น 2 มุมมอง ได้แก่ 1) มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ และ 2) มุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ได้แก่

มุมมองการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศเปรียบการคุกคามทางเพศหรือผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นเสมือนวัตถุ สิ่งของ อาหาร หรือสัตว์ ที่สื่อถึงเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น การคุกคามทางเพศเป็นการแสดงอำนาจหรือความต้องการครอบงำผู้ถูกคุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยการใช้ภาษาล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ผู้คุกคามทางเพศใช้ขอวจนภาษาในการคุกคามทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการจ้องมองเรื้อนร่าง การสัมผัสร่างกาย

การขวยโอกาสแต่ต้องตัวในการทำงานหรือการสนทนาร่วมกัน รวมถึงการกระทำโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานโดยมิชอบในการล่วงเกินบุคคลอื่น

มุมมองของการโต้ตอบการคุกคามทางเพศของผู้ถูกคุกคามทางเพศมีการเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกคุกคามทางเพศไม่นั่งเฉยและเดินหนีจากการคุกคามทางเพศหรือปล่อยให้ผู้คุกคามทางเพศมีอำนาจเหนือตน ผู้ถูกคุกคามทางเพศใช้กลวิธีการโต้ตอบกลับ โดยการเปลี่ยนตนเองจากผู้รับการกระทำเป็นผู้ได้ตอบการกระทำ ซึ่งระดับของการโต้ตอบจะสอดคล้องไปกับความรุนแรงของพฤติกรรม การคุกคามทางเพศ

5.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศ กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ และมุมมองของการคุกคามทางเพศ

จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศเห็นได้ว่าลักษณะภาษาที่เกิดขึ้นมีได้สะท้อนเพียงแต่การสื่อความหมายในทางเพศเท่านั้น แต่ยังไม่สะท้อนให้เห็นมุมมองทางความคิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศของผู้คุกคามทางเพศและมุมมองของผู้ถูกคุกคามทางเพศ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบทั้งความสัมพันธ์กันระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ และความไม่สัมพันธ์กันระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศที่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบการใช้กลวิธีที่สอดคล้องกันในการปฏิสัมพันธ์ คือ หากผู้คุกคามทางเพศใช้กลวิธีการใช้วจนกรรมากรชม ผู้ถูกคุกคามทางเพศมักเลือกใช้วัจนกรรมากรขอบคุณในการโต้ตอบ เช่น

(1) ผู้คุกคาม : “สวยจัง”

ผู้ถูกคุกคาม : “ขอบคุณ”

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ที่พบและมีความชัดเจนมีเพียงประเภทเดียวเท่านั้น เนื่องจากต้องขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสถานการณ์การคุกคามทางเพศเป็นหลัก

2) กลวิธีการใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศกับการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เมื่อถูกคุกคามทางเพศกลไกการแก้ไขปัญหาและการเผชิญหน้ากับสถานการณ์การคุกคามทางเพศของแต่ละคนจะมีการโต้ตอบที่แตกต่างกันไป ไม่ยึดติดว่าหากผู้คุกคามทางเพศใช้กลวิธี ก ในการคุกคามทางเพศ ผู้ถูกคุกคามทางเพศต้องโต้ตอบกลับด้วยกลวิธี ข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(2) กลวิธีของผู้คุกคามทางเพศ

กลวิธีการใช้คำเรียกลีเกะหรืออวยวะในร่างกาย

ผู้คุกคาม : “หน้าอกเธอใหญ่จัง”

ผู้คุกคาม : “ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก”

ผู้คุกคาม : “นมใหญ่จัง”

ผู้คุกคาม : “ขาขาวมากเลย”

ผู้คุกคาม : “อกสวยจัง”

กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ

1) การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี

ผู้ถูกคุกคาม : “ไปดูหน้าอกแม่เธอไป”

2) การใช้คำหยาบคาย

ผู้ถูกคุกคาม : “ไอ้เหี้ย”

3) การใช้วัจนกรรมประชด

ผู้ถูกคุกคาม : “ของแม่ให้มา”

4) การถามกลับ

ผู้ถูกคุกคาม : “เออ แล้วไง?”

5) การใช้ความเงียบ

ผู้ถูกคุกคาม : เงียบ

จากตัวอย่าง (2) แสดงให้เห็นว่าการใช้กลวิธีในการคุกคามทางเพศ 1 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้คำเรียกลีเกะหรืออวยวะในร่างกาย สามารถเกิดการโต้ตอบจากผู้ถูกคุกคามทางเพศได้ถึง 5 กลวิธี คือ 1) การโต้ตอบด้วยคำหยาบคาย 2) การใช้คำอ้างถึงบิดามารดาหรือบุพการี 3) การใช้วัจนกรรมประชดประชัน 4) การถามกลับ และ 5) การใช้ความเงียบ กลวิธีการโต้ตอบกลับขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสถานการณ์และประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ถูกคุกคามแต่ละคน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าระหว่างกลวิธีที่ใช้ภาษาของผู้คุกคามทางเพศและกลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งพบในกลวิธีการสร้างเงื่อนไข โดยมักพบในพฤติกรรมการข่มขู่ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าไม่มีความสัมพันธ์เชิงผู้สวามีหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย พฤติกรรมการรับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน / เกรดหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าตอบสนองความต้องการเชิงผู้สวามี พฤติกรรมที่ทำให้เสียหน้าในการทำงาน / การเรียน เมื่อไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงผู้สวามี และพฤติกรรมพยายามทำลายชื่อเสียง เมื่อไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงผู้สวามี เนื่องจากผู้สร้างเงื่อนไขหรือผู้คุกคามทางเพศมักมีตำแหน่งหน้าที่การงาน

สูงกว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งอาจเป็นผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา อาจารย์กับลูกศิษย์ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(3) กลวิธีของผู้คุกคามทางเพศ	กลวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศ
กลวิธีการสร้างเงื่อนไข	1) วิจารณ์กรมประทศประทศ
ผู้คุกคาม : “ถ้าให้ทำนะ จะให้เกรดเอเลย”	ผู้ถูกคุกคาม : “ตกยังดีชะกว่าครับ”
ผู้คุกคาม : “ถ้าให้ทำนะ จะแฉเรื่องเธอกลับแฟน”	2) วิจารณ์กรมการช่มชู่ ผู้ถูกคุกคาม : “ถ้าคุณทำอย่างนั้น อย่าหวังจะได้กลับบ้านครบ 32”
ผู้คุกคาม : “ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะโดนไล่ออก”	3) การใช้ความเจียบ ผู้ถูกคุกคาม : เจียบ

จากตัวอย่าง (3) แสดงให้เห็นว่าการใช้อำนาจจากกลวิธีการสร้างเงื่อนไขของผู้คุกคามทางเพศ สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมยังมีการแสวงหาความต้องการทางเพศโดยอาศัยอำนาจเป็นเครื่องมือ ซึ่งการใช้อำนาจในลักษณะนี้ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มีขอบ ส่งผลกระทบถึงผู้ถูกคุกคามทางเพศซึ่งไม่มีอำนาจในการต่อรองเป็นอย่างมาก เนื่องจากการคุกคามทางเพศในลักษณะนี้สามารถเกิดทั้งในสถานที่ทำงานและสถานศึกษา หากผู้ถูกคุกคามทางเพศปฏิเสธเงื่อนไขนี้ อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการเรียน รวมถึงสภาพจิตใจของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ดังที่บราวน์และแคสเสดี (Bravo; & Cassidy. 1992: 41-50) กล่าวถึงผลกระทบจากการคุกคามทางเพศต่อสภาพจิตใจ นั่นคือ ทำให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศมีภาวะสงสัยตนเองว่าทำไมต้องเป็นเรา รู้สึกอับอาย มีภาวะซึมเศร้า มีอาการวิตกกังวล ใจไม่ไว้ใจสังคมรอบข้าง มีอารมณ์ฉุนเฉียว เป็นต้น อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อร่างกาย เช่น ร่างกายมีความเครียด นอนไม่หลับ รับประทานอาหารไม่ได้ มีอาการอ่อนล้า ส่วนด้านผลกระทบต่อการทำงานหรือการเรียน ผู้ถูกคุกคามทางเพศมักขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานหรือการเรียน ขาดงานหรือขาดเรียนบ่อยขึ้น มีผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานหรือการเรียนลดลง รวมถึงเพิ่มอัตราการลาออกอีกด้วย อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสร้างเงื่อนไขทางเพศไม่ได้ทำให้บรรลุความต้องการจากผู้ถูกคุกคามทางเพศเสมอไป เนื่องจากจากข้อมูลพบการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศหลากหลายกลวิธี เช่น วิจารณ์กรมประทศประทศ วิจารณ์กรมการช่มชู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า

ปัจจุบันผู้ถูกคุกคามทางเพศมีความเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ผู้ถูกคุกคามทางเพศได้เรียนรู้และรับรู้วิธีหรือสิทธิในการปกป้องสิทธิ์ของตนเองและปกป้องการล่วงละเมิดต่างๆ มากขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ตาม การคุกคามทางเพศก็ยังเป็นภัยมืดที่แฝงอยู่ในชีวิตประจำวันมากมาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการโต้ตอบของผู้ถูกคุกคามทางเพศที่มีการโต้ตอบที่เปลี่ยนแปลงไป การใช้ภาษามีระดับความรุนแรงมากขึ้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ อาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตซึ่งถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ มีความกล้ามากขึ้น และเป็นบุคคลที่ได้รับความรู้เรื่องสื่อเทคโนโลยีต่างๆ รู้จักการเผยแพร่ข่าวสารในสังคมออนไลน์ และได้รับการเรียนรู้การป้องกันตนเองจากสื่อต่างๆ จึงทำให้กล้าที่จะตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์การคุกคามทางเพศที่แรง กล้าที่จะเป็นผู้โต้ตอบมากกว่าจะเป็นผู้รับการกระทำแต่เพียงผู้เดียว

จากงานวิจัยนี้มีแนวทางการปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการถูกคุกคามทางเพศ ดังต่อไปนี้

หลีกเลี่ยงปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการคุกคามทางเพศ เช่น ควรการแต่งกายให้มิดชิดเหมาะสม ไม่อยู่ในที่เปลี่ยว หรือที่รโหฐานสองต่อสอง เป็นต้น และหากเกิดการเผชิญหน้ากับการคุกคามทางเพศ ผู้ถูกคุกคามทางเพศต้องมีการโต้ตอบกลับ เพื่อให้ผู้คุกคามทางเพศรู้สึกว่าได้มีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกคุกคามทางเพศ เช่น การโต้ตอบด้วยการขอบคุณ เปรียบเสมือนการได้รับสิ่งดีๆ ทำให้รู้สึกว่าได้ถูกคุกคาม ซึ่งเป็นการลดอำนาจและทำให้ผู้ถูกคุกคามทางเพศรู้สึกว่า การคุกคามทางเพศไม่ประสบความสำเร็จ การโต้ตอบด้วยการข่มขู่ อ้างกฎหมาย เป็นการแสดงความไม่เกรงกลัวต่อการคุกคามทางเพศ ทำให้ผู้คุกคามทางเพศรู้สึกกลัวต่อผลที่จะตามมาของการข่มขู่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การเก็บข้อมูลการคุกคามทางเพศเป็นเรื่องที่ยากมาก เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับเพศ ข้อมูลของผู้ถูกคุกคามทางเพศต้องเป็นความลับ การไม่ต้องการเปิดเผยตนเอง ทำให้การเก็บข้อมูลในช่วงเริ่มแรกเป็นไปได้ยากลำบาก และไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ผนวกกับการเก็บข้อมูลที่ยังไม่เป็นระบบของหน่วยงานที่ผู้วิจัยขอข้อมูลในเบื้องต้น สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้จึงเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยต่อไป ควรตระหนักถึงวิธีการเก็บข้อมูลและวางแผนในการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2. การเก็บข้อมูลการคุกคามทางเพศควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงและสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

3. ในปัจจุบันไม่เพียงแต่เพศหญิงเท่านั้นที่ถูกคุกคาม ทุกเพศมีความเสี่ยงในการถูกคุกคาม ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาทั้งเพศหญิง เพศชาย และเพศที่สาม รวมถึงการเปรียบเทียบเรื่องเพศ วัฒนธรรม และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การศึกษาการคุกคามทางเพศควรทำการศึกษาในการสื่อสารบริบทอื่นด้วย เช่น การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงพิจารณาการใช้ภาษาร่วมกับการวิเคราะห์ทางจิตวิทยา เพื่อให้เข้าถึงและเข้าใจผู้คุกคามและผู้ถูกคุกคามทางเพศเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมณี และโสรัจจ์ หงส์ดารมณี. (2549). วาทกรรมกับภาคใต้และความรุนแรงในสังคมไทย ใน กฤษดาวรรณ หงส์ดารมณี และจันทิมา เอี่ยมมานนท์. *มองสังคมผ่านวาทกรรม*. หน้า 103-134. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ครูพละโรจิต! ล่อลวงข่มขืนนักเรียนชาย 12 คน. (2555, 6 มิถุนายน). สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2555, จาก <http://news.sanook.com/1121858/>
- แจ๊ดดีด ปถ. รัฐสภาขึ้น - ขี้ ขรก.ลาว ซี 5. (2553, 10 สิงหาคม). ข่าวสด. หน้า 1.
- ชุดาปณี ชีบายาม่า. (2548). *ประสบการณ์ถูกคุกคามทางเพศจากการทำงาน : กรณีศึกษาลูกเรือของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สตรีศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอราฟ. (2543). *วาทกรรมกับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- ดลนภา โง่นใจรักษ์. (2546). *การศึกษาวิเคราะห์อุปลักษณะเรื่องเพศในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2542, 20 สิงหาคม). *การล่วงเกินทางเพศ. รายงานการเสวนาเรื่อง เอกสิทธิและการคุ้มครองกันทางการชู้ต กับกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน*. โรงแรมดิเอ็มเพรส กรุงเทพฯ.
- ทิพย์วรรณ แซ่ป้ง. (2552). *พฤติกรรมการคุกคามทางเพศในสถานที่ทำงาน: กรณีศึกษาพยาบาลโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนามนุษย์และสังคม). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรพงศ์ บัวหล้ม้า. (2544). *รูปแบบทางพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในองค์กรภาครัฐ*. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นศ.ข้ามเพศ ร้อง ศธ. ขอแต่งตั้งหญิง พิธีรับปริญญา. (2552, 11 ธันวาคม 2552). *ไทยรัฐ*. หน้า 1.
- นันทวัฒน์ อาศิริพจนกุล. (2551). *การสื่อสารเพื่อจัดการภาวะคุกคามทางเพศในกิจกรรมส่งเสริมการตลาด*. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (วาทวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นายกสภามาคม พนง.ต้อนรับฯ – แอร์โฮสเตรสเย็น 7 ข้อร้องเรียนต่อ ปธ.กก.สิทธิฯ. (2549, 18

พฤษภาคม. ผู้จัดการ. หน้า 1.

พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2525 มาตรา 276. (2525, 6

สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 99 ตอนที่ 108. หน้า 5.

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. (2541, 20 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 115.

ตอนที่ 8ก. หน้า 5.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551. (2553, 28 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 127. ตอนที่ 59 ก. หน้า 14-16

ภาค 6 สิ่งแต่งทันที เพ็ชรลูกใต้ โดนตัดต่อคลิป. (2553, 23 กันยายน). ไทยรัฐ. หน้า 1.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ:

ธนาพรส.

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2547). วัฒนธรรมการบริโภคในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

วิมนา ธรรมปรีชา. (2533). การคุกคามทางเพศ. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมวิทยาและ

มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สาวิตรี ศทวณิช. (2549). วาทกรรมศึกษาเพื่อการวิจัยทางสังคม: กรอบทฤษฎีเพื่อการวิจัยเชิง
ประจักษ์ ใน กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และจันทิมา เขียวมานนท์. มองสังคมผ่านวาท
กรรม. หน้า 23-48. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพ กริ่งรัมย์. (2555). กลวิธีโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ.2554 ของ
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรพิน ชูชม; นพวรรณ โชติบัณฑิต; อัจฉรา สุขารมณ. (2546). การลวนลามทางเพศของนิสิต
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

อรพินทร์ สพอโชคชัย. (2542). เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องกระบวนการยุติธรรมกับความรุนแรง
ที่เกิดขึ้น จัดโดยสถาบันกฎหมายอาญา วันที่ 17 กันยายน 2542 ณ โรงแรมเดอะแกรนด์
กรุงเทพฯ.

- อรวรรณ ปิลาฉน์โอวาท. (2546). *กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Brandenbrug, Judith. (1997). *Confronting Sexual Harassment : What schools and colleges can do*. New York : Teacher College Press.
- Bravo, Ellen; & Cassedy, Ellen. (1992). *The 9 to 5 Guide to Combating Sexual Harassment*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Brown, Penelope; & Levinson, Stephen C. (1987). *Politeness: some Universals in Language Usage*. Great Britain: Athenxum Press Ltd, Gates head, Tyne & Wear.
- Cochrane, J. (1993). *Sexual respect and sexual assault*. New York: McGrawHill.
- Fairclough, Norman. (1995). *Critical Discourses Analysis: The Critical Study of Language*. London: Longman.
- . (1995). *Discourses and Social Change*. 2nd. (ed.). Cambridge: Cambridge Press.
- Farley, Lin. (1978). *Sexual Shakedown: The Sexual Harassment of Women on the Job*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Farley, Robert H. (1982, Fall). Sexual Harassment : Critical Review of Legal Cases with General Principles and Preventive Measures. *Personal Psychology*. 35(3): 583-600.
- Fitzgerald, L. F., & Shullman, S. L. (1985). *The development and validation of an objectively scored measure of sexual harassment*. Paper presented at annual meeting of the American Psychological Association: Los Angeles.
- Fitzgerald, L.F., et al. (1988). The dimensions and extent of sexual harassment in higher education and the workplace. *Journal of Vocational Behavior*. 32:152-175.
- Hazel, Houghton-James. (1995). *Sexual Harassment*. London: Cavendish.
- Jandt, Fred E. (1995). *Intercultural Communication: An Introduction*. California: SAGE.
- Keyton, Joann; & Menzie, Kathy. (2007, March). Sexually Harassing Messages: Decoding Workplace Conversation. *Communication Studies*. 58(1):87-103.
- Mackinnon, Catharine A. (1979). *Sexual Harassment of Working Women*. New Havens Yale University United States of America: The Murray Printed.
- Searle, John R. (1969). *Speech Acts*. Cambridge University Press.

- Songthama Intachakra. (2001). *Linguistics Politeness in British English and Thai: A comparative analysis of three expressive Speech Acts*. Dissertation, Ph.D. (Linguists). London: Queen Mary and Westfield College University of London. Photocopies.
- Till, F. (1980). *Sexual harassment: A report on the sexual harassment of students*. Washington DC: National Advisory Council on Women's Educational Programs.
- Tylor Tyler.A; & Boxer.D. (1996). Sexual harassment? Cross-cultural/cross-linguistic perspectives. *Discourse & Society*. 7:107-133.
- van Dijk, T.A. (1997). Discourse as Interaction in Society. In T.A. van Dijk (ed.). *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. 2 :1-37. London: Sage.
- Van Dijk, T. A.. (1997). Discourse as Social Interaction. *In Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. 2. London: SAGE.
- Yieke, Felicia. (2004). Sexual Harassment in the Workplace: A Case for Linguistic and Sexual Politics?. *Journal of Cultural Studies*. 6(2):175-196.

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

คำชี้แจง แบบสำรวจชุดนี้เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นกรอบในสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการคุกคามทางเพศต่อไป

ตอนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ

1. เพศ: ชาย หญิง
2. อายุ:ปี
3. การศึกษา: ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2: ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และในกรณีที่ท่านเลือกคำตอบ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” โปรดระบุ เหตุผล ในช่องหมายเหตุ

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	หมายเหตุ ในกรณีที่ท่านเลือกคำตอบ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” โปรดระบุเหตุผล
1. พูดเรื่องตลกกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน				
2. พูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน				
3. พยายามเชื้อเชิญ/ชักชวนให้ไปเที่ยวหรือรับประทานอาหารด้วย				
4. พยายามพูดจีบท่าน				
5. เสนอให้นั่งรถไปด้วยกัน				
6. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน				
7. ทำเสียงนารังเกียจสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน				
8. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน				
9. พยายามสอบถามเกี่ยวกับความผิดหวัง ความพลัดพรากในความ รักของท่าน และแกล้งทำเป็นเห็นอกเห็นใจ				
10. เรียกท่านด้วยคำที่แสดงความรัก เช่น “ที่รัก” “สุดที่รัก”				
11. พยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจารกับท่าน				
12. แก้งานของท่านบ่อยครั้ง เพื่อให้ท่านมาพบหลายๆ ครั้ง โดยอ้าง				

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	หมายเหตุ ในกรณีที่ท่านเลือกคำตอบ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่แน่ใจ” โปรดระบุเหตุผล
ว่าท่านทำงานผิดพลาด เพื่อจะได้อยู่กับท่านนานๆ				
13. ช่มชู้ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มี ความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย				
14. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน				
15. ใช้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ				
16. พยายามโชวนิตยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู				
17. พยายามส่งจดหมายหรือข้อความแสดงความรักถึงท่าน				
18. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอ ผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองความต้องการเชิงชู้สาว				
19. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองตอบ ต่อความต้องการเชิงชู้สาว				
20. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความ ต้องการเชิงชู้สาว				
21. พยายามจับมือท่านขณะที่ยื่นของให้				
22. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน				
23. พยายามแตะต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบพันกฟิงของ เก้าอี้ที่ท่านนั่ง				
24. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขามือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์				
25. พยายามจูบท่าน				
26. พยายามข่มขืนท่าน				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพียงผู้เดียว

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการคุกคามที่ปรากฏในสังคมไทย

ตอนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ: ชาย หญิง
2. อายุ:ปี
3. การศึกษา: ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2: ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

กรุณาเติมประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม และประโยคที่ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด ตามประสบการณ์ของท่านให้มากที่สุด

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
1. พูดเรื่องตลกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน		
2. พูดติชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน		
3. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน		
4. ทำเสียงน่ารังเกียจสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน		
5. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน		
6. พยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีฉากอนาจารกับท่าน		
7. ช่มชู้ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย		
8. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน		

พฤติกรรมการคุกคามทางเพศ	ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
9. ใช้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ		
10. พยายามใช้วิธีนิตยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู		
11. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองความต้องการเชิงชู้สาว		
12. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว		
13. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองตอบต่อความต้องการเชิงชู้สาว		
14. พยายามจับมือท่านขณะที่ยืนของให้		
15. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน		
16. พยายามแตะต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบพันกึ่งของเก้าอี้ที่ท่านนั่ง		
17. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขามือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์		
18. พยายามจูบท่าน		
19. พยายามข่มขืนท่าน		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพียงผู้เดียว

ภาคผนวก ค

ตัวอย่าง การคุกคามทางเพศ

1. พูดเรื่องตลกลามกหรือใช้คำที่สื่อเรื่องเพศกับท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ขาขาวมากเลย	เออแล้วไง?
ไอ้โห! ก้นเธอพิตจัง	อ้อ! เราอ้วนนะ
ฉันชอบหน้าอกเธอมันใหญ่มาก	ไอ้เหี้ย
ก้นน่าจับจัง	เฮ้ย!!
นมมหกหมดแล้ว	ขอบคุณที่เตือนนะ (คุณเห็น)
ไอ้ย ไซ้แลบ	ก็ไม่ได้แต่บ
นมใหญ่จัง	ของแม่ให้มา
หัวนมโผล่!	ชั้นในไม่แห้ง
หัวนมจ้ง	นมแม่มึงสิ
อยากกินส้มจ้ง (ชื่อส้ม)	แถวนี้ไม่มีขายคะต้องไปตลาดสด
ปากหวานจัง ขอชิมหน่อย	ชิมหน้า มึงสิ
เธอหัวก้อยมัย	ฉันหัวข้าว
กินอาหารเผ็ดแล้วร้องเหมือนคนโดนปล้ำเลย	รู้ได้ไง? เคยโดนปล้ำหรอ
ตูดใหญ่ยังกับกะละมัง	
นั่นก้นหรือกะละมังเนี่ย	
รีบกลับไปนอนกเมียหรอวะ	บิดาแกสิ
ไปตีวไปมึง	ไม่เอาอะ อีห้า
ไม้กระดาน	หัวเราะ
แบนจังนี่หน้าหรือหลัง?	ไม่ตอบ
นี่ตูดหรือกะละมัง	แล้วกะละมังบ้านมึงใหญ่เท่าตูดกูมัยละ
แหม! นันนม หรือกระดานได้คลื่นอะ?	เราเล่นก้ำม มันเป็นก้ำมเนื้อ
นมหรือหลัง วะ?	เรื่องของกู
นั่นอะไรอยู่ในเป้าอะ ปลาชะโด รีเปลา(นิ่งเฉย)

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
นั้มนมหรือไข่ดาว	เรื่องของฉัน
เดี่ยวจับฉั้ดยา	(อึ้ง)
นั้มนม หรือกระดาน	กระดานมั้ง
นี่...คุยกันหันหลังให้ทำไม?	เอ่อ.....
อย่าหันหลังให้ได้ใหม่?	เอิบบ
นั้ไม่กระดานหรือ?	เออ!
ไอ้โห ตูดใหญ่เหมือนกะละมัง	ก็แล้วแต่นะ
หันหน้ามาคุยกันสิ	หันแล้ว
หน้ามรัยม นมมหาลัยนะ	แล้วไงอะ
เดี่ยวจับฉั้ดยาเลย	
เคยมีไรกับใครปะ?	ก็เคยนะลองปะ?
เคยตกเบ็ดใหม่?	ไม่เคย!
แม่สาวน้อย สนใจไปสิ้กักรู้กับพี่มั้ย?	ใครน้องแก
คินนี้ว่างมั้ย มาหาหน่อย	--"
วันนี้ช่วยตัวเองยัง	คิดว่าไงละ
ไปนอนด้วยใหม่	เงียบ
นมคั้พะอะไร?	ถามไปทำไม
ใส่เสื้อในสีอะไร	บ้า! ลามก
ใส่ชุดชั้นในสีไรอะ คินนี้?	แล้วมันธุระอะไรของคุณละ
ผมอัดตุ๊ดพี่ได้มั้ยอะ?	ไม่เอาเว้ย! กูไม่ชอบ
เสื้อจะปริแล้วมั้ง	แล้วจะซื้อใหม่ให้มั้ย
เอาหอยไปไกลๆ	พูดเหมือนตัวเองไม่มีหอยนะ
นี่ข้างหน้าหรือข้างหลังเนี่ย	ข้างหน้าด้านสุดแล้ว
กินเหล้าแล้วเธอจะเมา กินเราแล้วเธอจะมัน	อืมอยู่
หอยแมลงภู่ปะ	เงียบ

2. พุดดิชมเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว เสื้อผ้า ของท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เสื้อคอกว้างดีเนอะ	เช็กซีปะหละ
ใส่เสื้อคอกว้าง เห็นไปถึงไหนๆละ?	ทำไมอะ อยากโชว์อะ
ใส่กางเกงขาสั้นอย่างนี้มันน่า...นั้ก!	ตลก!!! โรคจิตปะถามจริง?
ใส่เสื้อรัดรูปจ้งเลย เสื้อปลิ้นหมดแล้ว	!! (ตกใจ)
ใส่กางเกงสั้นจ้งเลย	สั้นหรว?
หทัย! วันนี้ใส่กางเกงสั้นจ้ง	
กระโปรงสั้นนะ	
ทำไมใส่เสื้อรัดรูปจ้ง	ก็ชอบ แล้วใส่ตัวใหญ่มันดูโล่งๆ
กางเกงสั้นไปไหม?	มันเป็นแพชั่น
สั้นจ้ง (ตามอง)	หนักหัวแม่มึงหรว
สั้นไปปะ	ไม่ปะปกติ
กางเกงสั้นเสมอจิมเลย	หนักหัวแม่มึงปะ
หน้าอกเต็งจ้ง	แล้วหนักหัวใครปะ
อกสวยจ้ง	เจียบ
ตูดใหญ่	เช็กซี
นั่นมันคนหรือข้าง	
อ้วนเท่าข้าง	เฉยๆไม่ใส่ใจ
นั่นขาคคนหรือขาข้าง?	แล้วมึงว่ากูเป็นอะไร
นั่นคนหรือแมวน้ำ	แมวน้ำอะไรจะสวยขนาดนี้
ขาคคนหรือขาโต๊ะสนุ่ก?	OMG
ใส่เสื้อชั้นในคัพอะไรเนี่ย	คัพเดียวกับแม่แกม้ง
แต่งตัวน่ารักจ้งนะน้อง	ขอบคุณคะ
วันนี้แต่งตัวสวยนะ	ขอบใจจะ
วันนี้แต่งตัวหล่อนะ	ขอบคุณครับ
พี่ตีใส่เสื้อน่ารักทุกวันเลย	ขอบคุณนะ
หุ่นแบบนี้ใส่อะไรก็สวย	อือ ใจ
สวยนะ	ขอบใจ

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ทำไมแต่งตัวดีจัง	ขอบใจ
ใส่เสื้อตัวนี้ดูอ้วนนะ	จริงอะ
นั่นเสื้อเด็ก หรือคนตัวใหญ่!?	คนตัวเล็ก แต่เสื้อเล็กกว่า
ใส่ชุดนี้แล้วอ้วนนะ	โห จริงอะ

3. ร้องเพลงลามก ในขณะที่อยู่กับท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เห็นหมีหนุม്മัย เห็นหมีหนุม്മัย เห็นหมีหนุม്മัย!	เหม็นมากเลยจ๊ะ
นอนเดี๋ยวตาย นอนเด็งมาเด็งไป	หยุดร้องรำคาญ
บอกมากินนื้ออยากได้กี่ครั้ง	กี่ครั้งก็ยังไม่ไหว
ออกหัวเธอมาเป็นผัวฉัน ออกก้อยนั้นฉันจะเป็นผัวเธอ	นิ่งเฉย
ผัวใครควรจะทำปายแขวน	บ้าจัง
คั้นหูไม่รู้เป็นอะไร?	คั้นมากปะ?

4. ทำเสียงน่ารังเกียจสื่อถึงเรื่องเพศ ขณะคุยโทรศัพท์กับท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
อืด !! อ่าห้!! ใ้วรวว	เป็นอะไร?
ส่งเสียง ซี้ด ซ้ำด	
หายใจแรงๆ	นอนไหม?
ทำเสียง ซี้ด...อ่า...	เสียม!! กตวางสาย
ทำเสียง อี้ อ้า	โลกสวยด้วยมือเราไปก่อนนะคะ
ขอไม่บรรยาย	ฟาย ฟองตาย
อื้อ อ่า	เข้าห้องน้ำก่อนปะเธอ !
อื้อยๆ ซี้ดๆ คิดแล้วฟินอะ	อีโรคจิต ไปฟินกับเสาไฟไป!
เงียนวะ	อะไรของมึง

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ซี้ดดดด...อ่าส์	
ซี้ด!!	ท้องบทสวดมนต์ไป
ทำเสียงกระเส่า เหมือนโรคจิต	นิ่งเฉยใส่ ทำเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น
อ้า...เสียวจ้งเลย	เสียวอะไรของเมิง
ไปนอนด้วยกันมัย คราง	ไม่ตอบวางสาย
จิมิ	พ่อง
อู้วว...เสียวอ่า	...
เสียวจ้งเลย	
ประมาณว่ากินี๊ว	วางสายทันทีที่รู้ว่าเค้าโทรมา
อ้าว.....ซี้ดดด	เสียนตำหรอ?
อ้าววว	พ่องมิงหรอ
อ้า...อ้า...	เหี้ย...แม่ง!!
อ่าส์ อ้ากส์	โทรผิดแล้ว
ซี้ด ซี้าด	แค่นั้นะ กินมาม่าอยู่
อู้วว อ่าห์

5. พยายามคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เคยช่วยตัวเองมัย	ถามทำไม ไม่จำเป็นต้องรู้หรอ
เคยโดนหรือยังน้องสาว	ไม่ตอบ
เคยช่วยตัวเองบ่อยไหม	เรื่องของฉัน (กู)
แกเคยแบบนั้นปะ?	แบบไหนที่ว่า
เธอเคยมีไรกับใครยัง?	แระมันเรื่องอะไรของเธอหละ
เคยมี Sex ใหม่ แล้วเป็นยังงัย	ขอไม่คุยนะ เรื่องส่วนตัว
มิงเคยเปล่า	เสือกไร
เธอเคยมีอะไรกับผู้ชายรีเปล่า	ไม่ใช่เรื่องของเธอ
เคยมี Sex กับใครปะ?	ก็ไม่รู้สินะ
เคยมีอะไรหรือยัง?	ถามทำไม?

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เคยไม่	ถามเพื่อ?
ช่วยตัวเองวันละกี่ครั้ง	ก็หลายครั้งอยู่นะ
ของขวัญปีนี่เอาอะไร? ดิลได้มัย?	ไปตายซะ
เวลาเธออะไรกับคนรักทำไงอ่า?	เรื่องส่วนตัวปะ ถามไม่ โรคจิตอ่อ
ปลดปล่อยอาทิตย์ละกี่ครั้ง	เรื่องของผม
ทำไมอยู่คนเดียว	พ่อแม่อยู่ต่างจังหวัด
เธอใส่ถุงปะ?	ใส่ถุงปะ คืออะไร?
ยังชิงอยู่มัยจ๊ะ หน้าแบบนี้ชิงแน่นอน	แล้วเรื่องอะไรของแก
มีอะไรกับแฟนทำไหนอะ	แล้วแกหละ ทำไหนอะ
แฟนเอาบอยใหม่เนี่ย	สันติน กูไม่ใช่มึง
วันนี้ชักไปกี่น้ำ	มึงบ้าป่าววะ?
ชอบช่วยตัวเองบ่อยมัย	อาทิตย์ละครั้ง ถามทำไม?
ไปดูหนังกันมัย?	ไม่ว่างอะ ขอโทษทีนะ
นั่นนมหรือแผ่นกระดาน	ตอบอย่างเดียว
นี่ถ้าหน้าอกใหญ่กว่านี้อีกนึกคงสวยนะ	อ้อ เหมอคะ

6. พยายามพูดถึงหนังหรือรายการทีวีที่มีจากอนาจารกับท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เห็นฉากตอนนั้นมัยที่พระนางมีไรกัน	ไม่เห็น!!
แกดูเรื่องนั้นใหม่ที่มันมีอะไรกัน	ไม่เคยดู
เฮ้ย ไปดูหนังไปกัน	เรื่องของมึง
ไปดูจินดารากัน จะไปดูจากอย่างไร	ไปคนเดียวเหอะ ใ้ห็น

7. ช่มชู้ว่าจะไล่ออกจากงาน/ปรับตกในวิชาที่เรียน ถ้าท่านไม่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือมีเพศสัมพันธ์ด้วย

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ถ้าไม่ยอมให้ทำ จะปรับเธอตกนะ	ฉันผมดรอปครับ/ ฉันผมลาออกครับ
เธอต้องช่วยฉัน ถ้าไม่ช่วย เธอจะสอบตก	หนูขอสอบตก ขอขอบคุณค่ะ
วิชานี้ไม่ผ่านนะ ถ้าไม่มีอะไรด้วย	อ้อ หนูยอมตกค่ะ ปีนหน้าเรียนใหม่ได้ หนูไม่รีบ
หญ้า ถ้าเธอนอนกับครู ครูจะให้เกรด 4 เธอ ถ้าไม่เธอจะได้ 0	ตามใจครูค่ะ 0 ก็ 0 หนูแก้ได้
มานอนค้างบ้านครูคืนนี้แล้วจะได้เกรด A	หนูไม่ขายตัวแลกเกรดกับอาจารย์ที่แก่คร่าวพ่อ หนูหอรอกค่ะ
ถ้าไม่ยอมมีอะไรกับผม คุณก็ไม่ผ่านวิชานี้ ลองดูซิ !!	โรคจิต จะแจ้งความ ก็ลองดูซิ !!!
ถ้าเธอไม่ให้ ก็สอบไม่ผ่าน	ยอมตก แล้วไปฟ้องแม่
อยากได้งานอยู่ใหม่ ถ้าอยากได้คืนนี้มาหาผม	งานห่วยๆแบบนี้ไม่อยากได้แล้ว งานดีๆมี เยอะแยะไป
ถ้ายอมมี Sex ด้วยจะให้ผ่าน	ไม่เป็นไร ยอมตก
ไม่อยากติด E คุณต้องนอนกับผม	ตกก็ตกค่ะ ฉันจะแจ้งตำรวจ ช้อหาขมชู้
ถ้าไม่ยอมอย่าหวังว่าจะสอบผ่าน	เอาสิคะ แจ้งตำรวจค่ะ
ถ้าไม่ยอม อย่าหวังว่าจะ.....	เออ หนูไม่จ้อมึงหอรอก
ถ้าหนูไม่ยอมมีอะไรกับฉัน หนูจะโดนไล่ออก!!	เงียบ
ถ้าไม่มาทำงานตามที่ฉันบอก ฉันจะให้คุณตก	ปล่อยไปตามเนื้อผ้าเถอะ
ถ้าวันนี้เธอไม่ไปกับฉันเธอตกแน่	เอาสิ! ลาออกให้รู้แล้วรู้รอดกันไป
ถ้าคุณไม่มีอะไรกับผม คุณจะโดนไล่ออกนะ?	ฉันดี ไล่ออกเลยคะ ลาก่อน !
อยากได้เกรดดีมั๊ย?	

8. พยายามพูดเรื่องผิดศีลธรรมกับท่าน

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
น่ากินจังเลยนะเธอ	กินข้าวสิครับ
เคยหรือยัง	ไม่เคยนะ

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
เมียปลอมเจอกันนะ	เจอกับเมียหรอ
มีแฟนแล้วเป็นกิ๊กก็ได้นะ	ไม่ตีค่ะ
หน้าอกเธอใหญ่จัง	ไปดูหน้าอกแม่เธอไป!!!
ชุดของมัยน้อง?	

9. พยายามจับมือท่านขณะที่ยื่นของให้

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	สะบัดออก
	กระชากมือออก
	ดึงมือออกไม่ให้จับ
	ชักมือออก
	รีบชักมือกลับและทำหน้ารังเกียจใส่
	ปล่อยค่ะ
	ไม่ต้องโดนมือก็ได้

10. ตั้งใจเดินชน เพื่อสัมผัสท่าน

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	ผลัก
	มองหน้าด้วยความแค้น
	อาจจะดำหรือไม่ดำ แล้วแต่อารมณ์
	เบี่ยงตัวหลบ
	ขาดความอบอุ่นหรอ?
	ขอโทษนะค่ะ ช่วยหลบไปด้วยค่ะ
	จะเดินอะไรหนักหนา
	เดินหนี
	มองหน้าไม่ได้พูดอะไร

11. พยายามแต่ต้องตัวท่าน เช่น วางมือบนไหล่ โอบนักฟังของเก้าอี้ที่ท่านนั่ง

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	ลุกออก
	ตะโกนประจาน
	เบี่ยงตัวหนี หรือทำเป็นสนใจอย่างอื่นแล้วเดินหนีไป
	ทำท่าให้เห็นชัดเจนว่าไม่ชอบ
	จะโอบอีกนานปะ วางบนหัวเลยเหอะ!
	ขยับตัวหนีเมื่อรู้สึกไม่ปลอดภัย
	สลดมือออกแล้วบอกว่าไม่สมควร เราเป็นเพื่อนกัน
	เบี่ยงตัวออก
	ไม่ได้ตอบ แต่รีบเอาตัวออกห่างทันที
	สะบัดออก
	รบกวนเอามือออกไปค่ะ
	เอามือออกไปหน่อยไม่ชอบ
	สบายดีครับ (ทำหน้าหลอนๆ)
	ผลักหัว

12. สัมผัสท่านโดยตรง โดยอ้างว่าเป็นการสอนการทำงาน เช่น วางมือของเขามือของท่าน ขณะที่สอนการใช้คอมพิวเตอร์

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	เอามือออก
	พยายามเบี่ยงตัวหนี แทะมือออก หรือไม่ก็พูดดั่งๆ ให้เค้าอายุ
	ดึงมือออก
	บอกให้สอนวิธีแล้วจะทำตามเอง ไม่ต้องมาแตะตัว
	บอกว่าไม่ชอบ อย่าทำ

13. ใ้สายตามองเรือนร่างของท่านอย่างสำรวจ

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	จ้องหน้า
	มองอะไร มีปัญหาหรือ!
	พยายามเดินหลบให้ห่าง
	มองกลับ มองหัวจรดเท้า
	เหวี่ยงใส่
	มองหาอะไรไม่ทราบ!
	เดินเร็วๆ

14. พยายามไขว่ฉวยสารหรือสื่อลามกให้ท่านดู

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ลองดูสิ น่าสนใจนะ	ไม่เอาอะ
มาดูด้วยกันสิจ๊ะ	เก็บไว้ดูคนเดียวมะ
ดูเว็บญี่ปุ่นสิ	ดูทำไมวะ
ดูมะ เล่มนี้? ใหญ่ดีนะ	...

15. รับรองการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน/เกรดของท่านหรือเสนอผลประโยชน์อื่น ถ้าท่านตอบสนองความต้องการเชิงชู้สาว

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ถ้าให้ท่านะจะให้เกรด เอ เลย	ตงยงดีชะกว่าครับ
เกรด A นะหาก...ซักครั้ง	C+ ก็ได้ครับ
ถ้าเกรดไม่ดี ให้มาหาครูนะ	ไม่เป็นไร ผมเกรงใจครับ
มาหาผมที่ห้องคืนนี้ แล้วผมจะช่วยเรื่องเกรด	จั้นเอา E เหมือนเดิมเถอะคะ
ขอกอดเดี่ยวให้งาน	ไม่เอาครับ

16. ทำให้ท่านเสียหน้าในการทำงาน/การเรียน เมื่อท่านไม่สนองต่อความต้องการเชิงชู้สาว

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ถ้าไม่ทำนะจะแฉเรื่องเธอกับแฟน	ถ้าคุณทำอย่างนั้น อย่าหวังจะได้กลับบ้านครบ 32
จะบอกคนอื่นว่าจน หากไม่ให้มี Sex	บอกไปดิ
ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคืนนี้ คุณจะโดนไล่ออก!	ลาก่อนค่ะ!

17. พยายามทำลายชื่อเสียงท่าน เมื่อท่านไม่สนองต่อความต้องการเชิงชู้สาว

ประโยคหรือคำพูดที่ท่านถูกคุกคาม	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
ถ้าเธอไม่ยอมจะโพสรูปเธอกับแฟนลงเน็ต	ถ้าคิดจะทำ ก็ระวังอวัยวะตัวเองนะ
ถ้าคุณไม่มาหาผมที่ห้องคืนนี้ ชาวเรื่องนี้ถึงหูคนอื่นแน่!	เชิญค่ะ

18. พยายามจู่ท่าน

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	หันหน้าหนี
	ไถ่หื่น โรคจิต ถ้าแกเข้ามาใกล้ฉันอีกก้าวเดียวฉันจะเรียกตำรวจมาจับ
	เบี่ยงหน้าหนีแล้วรีบหาที่ที่มีคนเยอะๆ
	ผลักออก

19. พยายามข่มขืนท่าน

ลักษณะการกระทำ	ท่านได้ตอบกลับด้วยประโยคหรือคำพูด
	ต่อสู้ทุกวิถีทาง

ประวัติของผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	รัฐภาภรณ์ ศรีรักษา
วันเดือนปีเกิด	11 มกราคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	128 หมู่ 2 ตำบลสำโรง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 33120
ตำแหน่งการงานปัจจุบัน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ. ศ. 2550	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ. ศ. 2557	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

